

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 9

SEPTEMBER 1938

LETO IX.

Priložena je knjiga: Krista Kernhofer: „Nasveti za življenje“

LJUBLJANSKI VELESEJEM

1. — 12. SEPTEMBRA 1938

Veliko nagradno žrebanje

Brezplačno za obiskovalce velesejma iz tuzemstva

KRASNA DARILA

(Izvezeti so imetniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

Motorno kolo »Bob Phaenomen« (Vok-Ljubljana)

Radio aparat 4+1 cevni »Super Ingelen«
(Tehnik Banjai-Ljubljana)

Šivalni stroj moderen, pogrezljiv (Vok-Ljubljana)

30 prvovrstnih damskih in moških koles:

»Tribuna« F. Batjel — »Condore«

S. Rebolj in drug — »Resta«

Splošna trgovska družba — »Turnier« in »Elite«

H. Suttner . . . — »Axo«

Ign. Vok . . . — »Panax«

Odtrgaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečateni žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. - Dan obiska poljuben med 1. in 12. septembrom

Darila so razstavljena na velesejmu

Komisijsko žrebanje bo 12. septembra ob 5. uri pop. na velesejmu

Opazarila

Že dalje časa opažamo, da prihajajo v promet razna omela iz bombaža. Izdelovalci bi teh omel ne mogli prodati, ko bi kupec ne mislil, da je vsako omelo iz bombaža **IMPREGNO OMELO**. To stranko premoti, ker misli, da je kupila Impregno omelo, v resnici je pa kupila naravno bombaževo omelo, ki samo po sebi ni nič vredno, dokler nima impregnacije „**IMPREGNO**“, a v tem smo mi edini ne samo v Jugoslaviji, ampak na vsem svetu.

Stranke nam pošiljajo ta kupljena omela v impregniranje in si s tem rešijo sicer zavrženi denar.

V prometu so bila že zdavnaj pod raznimi imeni omela iz bombaža, ki so za oko precej podobna Impregno omelu. Ta omela niso kemično impregnirana, da bi trajno ohranila impregnacijo in da bi uničevala prah, ampak se morajo vsak mesec napojiti z nekim navadnim oljem, pa so mastna. Zato opozarjamo kupce, naj pazijo na našo znamko: „Impregno s tremi navzkrižnimi omeli“, ker odslej ne bomo več sprejemali omela tujega izdelka v impregniranje.

„**IMPREGNO**“, tvornica domačih potrebščin
ZAGREB, Langov trg 4.

Za vsako mater napoči dan, ko ne more več odlašati zaupnega pogovora z doraščajočo hčerjo. Mislite potem na to, da dandanašnjemu mlademu dekletu ni več treba poznati besede o „kritičnih“ dneh. Svoji hčeri bi morali za zgled postaviti tiste pametne ženske, ki so zmeraj enako živahne in dobre volje in ki znajo vse dni v mesecu z enakim smehljajem kljubovati življenju. Saj pomaga novodobna Camelia-higiena vsaki ženski, da je prav tako čila in prav tako živahna, zakaj „Camelia“ ji prihrani res vse neprijetne nadloge. Priležna, varujoča reformna damska obveza „Camelia“ iz več plasti najfinejše, mehke Camelia-vate (staničnine) zelo dobro pije, se lahko uničuje, edinstveni Camelia-pas pa skrbi, da se varno, brez težav nosi.

Camelia +

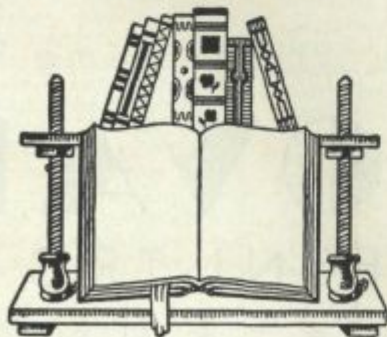
Popular 10 komadov	Din 22.-
Special 6	Din 10.-
Pas iz sukanca	Din 20.-
Pas iz svile ozek	Din 20.-
Pas iz svile širok	Din 26.-
Pas iz svile froto	Din 26.-

Idealna reformna damska obveza

Najlepši okras sobe je knjižna omara

z lepo in okusno **vezanimi** knjigami. — Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam oskrbi knjigovoznica

JOŽE ŽABJEK

LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA ŠTEV. 10

Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtni stroj.

Ce hočete izgledati sveža in mlada DODAJTE ŽLICO PENE SMETANE v svoj PUDER ZA LICE

in
opazujte
**ČUDEŽNI
UČINEK**

VASA
koža

je često suha, ovela in nagubana, ker ji Vaš puder popije naravno vlago. in olja. S pomočjo novega kozmetičnega pripomočka morete vse to preprečiti. Dodajte v škatlico svojega priljubljenega pudra samo žlico »pene smetane«. S tem boste preprečili, da puder ne bo absorbiral vlage kože; koža bo ostala zametno-gladka. Lahko pa tudi kupite posebno fin puder kateremu je »pena smetane« že primešana in sicer za Vas že v prvi meri — to je puder Tokalon. »Pena smetane« pudru Tokalon učinkuje tako, da se on ure in ure drži na licu. Ne veter, ne dež, nit, znojenje ne morejo pokvariti lep »svet« maten, ki ga on daje. Poizkusite puder Tokalon in opazujte, kako se bo od njega Vaš ton v nekaj dneh krasno popravil.

ZA JESEN

oblečete sebe in družino najbolje pri tvrdki Novak.

Na zalogo so došle že velike množine blaga za obleke, plašče, kostume, površnike itd. ter manufakturnega blaga sploh.

Postregli Vas bomo najbolje. Pričakujemo Vas.

MANUFAKTURA **NOVAK**
LJUBLJANA - KONGRESNI TRG 15
p r i n u n s k i c e r k v i.

J. Kregar:

Sneg na grmu potonk

Vsi majhni, zlasti pa večji vrtovi naj ozamejo v goste tudi potonke! Že skoraj popolnoma je izrinjena iz vrta ena najstarejših vrtnih trajnic, južnoevropska potonka *Paeonia peregrina*, cvetica, ki je s svojimi rdečimi, tudi rožnatimi, redkeje celo z belimi enojnimi cveti krasila že vrtove srednjega veka in razveseljevala ljudi tedanje mračne, davne dobe. Celo bolnikom je bila v prid za boj z božjastjo, krč in revmo, zato ji je botanika priznala značaj zdravilnosti s tem, da ji je dala ime *Paeonia officinalis*.

Iz Japonske in Kitajske, odkoder prihaja tudi v modernem času k nam toliko proovrstnih diji in požlahtnjenih cvetic, pa smo dobili potonko *Paeonia chinensis*, katere barva, cvet in vonj se kosata celo s kraljico cvetja, vrtnico. Ta kitajska mogočna lepota je seveda izrinila srednjeveško enojno potonko, ki pa se et prihaja k nam priločna in pole na barvi modernega okusa... Danes je izbor lepih, polnjenih potonk obširen, da jih imamo lahko v najprej barvah in da nam cveto, ako jih imamo v pravem izboru, dolgo dobo, njihovi cvetovi zgodnjih vrst podajajo svoje roke z zapoznelimi krasoticami, polovice pa imajo vse, tudi potonka, to je, da jih dolgo čakamo, preden se le za nekaj tednov zacvetijo, nato spet ob cvet. Da se temu ognimo, zlasti pa da damo cveticam novo, zbirajo jih tovarišijo, sadimo v mešanici vrtnih namesto posamičnih vrst, tovarišije cvetic, ki se po barvi, rasti, izkratka po učinku dopolnjujejo in podaljšujejo cvetnost ene kotečka. Do potonke ne zacvetijo, cveto ob njih, r. nasadi tulipanov, narcis itd., h potonkami pa cveto

Čar Vaših OČI...

S pomočjo ARCANCILA, novega, vlagi kljubujočega kozmetičnega sredstva, lahko daste svojemu pogledu pravo vrednost in nov šarm. ARCANCIL se ne razkroji, če se jokate. Nasprotno od proizvodov, izdelanih po stari formuli, ARCANCIL ne peče in ne loml trepalnic, ker nima mila v sebi. Prodaja se povsod v 9 prelepih odtenkih in v posebni kompoziciji — «ARCANCIL-SANCOLOR» — za tiste dame, ki hočejo pojačati prirodno zaokroženost svojih trepalnic, ne da bi jih barvale. Cene so tele: veliki model din 48.—, vložek din 22.—, reklamna škatla din 18.—. Niti za desetkratno ceno bi ne mogli dobiti boljšega proizvoda. Poizkusite ARCANCIL že jutri zjutraj, pa boste tudi Vi z drugimi ženami vred, ki skrbite za svoj šarm, govorili: «ZA VAŠE TREPALNICE... ARCANCIL». Ljudevit Schön, odd. A/4, Zagreb, Jelačićev trg št. 1.

blizu njih posajene različne lilije rdeče, oranžne ali bele barve.

Le Cygne je morda najlepša bela vrsta potonk. Cvet ji je mlečnobel. Splošno znana in zelo zgodnja je Festiva maxima, katere snežnobeli cvet je rdeče poškopljen. Marie Lemoine je nizka, toda pozna velikocvetna svetlorumena (krem) potonka. Priljubljene so tudi potonke rožnatih odtenkov: Baronesse Schröder ima velik cvet, izprva svetlorožnat, nato pa mlečnobel, a dajejo, kakor sploh, le stari grmi odlične, dovršene cvete. Lepa je tudi Ruhm von Boskoop, Sarah Bernhardt, La Rosiere in Mr. Jules Elie. V moderni lososni, oranžnorožni barvi pa je nenavadno lepa Mr. Charles Ledéque, pozna svetlo-lososna Solange in lososnorožnata Tourangelle. Najtemnejša rdeča potonka je Mr. Martin Cahuzac, lepi sta tudi Karl Rosenfield in Victoire de la Marne.

Samo prav gojene potonke dajejo lepo rast in cvet. Zemlja zanje mora biti močno hranljiva. Glinasta zemlja z dodatkom sprhlenega hleposkega gnoja je boljša ko lahke, peskate, prodnate zemlje. Ko jih na novo sadimo, jim zemljo, v kateri bodo rastle do 10 let, dobro prerahljamo na pol metra in več globoko in jo poboljšajmo s humusom in gnojem. Sadimo od srede septembra pa do konca novembra, ker je poznejša saditev manj ugodna. Posajamo jih posamič, meter vsakebi, da nam narastejo v velike, reprezentativne grme. Le v prostranih vrtovih in parkih jih posajamo po več drugo k drugi, da dobimo mogočno skupino. Potonk ne smemo nikdar saditi globoko. 2 do 3, kvečjemu 5 cm prsti nad popjem je dovolj.

Potonka prične zgodaj odganjati. Da ji ne polomimo nizkih poganjkov, zavarujemo brstečo potonko s paličicami. Med rastjo in cvetenjem jim damo približka: po dvakrat na mesec razredčene gnojnice, potem ko tla prej premočimo z navadno vodo. Cvet za vazo odrežemo v na pol odprtem popju, ker se tako najbolje drži. V vazi, ki jo imamo v sobi, barva potonke ne obledi. Pred dežjem, zlasti pred nalivom, pa zavarujemo potonko, sicer se veliki cvetovi tako napijo vode, da ne zdrže in se povesijo ali celo polomijo. Streha iz prečepine za časa plohe bi nas mogla obvarovati te neprijetnosti. Odcvetelo cvetje porežemo, da ne dela semenja, ki bi samo utrudilo cvetico, seme pa nima posebne praktične vrednosti, ker

je vzgoja potonk iz semenja pretežavna in zamudna. Odcvetele cvete pa režemo tako, da pustimo rastlini kar največ zelenega listja, ki ga ona po cvetju vendar še potrebuje za okrepitev korenine ter za napravo in zoritev novih oces za drugo pomlad. Ko jeseni in pred zimo steblovje potonke pobledi in se osuši, ga iz previdnosti porežemo, da preprečimo gnitje, ki bi seglo morda celo do mladega popja in nam s tem uničilo za drugo leto pričakovane cvete. Zlasti pod jesen, pa že tudi prej v suhem poletju, ko pripravljamo potonka novo popje, ji moramo izdatno zalivati z vodo. Pozimi potonk in zemlje okoli njih ne smemo z ničimer pokrivati in varovati pred mrazom. Potonke dobro prenašajo mraz naših krajev, in če jeseni prerahljamo zemljo okoli njih, seveda tako, da jim ne ranimo korenin in popja, so nam še prav hvaležne, saj smo jim z rahljanjem omogočili, da čim bolj premrzne zemljo, v kateri so vsajene.

Potonke čim manj presajajmo, morda na vsakih deset let, sicer trpi cvetnja. Le stari grmi dajo res dovršene, velike cvete. Potonke sadimo zunaj na prisojnim prostoru. V prisenčju zanje ni dobro, v senci pa celo ne. Če gojimo potonke v hladnem rastlinjaku, zacvetijo tri tedne prej. S tem močno podaljšamo cvetenje ene in iste vrste, ki jo imamo hkrati v rastlinjaku in na planem. Razmnoževanje opravimo le na močnih gomoljšičih, ki jih delimo v manjše gomoljščke, od katerih pa mora imeti vsak vsaj po eno močno oko.

Razen teh steblastih potonk so lepe tudi drevesaste, ki zrasto v pol metra visok grm. Cveti so lepih barv, enojni in polnjeni. Te potonke pa moramo dobro zavarovati pred mrazom, sicer pozebejo do korenin.

Po prostranih livadah Kosovega polja, kjer je prelite toliko rdeče srčne krvi, pa cveto okoli Vidovega dne, praznika vseh mrtvih junakov, cele poljane živoredeče potonke, kosovskega «božurja», kateremu je dal ondočni narod pesniški pomen, češ da v rdeči barvi kosovskih božurjev še naprej živi in plamti srčna kri junakov, ki so pojili zemljo in božurje z njo.

Pri nas pa so tedaj mogočni, po meter visoki in do dva metra obsežni grmi belih potonk posuti s sto belimi cveti hkrati, kakor da je sredi zorečih češenj in marelic sneg na debelo pokrli prijetne koticke junijskega vrta.

Dokaz.

«Ali si res prepričana, da te ima rad?» vpraša Meta.

«Da, trdno sem prepričana», odvrne Nina.

«Kako pa moreš tako natanko vedeti?» «Rekel mi je, da bi tudi umrl zame.»

«To pravijo vsi. Ne verjemi mu, dokler ti tega ne dokaže!»

Prepozno.

«Zakaj pa imaš prav za prav voz na robcu?»

«Da ne pozabim, da ne smem piti alkohola.»

«Pa imaš vendar spet kozarec pred seboj?»

«Da, žal opazim voz vselej šele tedaj, ko si obrišem po pitju usta.»

VPRASHANJA IN ODGOVORI

Neupoštevano delo

Imam marljivega, skrbnega in po svoje tudi zelo dobrega moža, s katerim se v splošnem prav dobro razumeva. Lahko bi pa bila ob njegovi strani celo popolnoma srečna, če bi vsaj kdaj pa kdaj prišla iz njegovih ust le skromna beseda pohvale, priznanja in ljubezni. Lahko delam in se peham, kolikor se hočem; lahko opravim to ali drugo delo še tako neoporečno in v še tako kratkem času, on tega niti ne opazi. Nikdar ne pokaže niti iskric veselja nad dobro uspelim kosilom ali pa nad res z ljubeznijo negovanim stanovanjem. Le enkrat naj bi mi povedal, da me ima rad!

Ne smete misliti, gospa, da sem malenkostna, da mi gre le za priznanje, za sladke besede! Ne, na vse kaj drugega mislim. Bodočnosti se bojim! Občutka neupoštevanosti in omalovaževanja, iz katerega se utegneta prej ali slej poroditi mržnja in odpor proti delu in proti možu.

Že zdaj čutim, da v delu ne dobim več tistega zadovoljstva, tistega zadoščenja, kakršnega sem občutila vse doslej. Neštetokrat se mi porodi misel, čemu delam, čemu se mučim in peham, ko pa vse skupaj ni vredno niti toliko, da bi bilo vsaj opaženo!

Kako naj se otresem tega?

M. C.

Odgovor: So ljudje, ki svoje ljubezni, svoje zahvale in svojega priznanja ne znajo in ne morejo izraziti, pa čeprav bi to še tako radi storili. Je to pač lastnost, ki jo eden ima, drugi ne. Prav tako kakor nekdo ne more biti živahen in vesel, drug pa ne strog in dosleden. In z njim je tako kakor z marsikaterim zadirčnežem, ki bi bil morda silno rad vedno dostojen in vljuden, pa je njegova robatost močnejša od vse njegove dobre volje. In če prav dobro pomislite, ali nimate mogoče tudi Vi te ali one lastnosti, o kateri sami dobro veste, da Vam ni ne v srečo, ne v zadovoljstvo, pa se je vendarle ne morete otresti?

Vse to premislite in upoštevajte!

In še na to se spomnite, da je na svetu nešteto žena, ki v tem, kar Vam tako zelo greni in teži življenje, sploh ne vidijo nobenega zla. Imajo moža, ki ni ne dober ne marljiv, ki se zadira nad ženo od jutra do večera in ki mu je skrb za dom in za družino deveta skrb. Poglejte gospa, ali ni priznanje že to, da mož z veseljem in s slastjo poje, kar ste mu postavili na mizo, da Vam nikdar ne vrže pod noge srajce in hlače, ki so strgane ali pa brez gumbov, in nazadnje tudi to, da ne presedi vseh svojih prostih ur v gostilnah in kavarnah? Beseda utegne biti puhla fraza! Zato naj Vam bo zavest, da svojemu možu nikdar ne daste povoda za jezo, za nezadovoljstvo in za prepir, večje zadoščenje kakor morda brez globljega občutka izgovorjena pohvala! Le tako boste srečni!

Zapravljivi otrok

Imam osemletnega sina, ki je neverjetno sladkosneden in zapravljiv. Vsak dinar, ki ga dobi, sproti zapravi. Kako naj ga te zapravljivosti odvadim?

Mati.

Odgovor: Ena najvažnejših nalog vsake matere je ta, da svojega otroka že v zgodnji mladosti nauči ceniti vrednost denarja. Otroku je treba na primeren način razložiti, da je denar nekaj dragocenega in da se bridko maščuje, če ga razmetavamo za ničvredne reči. Dopovedati mu je treba, da brez denarja ni kruha, ne klobase, ne obleke in tudi ne strehe nad glavo. Denar nam odpira pot v gore, v bližnji in daljni svet in denar nam omogoča, da storimo dobro tistim, ki jih imamo radi, in tistim, ki trpe.

Kakor hitro boste otroku to dopovedali, Vam tudi ne bo več težko pripraviti ga do tega, da bo svoje dinarje rajši metal v svoj brnilnik, kakor da bi jih sproti zapravil za ničeve sladkarije.

Seveda mora otrok potem tudi čutiti, da je ta prihranjeni denar resnično njegov, in mu ne smete braniti, da bi z njim

razpolagal. Le navajati ga je treba k temu, da stori to s preudarkom in s pametjo, da ima čim več koristi od njega.

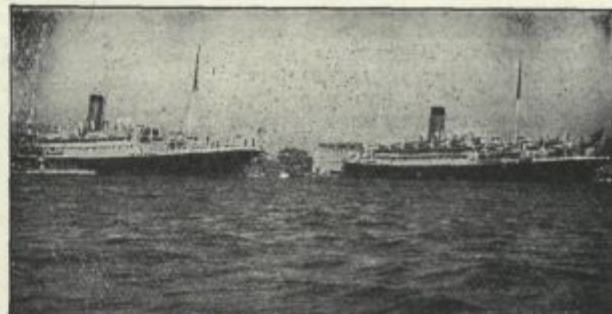
Če si želi kupiti za svoj denar knjigo, ki mu je Vi (sami) ne morete nabaviti, ne branite mu tega! Prav tako kakor mu ne smete zabraniti, da bi si s tem denarjem ne kupil te ali one sportne potrebščine, kakšnega glasbila ali pa fotografičnega aparata. Tudi na izlet ali pa na taborjenje mu ne smete braniti.

Takšne potrebe ga bodo najbolj naučile ceniti vrednost denarja. To spoznanje pa bo spet dvignilo njegov smisel za pridobivanje denarja, to je za delo.

Naročnice, ki pomotoma še niso dobile knjige «Nasveti za življenje», naj to sporoče upravi v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8. To knjigo dobe skupno s knjigo «Kako si poiščem boljšo službo» priloženo deseti številki.

Nekatere naročnice so dobile 1. avgusta t. l. po pošti položnico. Danes jih s posebnim pismom na plačilo zaostanka naročnine zopet opozarjamo in jih prosimo, da nakažejo svoj zaostanek po položnici, ki so jo že dobile 1. avgusta t. l. **UPRAVA.**

Poročile so se naročnice: gospodična Slavka Kosova s gospodom Francem Polakom iz Dolenje vasi, gospodična Lizika Lahovnikova s gospodom Djurcom Dronjakom iz Dravograda, gospodična Matilda Maherjeva z gospodom Franjom Ribičem iz Dipulj, gospodična Amalija Ošlovnikova z gospodom Francetom Kodrunom z Otiškega vrha, gospodična Edica Pocaftova z gospodom Edom Vučkom iz Celja, gospodična Minka Stupanova z gospodom Janezom Skuškom iz Maribora, gospodična Fanči Vaničeva z gospodom Viktorjem Zabkarjem iz Krškega, gospodična Rezi Žerjavova z gospodom Ivanom Vizjakom iz Celja, gospodična Malči Dolinarjeva z gospodom Milošem Pintarjem iz Požarevca in gospodična Ivanka Moharjeva z gospodom Albinom Zdoccem iz Vidma. — Iskreno čestitamo!

Parnik „Kraljica Marija“

napravi v najugodnejši sezoni poje zadnje letošnje krožno potovanje:

iz Benetk v Split, Delos, Mykonos, Krej, Santorin, Rod, Larnaca, Beyrouth, Sandrija, Dubrovnik in Benetke,]

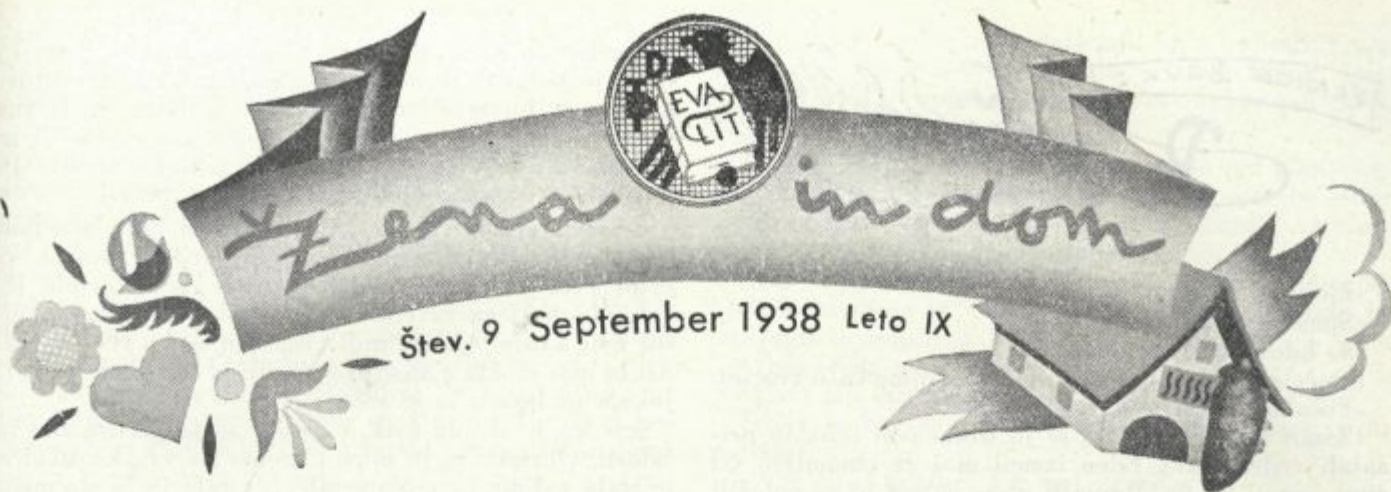
Cene od Din 5.000— d

Informacije in zaznambe pri

Jugoslavenskem Lloyd a. Zagreb, Gundulićeva 3,

in pri vseh potovalništvih.

Vprašanja, ki nam jih stavi življenje

Od prvega koraka v življenje do pozne starosti potrebuje človek prijatelje in svetovalce, da ga spremljajo z ljubeznijo in dobrohotnimi nasveti na njegovi življenjski poti. Najzanesljivejši in najzvestejši prijatelj vam je gotovo dobra knjiga. Knjiga je vedno pri vas, nikoli vas ne zapusti, nikoli ne pravi, da ne utegne, temveč potrpežljivo čaka, kdaj jo poprosite za uslugo, za dober nasvet, za prijeten pogovor. In noben prijatelj ni tako izkušen kakor dobra knjiga, ki je v toku neizmerne dobe proučila vsa važnejša življenjska vprašanja in si osvojila izkustva dolgih vekov.

Naša knjiga «Nasveti za življenje», ki smo jo priložili tej številki, obravnava toliko za življenje važnih vprašanj, da boste komaj kdaj zašli v položaj, v katerem se boste obrnili nanjo brez uspeha. Povedala vam bo, kako se morate oborožiti za življenje, da boste lahko samozavestno in srečno korakali po načrtani poti, kako morate občevati z ljudmi in s samim seboj, da vam bo duša vesela in življenje radost. Neštetokrat se boste obrnili nanjo v poklicnih vprašanjih, saj mora človek vedeti, kaj zahteva življenje od njega, kaj je treba znati in kako delati, da doseže uspehe, in kako ljubezen do poklica sladi delo! Vprašajte jo o občevanju s predstojniki, podložniki in poklicnimi tovariši, zakaj če se pravilno vedete v poklicu, vam ta ne bo nikoli težko ali celo neznosno breme.

Mož in žena! Zakon! Življenjska zveza, ki je človeku tako usodna, da mu prinaša nebesa ali pa pekel! Ali ne potrebujete za tako važno odločitev nasvetov in vodil? Knjiga vam jih bo dala in dajala kakor najboljša mati, rada in zanesljivo, saj bo črpala iz neizmernega zaklada bogatih izkustev. V prijetnem pogovoru vas bo učila, kako morate presoditi in preizkusiti sebe in tistega, s katerim se hočete za večno zvezati, kako morate ravnati v zakonu, da bosta sreča in radost pri vas vsakdanja gosta, skrb in žalost pa samo trenutna nevihta, ki vam zakonsko ozračje le še bolj prevedri. Mož in žena, mati in hčerka, oče in sin, brat in sestra — to so razmerja, ki morajo biti harmonično ubrana, če naj žive v zadovoljstvu rodbina in poedinci. To soglasje, red, pravilna razdelitev časa, denarja in izdatkov ter pametno gospodinjstvo in gospodarstvo narede iz vsakega dneva — praznik!

V več ko 200 člankih vas bo naša knjiga učila umetnosti življenja, ki je tako pestro in raznovrstno, da človek tako rekoč vsak hip zaide v zagato, iz katere ga reši le dober, izkušen svetovalec. In to je zanesljivo naša knjiga! Obračajte se nanjo z zaupanjem in zavestjo, da vam bo vselej pomagala, saj gre v svet bogata izkustev in komaj čaka, da vam bo mogla povedati kaj lepega, dobrega in zlasti koristnega!

Knjiga «Nasveti za življenje» stane za tiste, ki niso naročene na «Ženo in dom», 30 dinarjev. Naročnice «Žene in doma» dobe to in še štiri druge knjige s poštnino vred za 37 dinarjev.

Prihodnji mesec bomo priložili knjigo za starše, za tiste, ki iščejo službo, in za tiste, ki si hočejo izboljšati svoj življenjski položaj. To bo knjiga E. J. Kilduffa: «Kako si poiščem boljšo službo». S to knjigo gotovo ustrezemo v teh časih, ko je borba za obstanek najhujša, vsem našim naročnicam.

(Nadaljevanje.)

«Zlezi skozi okno!»

«Spusti ga po lestvi!»

«Še kdo naj mu gre pomagat...»

Rdečelasce na lestvi se je mučil v dimu in v vročini.

«Počakajte! Dajte mi vode! Vode!»

Plezali so po lestvi, ki se je šibila pod težo, in prinašali vedra vode. Eden izmed mož je omamljen od dima cepnil na tla. Prenesli so ga na vrt in ga položili na travo. Kmalu se je zavedel.

«Vode! Še vode! Teh nekaj kapljic, to ni nič.»

«Mlaka je že prazna. V vodnjaku je le še malo. Tudi iz hiš smo jo že znesli.»

«Sveti Florijan, pomagaj nam!»

Ogenj je lizal že po drugi polovici strehe.

Rdečelasce je zlezel skozi okno. Bili so trenutki nepotosti. Fant se je zopet prikazal. Mahal je z rokama, kakor da se davi ali nekaj odganja od sebe. Možje, ki so stali na lestvi, so ga prestregli, da ni telebnil na tla.

«Ah!» mu je grgraje prišlo iz prsi.

Pomočil si je glavo v škaf vode. Lasje so mu bili osmojeni.

«Veliko preneseš», mu je rekel nekdo.

«Sveta Marija, mati božja!»

Neka ženska je pokleknila k župnikovim nogam in krčevito sklepala roke.

13.

Lovre je bil pobegnil izpod okna, tedaj je Jožica slo-nela za razbito šipo in gledala za njim, kako se je od-daljeval. Zdelo se ji je, da za vedno beži iz njenega življenja. S tistim trenutkom, ko je bil zagnal kamen v šipo, je bilo končano. Ne zaradi kamna in zaradi šipe. Zgodilo se je bilo mnogo več.

Saj ga je ljubila. Da, saj ga je ljubila še v tistem trenutku, ko je že vedela, da ga morda nikoli več ne bo videla. Že ko ga je bila prvič zagledala, ga je imela rada. In ga je imela rada tudi takrat, po njegovi po-roki, ko bi ga ne bila smela. Da, vedela je, da je Ka-trica to opazila in da zaradi tega trpi. Toda ali je bilo nji manj hudo? Saj ni mogla premagati svoje notranjosti.

Po Katričini smrti so ji bile prišle na uho govorice ljudi, a ona jim ni verjela. Ni jim mogla verjeti. Te-daj je prosteje mislila na Lovreta, brez vsakih očitkov vesti. Toda ni verjela, še misliti si ni upala, da tudi Lovre goji kaka čustva do nje.

Ob prvi besedi, ki ji je to odkrila, se je do dna vznemirila. Za hip ni vedela, kam bi s tolikšno ra-dostjo in srečo. Toda že v naslednjem trenutku se ji je veselje skalilo. Neka misel ji je kakor kaplja stru-pa kanila v dušo.

Govorice ljudi so bile zadnji čas ponehale, a v nji so šele tedaj zaživele vse pred meseci izgovorjene be-sede. Predstavo, da postane Lovretova žena, je za-grnila Katričina senca. Ali ni Lovre morda že prej mislil nanjo in se je hotel zaradi tega znebiti svoje žene? Prej govoricam ni mogla verjeti, ker ni našla vzroka za Lovretovo dejanje. Toda tedaj so ji čim-dalje jasnejše in grozotnejše podobe stopale pred oči.

Prepričevala se je, da misli neumno. Zaman. Sum, ki se je je polastil, je bil močnejši od treznih ugovorov. Zato se je Lovreta izogibala kljub ljubezni in ji ves čas ni ugasnil zagonetni blesk v očeh. Bolj ko se ji je približeval, huje se mu je oddaljevala. In vendar jo je gnalo v njegovo bližino. Bila je razklana.

«Nisem, nisem...», je kričal. Saj bi bila besedam verjela, njegovemu srdu ni mogla verjeti. Kamen, ki je priletel v šipo, je le potrdil njen sum. Verjela je, da se Lovre tega zaveda in da bo zdaj za vedno zapu-stil tiste kraje. Ako se tudi vrne, mu ne bo več odprla. Ali bi mar mogla z mislijo na Katrico leči k njemu? ... Jokala je, bolelo jo je srce.

Šele ko je slišala krik, da gori, se je predramila iz žalosti. Obrisala si je solze in tekla na vrt. Kovačnica je stala v dimu in v plamenih ... Obšlo jo je sto misli in predstav — to je storil on, preden je odšel po svetu. Požar je bil kakor puščica, ki je ranil njeno ljubezen. «Če je zmožen tega...», je vneto pritrdjevala svoji do-mnevi. Zakrknjena v srcu je stala v senci dreves in iz daljave gledala požar. Bolje, da ljudje ne opazijo njenih objokanih oči.

Zaslišala je, da je Lovre v plamenih, tedaj se ji je iznova predramila duša. Vse ji je pomrznilo po te-le-su. Z odprtimi usti in očmi je gledala in poslušala — kaj se godi? Moj Bog, kaj se godi? Morda se ljudje motijo. Ne, ne — bila je resnica! Že se je bila Lovretu odpovedala, toda tedaj ji je zopet zaživel v množici misli in občutkov. Kaj ga je privedlo do tega, da išče tako strašne smrti? Obup in bolečina? In ona mu ni Molila je šepetaje očenaš za očenašem...

Ta zavest je bila tako živa in pekoča, da bi bila na ves glas zakričala. Stisnila je ustnice in se premagala. Ali naj se mar razgali pred ljudmi? Ne, ni marala kazati svojih občutkov, da bi se ne dajala ljudem v zobe.

Približala se je kovačnici, počenila v senco nekega drevesa. Nihče se ni zmenil zanjo. Z rokami si je za-krivala lica in strmela v goreče poslopje. Vsaka žilica v nji je trepetala. Da bi ga le rešili! Četudi je ne bo več maral, da bi ga le rešili... Opazovala je vsako kretnjo ljudi, še nikoli se ji niso zdeli tako dobri. Molila je šepetaje očenaš za očenašom...

Ko je opazila, da se nihče več ne približa lestvi, je vse omahnilo v nji. Toda le za trenutek. Nato je za-gorela kakor slama in planila kvišku. Ali ga bodo res pustili, da bo poginil? To se ne sme zgoditi in če naj sama, sama... Nič več se ni bala, ne sramovala ljudi.

Tekla je naravnost proti kovačnici. Tedaj je bila zmožna najblaznejšega dejanja. V tistem hipu je bil še nekdo drug istih misli kakor ona. Ko je zgrabila za lestvo, se je srečala s Ferjanom. Skoraj bi bila trčila drug v drugega.

Začudena sta se spogledala. Obsipala ju je svetloba, vsaka gubica njunih obrazov je imela svojo senco.

«Ti, Jožica?» se je starcu ob neki predstavi, ki mu je tedaj stopila pred oči, nenadoma izpremenil obraz. «Kaj pa delaš tu?»

«Lovre», je zajecljala.

«E», se je mož srdito zarežal. «Pa sem si še malo prej mislil, da je morda v tvoji kamri.»

«Kaj govorite!» je dekle zalomilo z rokama. «Ali se ne sramujete? Človek je v ognju, a vi tako...»

Ljudje niso utegnili, da bi se zmenili za njiju. Pre-rivali so se okoli ognja in vzklikali. Ferjan je popadel dekle za roko in ga potegnil v stran. Tam sta stala, ob plotu, in se gledala iz oči v oči. Zdelo se je, da

zanju ni več ognja, ne Lovreta, ampak imata med seboj neke tajne račune.

«Kaj mi hočete?» se je zbala Jožica.

Starec ji ni odgovoril. Kazalo je, da sploh ne misli več izpregovoriti. Govorile so mu le oči. Te so ji predirale globoko v zenice. Kakor da ji hočejo iztrgati neko skrivnost.

Pred očmi mu je migotala vrsta pisanih predstav... Še tisti večer je videl Lovreta pod Jožičinim oknom. Takrat, ko je bila Katrica v bolnišnici, mu je to dekle hodilo pospravljat. Katrica je zadnje čase pred smrtjo z zaničevanjem govorila o nji. Še tisti večer, ko je umirala, jo je predrla s pogledom, ki je stala na vratih. Kaj je bilo vzrok spora med Katrico in med Lovretom?... Prej nikoli ni pomislil na vse to, a tedaj so ga predstave zagrinjale kakor povodenj. Iz črne gmote se mu je izluščila ena sama misel, ki je bila tako sramotna in pekoča, da bi bil zarjul. Legala mu je v žolč kakor strup in mu ubijala vsako razsodnost in človečansko čustvo.

Toda še je stal na mestu. Še je molče strmел v dekle, ki je trepetalo, izmikalo pogled, a ga je vedno iznova dvignilo v starčev izpremenjeni obraz. Iz njegovih potez mu je brala kakor iz knjige. Bala se ga je. Ni se čutila krivo, vendar se ga je bala. Ta strah ji je za trenutek ubil vse druge občutke.

Okrog njiju pa so še vedno begale sence, razlegali so se kriki.

«Ali boste pustili, da bo zgorel?»

«Kaj res ni nikogar več, da bi se upal skozi okno?»

«Poizkusite še enkrat, možje!»

Dve visoki lestvi so postavili z vrta na streho. Nekateri moški so od ondod branili ogenj, da se ni pre-

hitro širil. Venomer so se razlegali klici po vodi. Vrsta podajačev se je bila raztegnila v drugi konec vasi. Tam je bilo še vode. Ogenj je sikal kakor pobesnel.

Župnik je stopil do fantov.

«V imenu usmiljenja božjega,» mu je pel glas, «kateri izmed vas ima toliko poguma? Nikogar ne silim v nesrečo, Bog varuj, a človek je v ognju... živ ali mrtev, toda človek...»

Neki fant, ki je imel kodraste lase, si je potegnil klobuk na ušesa in v nasmehu razširil obraz. Nato je izpljunil in stopil na lestvo.

«Vode! Sem vode!»

«Vode mu dajte!» so vpili ljudje.

Tedaj je Ferjan kakor besen skočil k lestvi in jo potresel.

«Proč! Naj pogine! Vse naj zgori!»

Za hip mu je vzelo besedo. Zaradi začudenja ljudi je nastala popolna tihota, le ogenj je sikal in plahutal. Kaj se je zgodilo? Kaj je Ferjanu? Na lestvi sta v tistem trenutku stala dva fanta, morala sta se krčevito držati klinov, da pod močnimi tresljaji nista zletela na tla.

«Vse naj zgori!» je kričal starec v divjem navalu sovraštva in srda. «Dol, pravim! Tu jaz ukazujem!»

Vsi so strmeli, nihče se mu ni upal približati.

«Oče!» ga je sin zgrabil za roko.

Ferjan se ga je srdito otresel. Srajca se mu je bila odpela, oči so se mu bliskale. Bil je strahoten videti.

Jožica se je, otresla strahu pred starcem, zopet je mislila na Lovreta. Samo ona je bila, ki je vse razumela. Vzpela se je kakor ptica in skočila pred župnika.

«Pomagajte!» je zaprosila.

(Konec prihodnjič.)

P. Strmšek:

DVE NESREČI

Kozarjeva špela je bila strašno nesrečno dekle. Doma sta pokašljevala oče in mati, sama pa se je ubijala po goli rebri na majhni njivici, ki je kaj skopo redila troje Kozarjevih bitij. Špeli pa je Bog ustvaril še nemirno srce, da je trpela, trpela brez konca in kraja, trpela huje ko vse njene tovarišice. Te tovarišice so imele pač lahko, bile so lepe, imele dote in si izbirale fante po mili volji. Ona pa vsega tega ni imela, ne lepote, ne dote in ne fantov. In vendar si jih je tako želela, da bi se tudi ona mogla kratkočasiti v njih družbi, da bi se končno tudi ona poročila, kakor so se poročile njene tovarišice kar po vrsti.

Špeli pa vse to ni bilo dano. Že si je delala očitke, da je sama kriva, da je fantje ne marajo, morda se jih preveč ogiblje, ko se jim druge celo nastavljajo. Kar čakala je posledaj, da jo kdo povabi, in brž bi šla z njim.

Nekoč pa so jo zvalili fantje v neko gorico, tja v vinski hram, kjer so pili in peli in bili dobre volje, da je že začel padati mrak na zemljo. Kar neka utrujenost se je polasčala vseh, ostala je le še zavest, da je silo lepo in veselo. In takrat se je zgodilo... Zgodilo se je namreč, da so ji hudobni fantje zastrupili kri...

Ko je njena mati, stara Kozarica, za to zvedela, je najprej ozmerjala in nabila Špelo, prav za prav jo je spodila iz hiše, le da Špela ni hotela oditi, saj je vedela, da je vse nesreče sama kriva. Že dolgo je tiho lazila po njivici, nič več ni iskala družbe, sama s seboj vedno ene misli, kako bi naredila, da bi bilo zopet vse tako, kakor je bilo poprej. Tisoč misli ji je šlo skozi glavo in tisoč poizkusov je že napravila, pa vsi so bili brez uspeha. Skoraj ubila bi se bila, ko je skočila kar dol s parne na gola tla v tihi nadi, da se v njej kaj odtrga... Pa udarila se je, tudi noge in roke si je skoraj pohabila, drugo pa je ostalo, kakor je bilo. Sedaj pa je zvedela mati,

in ta ne bo tiho, ta bo raztrobila po vsej fari. In ni se motila Špela, predobro je poznala svojo mater.

Komaj se je doma vihra polegla, že je odhitela stara Kozarica k sosedu ter ji na ves glas tožila o svoji nesreči. Strašna nesreča za vso njeno hišo, nesreča, ki je ne preživita ne ona, ne njen dobri mož. Strašno, strašno... Rahločutne sosede so se jokale, regljale, zmerjale in tožile čez ta svet, ki je tako hudoben in izprijen. Skodoželjne pa so seveda rekle: Prav ji je! Tako je pač: kar je enemu v gorje, je drugemu v veselje.

Ko pa so minila leta in je novi zemljan že shodil, sta ga stari Kozar in Kozarica negovala tako, da sta bila v svoji ljubezni kar ljubosumna drug na drugega. Komaj ga je po-božal stari oče, že ga je hotela božati tudi stara mati. Komaj mu je dala stara mati svoj košček kruha, že mu je ponujal tudi stari oče svojega. Mladi zemljan pa je kmalu spoznal, da se ne sme nobenemu zameriti in je tekal od očeta do matere in spet nazaj. Za svojo pravo mater se sploh ni menil, saj se tudi ona zanj ni veliko brigala.

Pa se je zgodilo, da je razsajala po deželi huda otroška bolezen, ki ni izpustila niti Kozarjevih vrat. Nekaj dni sta trepetala stara oče in mati in sta izgubila svojega ljubljence. Na glas sta vpila in stara mati se je zatekla zopet k sosedu ter se metala po zemlji, preklinjala svet in življenje ter tožila o svoji nesreči. Ljudje so jo tolažili, kakor so pač vedeli in znali, ter ji govorili, da je vnuček med angelčki, da ji pripravlja prostor v nebesih, a potolažiti je niso mogli. Kvečjemu čudili so se njeni žalosti, ko so se spomnili, da je bila enako nesrečna pred leti.

Tokrat pa je nesreča res globoko udarila oba, očeta in mater, kajti pridružila se je njunim letom. Tarnala in jokala sta, dokler jima niso osteklenele oči in otrpnile roke. Deli so ju v rakev in položili poleg vnučka na vaško pokopališče, kjer gotovo nista več nesrečna...

V * E * Č * E * R

Sedim ob štedilniku, v katerem počasi dogoreva ogenj. Knjiga v mojem naročju je odprta. Toda ne čitam. Ne da se mi. S komolci se oprem ob kolena, glavo položim v dlani in prisluškujem vetru, ki se zunaj zaletava v veje dreves, da rahlo potrkvajo ob okenska stekla.

Tik poleg mene sede okoli mize oče, mati, brat in sestra. Nizko nad njihovimi glavami visi svetilka. Oče in mati nekaj čitata, vseeno kaj, saj čitata le zato, da bi takole na večer vsaj za hip pozabila na skrbi, ki ju tarejo čez dan. Brat prevaja neki nemški tekst. Lista po slovarju, piše, črta in iznova lista po slovarju. Tik nad nosom, med očmi, se mu dela globoka navpična guba.

Sestra se uči stenografije. Globoko, kakor pod nevidno težo, je sklonjena nad zvezkom, v katerega piše z ostro ošiljenim svinčnikom. Že leto dni zamažuje išče zaposlenja. Zdaj upa, da bo z znanjem stenografije in z maturo v žepu morda vendarle našla kako delo. Kako bedasto! Kaj ni že vsega poizkusila? Šele pred desetimi dnevi se je vrnila iz Z., kjer je teden dni skrivaj prenočevala pri služkinji-znanki, stradala in iskala dela. Zdaj še vedno išče in upa, upa...

Veje dreves pod oknom se močnejše zadevajo v stekla. V prvem nadstropju, tik nad našo kuhinjo, zaigra gramofon. Nekje zaloputnejo vrata.

Oče si nažge polovico cigarete. Brat je menda končal svoj nemški prevod. Zdaj nekaj brska po aktovki.

«Marija pojde v B.», pravi med iskanjem sestri.

«Tudi ti bi lahko šla», pristavi oče. «Tam...»

Še preden konča, ga prekine sestra:

«Kakor v Z., brez denarja, ne? Če bi šla na gotovo, nič ne rečem. Tako pa še to porabim, kar imam.»

«Nič, prav nič si ne upajo ti naši otroci... Seveda, tu doma te bodo poiskali in lepo prosili: 'Prosim, gospodična, službo imamo. Ali bi jo blagovolili sprejeti?' Seveda, takole doma sedeti, to vam diši, to vam vsem skupaj diši... Ti, stari, pa garaž, garaž in pogini pri tem.»

«Tak nehaj!» ga miri mama in si sname z nosu naočnike pa mežika s svojimi kratkovidnimi očmi, kakor bi zdaj zdaj hotela zajokati. «Nikar spet ne pričnite!»

«Pričnite... pričnite! Tega mora že biti konec!»

«Saj veš, da neprestano iščem», odgovori sestra in jok ji je blizu. Da bi ga zatrla, besno zapre knjigo in gre v sobo.

Oče še nekaj časa godrnja, nato pa se iznova potopi v knjigo. Mama prav tako.

V nadstropju nad nami še vedno igra gramofon. Melodija starega dunajskega valčka, ki gre človeku na živce.

Ura je komaj nekaj minut čez deveto. Tako vražje počasi se premika kazalec.

Izkušam se poglabiti v knjigo, ki mi leži odprta na kolnih. Prečitam stran, pa ne vem, kaj čitam. Poizkušam iznova. Preko prve strani še gre, sredi druge zopet ne vem, kaj čitam. In šele pol desetih je...

Melodiji starega dunajskega valčka ni kraja. Razvlečena, osladna melodija o poletnem večeru na Donavi... Temnosinje nebo... Zvezde... Cvetoče akacije...

«Fej!»

Besno zaprem knjigo. Sestre še vedno ni iz sobe. Najbrže je odšla spat. Tudi ostali že odhajajo. Vendar...

«Da ne boš zopet do polnoči žgala luči!» pravi oče in zaloputne sobna vrata...

Sedim še vedno ob štedilniku, v katerem je že zdavnaj ugasnil ogenj. V kuhinji je hladno. Toda hladu ne čutim. Zavest, da sem že vendar sama, me vso zajame. Ves dan čakam in se veselim na večer, ko vsi odidejo spat in bom sama, sama... sama. Morda se komu zdi želja po samotni smešna. Toda kdor živi dneve in dneve v istem prostoru z ljudmi, katerih besedo že naprej vedno ugame, mu je, kadar je nekaj hipov čisto sam, da bi zapel z vetrom, ki zunaj v mrzli jesenski noči stresa z vej poslednje orumenele liste.

Mislím na mladost, opljuvano, nikomur potrebno. Na mladost sestre in na mladost tisočih njej enakih.

«Kaj še ne greš spat? Kdo bo pa plačeval elektriko?» mi misli pretirga očetov glas.

«Da, da. Že grem!»

Kaj naj pogine ta mladost? Mar naj pusti, da se pod kolesjem časa ubije?...

«Ne sme pustiti, da se ubije.»

«Ne sme pustiti, da se ubije», beležim na kos papirja. «Ko bo najhujše stisnjena in najbolj opljuvana, se bo zavedel sama sebe...»

Nažgem si novo cigareto in po prstih, da bi nikogar ne zbudila, pričnem hoditi po kuhinji gor in dol.

«Marko se zave samega sebe, svoje mladosti in moči in s culo na hrbtu se odpravi v širni svet, ki je njegov, ki mu pritiče. V tej zavesti bo zapel radostno pesem mladosti... Pel jo bo... Mora jo peti! In...»

«Spat! Ni škoda elektrike? Spat!»

Spat!

Ha, ha... ha... ha...

Mladi junak Marko, pojdi v svet!... Ne, nič ne pojdeš v povesti s pesmijo radosti v svet!

Ubila te bo elektrika, ki je ne moreš plačati.

Voda —
otroško veselje

Draga Hudalesova:

Samo lesa je zaškripala...

amo lesa je zaškripala, drugače je spala še vsa vas, ko je Lenka še pred dnevem zapuščala svoj dom. Mati, ki jo je hotela spremiti do vežnih vrat, je ostala nekje v hiši in tiho ihtela v predpasnik, da bi ne zbudila otrok, ki so spali po klopeh in na peči.

Čeprav se ji je mudilo na postajo, se je Lenka vso pot poslavljala od polja. Iz mraka in megle, ki je ležala nizko pri tleh, je spoznala vsako njivo posebej.

«Tu so imeli Kranjčevi letos krompir», je pomislila. «Še prodali ga bodo, tako jim je obrodil.»

Nato je šla dolgo ob Kramarjevem polju in je nehote začutila v srcu zavist. «Anki ne bo treba po svetu. Bogata je in fantje se bodo kar stepli zanjo.»

«Tu je Erženov svet», jo je izpreletelo. «Koliko njenih in materinih znojnih kapelj je popil, ko sta hodili na dnino.» Pri srcu jo je kar speklo in po bledih, hladnih licih so se ji ulile solze, ko je pomislila, da bo mati morala še hoditi. Vendar ni prezrla Košanove ajde. «Zadnja ploha jo je plegla, težko jo bodo žele.»

Ko je zadela z roko v samotni grm ob poti, je preplašila ptička, ki je spal v njem.

«Ščinkavec?» je pomislila. Pa ne da ti je samička že odletela na jug?»

Opazila je, da se megla izgublja in da se nebo vedno bolj temni. Le na vzhodu se je prikazala svetla proga. Zdaj so se že videli razori iz mraka in že od daleč je spoznala domači zelnik.

«Peščena zemlja, premalo gnojena. Kaj naj zraste na njej?» je pomislila. «Kovačeva ni dosti boljša. Kako je že rekel zadnjič Janez, ko sta šla skupaj s polja domov? Bajtarjem se še zemlja upira. Ne rodi, pa se ubijaj z njo, kolikor se hočeš.»

«Na vlak sem pa skoraj pozabila», se je prestrašila. Kaj le poreče Janez, kadar zve, da sem šla! Ob tej misli je pozabila na njive in zelnike.

«Za nas ni sreče nikjer», je večkrat trdil. «Sreča je imenitna gospa, ošabna in prevzetna. Le redko se zmoti in pogleda tudi pod slamnato streho.»

Obstala je, ker se ji je zazdelo, da jo je nekdo poklical tam od daleč, od nizkih, ponižnih hiš pod visokimi, mrkimi topoli.

«Lenka, ostani! Lenka!»

Preložila je culo v drugo roko in se pognala dalje. Zdaj je hitela že čez pašnike, kjer so se v nizkem in objedenem grmičevju budili ptički. Še malo, in prikazala se je majhna, samotna postaja.

Svetla proga na vzhodu je izginila, nebo se je pooblačilo čez in čez.

«Danes ne bo sonca. Še deževalo bo», je spoznala. «Oblaki vise nizko nad zemljo.»

Na postaji ni bilo nikogar, ko je stopila v tesno, zatoхло čakalnico. Pod črnim, zakajenim stropom je brlela petrolejka. Njena medla svetloba se je tepla s sivo dnevno, ki je silila skozi zaprašeno okno.

Lenka se je stisnila v kot, zadovoljna, da je sama in da je nihče ne vidi.

Ko je prihrumel vlak na postajo v mestu, je lilo kakor iz škafa. Lenka je ostala kar na postaji in ob velikih vhodnih vratih čakala, da preneha dež. Mimo so begali ljudje v dežnih plaščih in z dežniki in niso videli Lenkinih žalostnih oči.

«Ko bi vsaj ne deževalo s tako silo», je želela. «Do večera moram najti službo, ker bi s petimi dinarji, ki jih še imam v žepu, ne mogla nikjer prenočiti.»

«Od hiše do hiše pojdem, nekje bodo gotovo potrebovali služkinjo, ko je toliko teh visokih, sivih hiš, da se kar tišče druga druge.»

Dež je lil, lil. Prav nič se ni zmenil za Lenko, ki se je vedno pogostejše ozirala k uri nad vhodom.

«Ves mesec ga ni bilo, zdaj lije kakor brez pameti», jo je nagovoril droben, star možiček, ki ga doslej še opazila ni.

«V službo ste prišli, kaj?» je vprašal takoj nato in premeril njeno prtljago, povezano v veliko, črno ruto.

«Službo sem prišla iskati», mu je pojasnila in ga zaupno pogledala.

«Službo?» je pomislil na glas. «Težko bo, ljubo dete, težko.»

«Od hiše do hiše pojdem, od vrat do vrat.»

«Vem, dosti jih je, pravijo, ki hodijo od vrat do vrat.»
«Vsako delo bi sprejela», je rekla tiho, toda odločno.
«Ali morda veste za katero?»

«Upokojenec sem, kaj bi vedel! Žene nimam več, otrok tudi ne. Kosim v gostilni, pospravljam si sam. Na borzi dela vam povedo, tja stopite!»

«Na borzi dela?»

«Da. Kar naravnost pojdite, kar naravnost! Spotoma vprašajte koga, pa vam pove, kje je borza dela.»

Lenka se mu je vljudno zahvalila in šla, čeprav je na gosto rosil dež.

«Nič ni», so ji odgovorili na borzi dela, še preden je do konca povedala svojo željo. «Le pogledajte, koliko jih čaka. Sicer pa, počakajte še vi, morda bo kaj za vas.»

Ko se je obrnila, je vse polno oči pomilovalno strmelo vanjo.

«Stavim, da še svoj živ dan ni videla parketnega poda, pa bi rada postala služkinja v mestu», je reklo rdeče, čokato dekle tik pred njo.

Nekaj jih je prasinilo v smeh, visoka koščena ženska, ki ji je trpljenje zgubalo obraz, pa je rekla glasno in ostro: «Tudi ti ga nisi, dokler si pasla kože na Pohorju.»

Spet so se vse glasno zasmejale, Lenka pa se je molče prerila do vrat.

«Od hiše do hiše!» si je ukazala, ko je stala spet na dežju.

Ves popoldan je že trkala na vrata, da so jo že bolela kolena od večnih stopnic.

«Prosim, gospa, ali potrebujete morda služkinjo?»

Ponekod so ji prijazno odgovarjali, drugod ji sploh niso odgovorili.

Trkala je, zvonila in prosila.

«Morebiti potrebujete perico, gospa?»

«Vse delam sama. Mož komaj zasluži za naju in za otroke.»

Neka gospa je bila celo tako prijazna, da ji je povedala naslov svoje prijateljice, ki išče služkinjo.

Dolgo je iskala Cankarjevo ulico v predmestju, in ko jo je našla, so ji povedali, da se je družina, ki jo išče, preselila.

Kmalu nato je spet hitela iz hiše v hišo.

«Ne potrebujemo, ne potrebujemo», so ji kratko odgovarjali in ji zapirali vrata tik pred nosom.

Pozno popoldne je prišla mimo nizke, stare krčme. Skozi odprta okna je zagledala vse polno kmetov. Glasno in živahno so se pogovarjali in trkali s kozarci. Sama ni vedela, kdaj in kako je sedla mednje.

«Dajte mi kozarec vina in kos kruha», je naročila.

Kmetje so nekoliko utihnili, ko je vstopila.

«No, ta je korajžna!» je vzklíknila košata kmetica. «Kar sama pride!»

«Prav je tako, dekle!» je veselo rekel mlad kmet. «Kar sedi!»

Lenka je zardela in si potegnila ruto globoko na oči.

Bila je lačna, toda kruh ji ni hotel po grlu. Pila je počasi in v majhnih požirkih, ker se ji je že od utrujenosti temnilo pred očmi.

Kmetje so kmalu pozabili nanjo. Pili so in jedli prekaljeno meso in slanino ter se kar vse križem glasno pogovarjali. Toda ni minilo pol ure, ko so skoraj vsi hkrati vstali in šli na vlak.

Pri mizi za Lenkinim hrbtom je ostal mož, ki ni bil ne kmet in ne gospod. Rdeč je bil in dobro rejen. Kadar so ga oglasili, so vsi ostali utihnili. Lenka je takoj vedela, da je mešetar.

«Dekle,» jo je nagovoril, «pii, da boš boljše volje!»

Prisedel je in ji ponudil svoj kozarec.

«Ne bom pila», mu je v zadregi odgovorila in hotela vstati.

«Ostani!» je rekel prijazno in jo prijel za roko. Kaj boš hodila že zdaj! Do najinega vlaka je še dobro uro časa.»

«Saj se ne peljem nikamor», je rekla rezko.

«Nikamor?» se je začudil. «Kam pojdeš čez noč?»

Molče je osupnila.

«Jej! Lačna si, saj vem. Nikar se ne sramuj!» Ponudil ji je slanine in kruha.

Ker je še vedno molčala, je iznova pričel:

«Težko je dandanes za službo, deklica! Kakor sem te zagledal, sem vedel, po kaj si prišla v mesto.»

«Jutri poizkusim iznova», je tiho dejala.

«Jutri? Jutri boš morda bolj srečna, saj ne rečem, ali pa tudi ne. Lahko se zgodi, da se ti ves mesec ne posreči.»

Preplašeno ga je pogledala z modrimi, solznimi očmi.

«Domov ne morem več. Polna kočica nas je, zemlje pa komaj za dva.»

Dolgo jo je molče motril, nato pa nenadoma vzklínil:

«Veš kaj, z menoj pojd! Vdovec sem, brez otrok, hišo imam, kos zemlje in dobro zaslužim. Kuhala mi boš in pospravljala. Pošteno ti bom plačal.»

Lenka je molčala.

«Le dobro premisli. Noč bo, kam pojdeš spat? Vem, da nimaš pare v žepu.»

Plaho ga je gledala izpod rute. Lica so ji žarela od sramu, slabega zraka in utrujenosti.

«Saj si prišla služiti, ali ne?»

Prikimala je.

«Torej pojd z menoj! Pa brž! Na postajo morava!»

Vstala je in šla s povešeno glavo za njim vse do vlaka. Ko sta sedela ob oknu, ji je položil svojo težko roko na kolena. Vzdrgetala je po vsem telesu.

«Dal ti bom vse, kar si boš poželeda», je silil vanjo, Lenka pa je molče strmela skozi okno. Mračilo se je že in komaj je razločila ogone med njivami. V hišah med sadnim drevjem so ponekod že gorele luči. Ljudje so se vračali s polja domov. Radovedno so se ozirali za vlakom in najbrže hrepeneli, da bi jih peljal daleč v svet, kjer je dovolj kruha za vse, ki radi in pridno delajo.

«Kar doma ostanite», jim je v mislih prigovarjala Lenka. «Doma je črni kruh boljši od belega na tujem. Ostanite doma, tisti, ki morete!»

«Pri meni boš jedla bel kruh in lepe obleke boš nosila», se je spet sklonil k njej mešetar.

«Ničesar si ne želim, le spala bi rada, spala.» Mrtvo in tuje ga je pogledala.

«Kar na klop lezi», ji je prigovarjal. Zbudim te, kadar bo treba.»

Legla ni, toda naslonila je glavo v kot pri oknu. Komaj je zatisnila oči, že se ji je prikazal materin obraz, žalosten in utrujen.

Preplašeno je pogledala. Mož je sedel pred njo kakor prej z rokami na trebuhu in jo gledal izpod priprtih trepalnic.

«Ne maram lepih oblek in ne belega kruha. Le plačali mi boste, kar bom zaslužila!»

«Že prav! Kakor hočeš!» je rekel mirno.

Naslonila se je spet v kot, zaspala in sanjala.

Na mračnem polju, tam, kjer je med Kranjčevimi njivami samevala stara tepka, je srečala Janeza. Globoko sklonjen je nesel vrečo krompirja in je ni pogledal. Hotela ga je poklicati, in že ga ni bilo več. Tam daleč pod visokimi, mrkimi topoli je ždela domača vas, tiha in ponižna. Prisluhnila je, da bi slišala utrip njenega življenja, pa je samo slišala, kako je zateglo in tanko zaječala lesa.

BRAT GINEPRO

Legenda.

Brat Ginepro je bil eden izmed izbranih učencev in prvih tovarišev svetega Frančiška; poln globoke ponižnosti, gorečnosti in vdanosti. «Ta je dober brat mojega reda,» je dejal nekoč svetnik, ko je govoril o njem, «ki na isti način kakor brat Ginepro premaga sebe in svet.»

Nekoč je brat Ginepro poln zaupanja v Boga obiskal nekega bolnika in ga sočutno vprašal:

«Povej, brat v Bogu, ali ti morem s čim pomagati?»

«V veliko pomoč bi mi bilo in v tolažbo,» mu je odgovoril bolnik, «ako mi moreš dobiti pravo svinjsko nogo.»

«Počakaj, takoj jo bom imel,» mu je odgovoril brat Ginepro.

In je šel, vzel nož in v svoji gorečnosti tekel naravnost v gozd, kjer se je pasla čreda svinj. Zgrabil je eno izmed njih in ji odrezal nogo, potem je pobegnil, svinjo z odrezano nogo pa je pustil tam. Ko se je vrnil domov, je nogo umil, očedil in skuhal. Skrbno in okusno pripravljeno jo je v svoji goreči ljubezni nesel bolniku. Ta jo je željno použil in se mu zahvalil. Brat Ginepro pa je bil ves vesel in ganjen, in je, da bi napravil bolniku še več veselja, povedal, kako je naredil s svinjo.

Medtem je bil tudi pastir, ki je videl, kaj je brat Ginepro napravil z živaljo, ves dogodek z grozo povedal svojemu gospodarju. Ta pa je šel k Devici Mariji Angelov, kjer so bivali ubogi bratje, in jih v svojem srdcu ozmerjal za hinavce, potepuhe, hudobneže, sleparje in pridaniče.

«Zakaj ste moji svinji odrezali nogo?» je kričal. «Zakaj ste moji svinji odrezali nogo?»

Na to vpitje se je prikazal sveti Frančišek s svojimi brati in v vsej ponižnosti možu zagotavljal, da so bratje nedolžni, da on nič ne ve o tem in da mu povrne vso škodo, samo da molči. Toda moža to ni pomirilo, ni poslušal opravičil, ni vzel odškodnine, venomer je ponavljal, kako nizkotno so njegovi svinji odrezali nogo, razburjen in jezen je med grožnjami in zmerjanjem zapustil brate.

Tedaj se je sveti Frančišek zamislil. Medtem ko njegovi bratje še vedno niso vedeli, pri čem so, je on dejal pri sebi: «Ali ni morda tega storil brat Ginepro v svoji nerazumni gorečnosti?»

Poklical ga je na skrivaj k sebi in ga vprašal:

«Ali si ti neki svinji v gozdu odrezal nogo?»

In brat Ginepro mu ni odgovoril skesan kakor kdo, ki ve, da je storil nekaj slabega, ampak z velikim zadovoljstvom kakor človek, ki misli, da je napravil nekaj posebno dobrega:

«Moj ljubi oče, res je, da sem omenjeni svinji odrezal nogo, toda poslušaj pravi vzrok, ako ti je drago. To sem storil le zato, da bi pomagal ubogemu bolniku.» In mu je po resnici povedal ves dogodek in pristavil: «Resnično, tako ti povem, ako preudarim tolažbo, ki jo je imel bolnik od tega, in upoštevam krepčilo, ki ga je bil deležen, tedaj si ne morem misliti, da bi mi Bog le malo zameril, ako bi bil tudi sto svinjam porezal nogo.»

Sveti Frančišek, ki je hotel biti pravičen, mu je odgovoril nejevoljno:

«O, brat Ginepro, čemu si storil tako pohujšanje? Može se ne pritožuje zaman in ni za prazen nič tako hud na nas. Mogoče je, da nas bo zdaj zaradi takega grozo-

dejstva pripravil ob dobro ime. Temu se ne bomo smeli čuditi. Zato ti pri obljubi svete pokorščine zapovedujem, da tečeš za možem, dokler ga ne dohitiš, in padeš pred njim na kolena, priznaš svojo krivdo in mu obljubiš, da mu daš vsako zadoščenje, ki ga zahteva, in torej ne bo imel več vzroka, da bi se pritoževal nad nami. Kajti priznati moraš, da je to, kar si storil, nekoliko preveč.»

Brat Ginepro je poslušal in je bil zelo iznenaden. Preplašen je stal na mestu in se čudil, kako se je mogoče tako razkačiti nad dejanjem, ki ga je storil iz čiste ljubezni. Zakaj take svetne reči, kakor je svinjska noga, se mu niso zdele primerne za kaj drugega, kakor da jih iz ljubezni podari svojemu bližnjemu.

«Ne dvomi, moj oče,» je odgovoril svetemu Frančišku, «da bom moža takoj dohitel, mu povrnil škodo in ga zadovoljil. Toda čemu bi se toliko razburjal, ko je bila vendar svinja, ki sem ji odrezal nogo, bolj božja last ko njegova, ki z njo nič dobrega ne zna storiti?»

Na te besede se je brat Ginepro spustil v tek in kmalu dohitel moža. Povedal mu je, iz katerega vzroka je svinji odrezal nogo. To pa je storil s tako gorečnostjo in radostjo na obrazu, kakor da mu je s tem napravil posebno uslugo in pričakuje še plačila od njega. Toda mož je bil še huje razjarjen ko prej, ni poznal mere in ni kazal niti sence potrpljenja in popuščanja. Poln jeze in srda je obsul brata Ginepro s psovskimi in ga imenoval tepca in norca, potepuha in sleparja najhujše vrste.

Brat Ginepro pa ni maral za njegove grdilne besede, sprejel ji je kot nekaj po sebi umevnega, zakaj zasramovanje ga je v njegovi ponižnosti še veselilo. Misli pa je, da ga je oni morda slabo razumel, ko se tako huduje zaradi stvari, ki se njemu ni zdela vredna jeze, ampak veselja, zato mu je dogodek iznova ponovil od začetka do konca, se mu slednjič vrgel okoli vratu, ga objel in poljubil in mu dejal, da se je vse to zgodilo le iz ljubezni, preprostosti in ponižnosti.

To je slednjič moža ganilo, omečilo se mu je srce, ves solzan se je zgrudil na kolena, spoznal krivico, ki jo je storil bratom, ujel svinjo, jo ubil in spekel in jo nesel k Sveti Mariji Angelov. Daroval jo je bratom za obed, poln kesanja zaradi krivice, ki jim jo je bil storil.

Ko je sveti Frančišek do dna premislil Gineprovo preprostost in njegovo nebrižnost nasproti ničnostim tega sveta, je rekel svojim učencem in vsem, ki so ga poslušali:

«Tako vam povem, bratje — ako bi bila božja volja, takih Gineprov (Ginepro = dren) bi hotel imeti cel gozd.»

DEKLETCE

SKICA S KRIMA

ed bolniki, ki so se opoldne izprehajali po parku in vdihavali zdravilni morski zrak, sem opazil nekoč dekletce, čigar velike, temne oči, polne neke nerazložljive otožnosti in molče po nečem izprašujoče, so takoj vzbudile v meni posebno pozornost.

Težko je bilo določiti dekličino starost. Njene črne, budno opazujoče oči so gledale starčevsko resno, bil je to pogled človeka, ki je mnogo trpel in premišljeval, toda po njenem suhotnem, koščenem telescu in drobnem obrazku bi ji ne bil prisodil več ko deset let.

Rožnata bluza je visela na njenih oglatih ramenih kakor na locnu za obleko in vedra barva blaga je še bolj podčrtovala rumeno kožo od boleznih preizkušenih lic in vratu. Dekletce je bilo malo grbasto in se je čudno zaletavalo pri hoji, kakor da ima pohabljenе noge. Toda neizrečna in otožna milina bolnega otroka je bila tako privlačna, da si ob njej kar pozabil na dekličino pokvečeno telo. Saj se je dekletce zdelo lepo, produševljeno od lepote mučenice.

Bilo je jasno, da je breme bolezni, ki je pohabilo njene nežne kosti, nosila že od rojstva in da jo bo smrt kmalu rešila te težke peze. Pokašljevala je suho, zlovešče, in ko je šla mimo mene, sem slišal — ali pa se mi je nemara samo zdelo tako — njeno sopihajočo sapo. Sredi bujnega rastlinstva v parku, v blesku južnega sonca je vzbujala nenavaden, bolesten občutek: smilila se ti je in obenem si bil v zadregi, kakor da si posredno kar malo kriv, da je tako nesrečna. Navadno je počasi hodila po drevoredu čez park in s svojimi krasnimi očmi gledala predse.

Vse okoli nje cvete in pohlepno vdihava poživljajoči pomladni zrak, ptički pojo, ciprese omamno vonjajo, potočki veselo žubore in hite čez zelene travnike širnega parka, morje in nebo občudujeta drug drugega, dobrovoljno godrnjajo valovi, kakor da pripovedujejo pravljice. Toda zdi se, da dekletce ne vidi krasnih, polnih barv in ne sliši godbe prebujajoče se narave. Gre k stari cedri in sede tam v senci njenih mogočnih vej na klopco. Vedno jo spremlja ena in ista oseba — visokorasel, elegantno oblečen gospod s togim obrazom in velikim pečatnim prstanom na kazalcu desne roke, v kateri nosi debelo palico.

Ko je dekletce sedlo, jo vpraša: «Trudna?»

Govori na glas, deklica se ustraši njegovega vprašanja, vzdrhti in prikima z lepo glavico. Po navadi sedi dolgo, pol-drugo uro ali še dlje, nisem je pa nikoli slišal, da bi govorila s svojim spremljevalcem. Njene oči zro naravnost in izprašujejo brez besed — koga? po čem? Pred njo leži ribnik: iz njegove sredine moli nelep piramidast kamen, ki iz svoje osti visoko brizga curek vode, padajoč s pljuskajočim šumom na temno vodno gladino. Tam, kjer se curek lomi in razbija v drobne kaplje ter se kakor slap usipa na površino ribnika, ga razsvetlujejo sončni žarki v vseh mavričnih barvah... To je zelo lepo in spominja na točo iz pisanih draguljev. Ampak dekletce ni nikdar gledalo te prelestne igre sonca — njen pogled je iskal nekam v daljavo in tonil daleč nekje za ribnikom.

Ta otopelost sredi življenja, ki je žuborelo okrog bolnice, je delovala nekako mistično, skoro grozno.

«Zakaj trpi? Komu na ljubo in čemu je morala biti rojena za tako življenje?»

Taka vprašanja so vstala v človeku, če se je ozrl nanjo, in zona ga je oblila ob tej nepotrebnosti in tem nesmiselnosti grozovitosti.

Nekoč, ko je njen spremljevalec — ali je bil vzgojitelj ali oče? — odšel in jo pustil samo na klopci pod cedro, sem sedel k njej.

Gledala me je in se mi smehljala — z žalostnim smehom, da se mi je srce krčevito stiskalo v prsih. Hotel sem jo nagovoriti, pa nisem vedel, o čem naj govorim z njo, zato sem v zadregi molčal. Njen pogled me je navdajal z nečim večjim od spoštovanja.

Okrog naju se je prelivaval vesel in mogočen šum življenja, nad nama so prepevali ptički, ob najinih nogah so gomazele mravlje — vse je hitelo živeti, pelo, letalo, si prizadevalo. Opazoval sem otroka in si mislil: dobro, če ne občuti globoko žalečega nasprotja med seboj in cedro, pod katero sedi, in med mravljo, ki je nanjo nehote spustila cvetni list iz svojih bledih, drobčenih rok...

Zdaj me je prva ogovorila:

«Ste tudi bolni?»

«Malo», sem odgovoril.

«Ali se tu dobro počutite?»

«Dobro... In vi?»

«Ne maram, če je mnogo sonca... in hrupa...»

«Ali vam ta hrup ni všeč? Saj je tako lep... Poslušajte vendar: slavci in škrjanci, morski valovi in potočki, šelestenje listja...»

«Preveč... in preglasno... Malo tiše...»

«Da, malo tiše bi bilo pač bolje...»

Prikimala je z bolno glavico in pristavila:

«V Petrogradu — tam je strašno. Toda na našem posestvu na deželi je tiho, tiho. Posebno ponoči. Tako rada ležim ponoči in prisluškujem... Dolgo prisluškujem... dolgo, pa ničesar ne slišim... Celo zemlje ni... Potem pa na lepem nekaj slišim in vztrepetam... Lepo je takrat...»

Zakašljala je.

«Ne smete govoriti...»

«Da», je rekla preprosto, nekaj trenutkov molčala in potem tiho, skoro šepetajoče dejala: «Jaz sploh ničesar ne smem...»

Dvignil sem se in odšel, iz strahu, da bi me ne premagala bridka ginjenost, ki me je bila vsega prevzela.

Poslej sva se pozdravila, kadar sva se srečala — ona mi je vselej prijazno pokimala in se mi nasmehnila. Ali z vsakim dnem je bilo v njenem smehljaju manj življenja.

Nekoč, ko sem prišel v park in jo iskal, sem zagledal brez-učestnega gospoda, ki mi je šel nasproti in nesel dekletce na rokah.

Ko je prišel do mene, sem se nezavedno ustrašil in ga vprašal:

«Zaspala?»

Zaskrbnjeno me je pogledal in mi zamolklo odgovoril:

«Umrla...»

Prevedel P. K.

Dobro je
obrodilo

HELENA KELLERJEVA

Ni še dolgo tega, kar so listi poročali, da je japonski cesar imenoval Heleno Kellerjevo, najslavnejšo Američanko, za «božjo hčer». Pripominjali so, da je to počastitev, kakršne ni dosegla še nobena bela žena in s kakršno se niti navadne Japonke ne morejo ponašati, ampak samo članice japonske cesarske rodbine. Prednosti, ki jih ima «božja hči» pred drugimi smrtnicami, so: prvič ta, da sme nenapovedana stopiti v cesarsko palačo, drugič, da sme svobodno razpolagati z zakladno blagajno, tretjič, da se sme udeleževati cesarjevih zasebnih avdienc itd. Razen tega se sme «božja hči» vsak čas nenapovedana udeležiti cesarjevih obedov; sme ga spremljati kamorkoli, ne da bi se morala ravnati po dvorskem obredniku, in mu ni samo enaka po dostojanstvu, ampak stoji kot glas iz neba tako rekoč višje od njega. Poročila v listih so k temu še pripominjala, da se Helena Kellerjeva seveda nikakor ne misli okoristiti s posebnimi pravicami, ki so združene z njeno novo častjo.

Helena Kellerjeva je pisateljica, doktorica več ameriških vseučilišč, sociologka, psihologka, zgodovinarica in predavalna umetnica. Vse to bi pa še ne pojasnjevalo dovolj njene nesmrtni slave: kajti Helena Kellerjeva je najnenavadnejši človek, ki živi v naših dneh. To besedo rabimo s premislekom. Res je: so ženske, ki so na vseh toriščih življenja v socialnem, umetniškem in človeškem oziru dosegle neprekosljive, drzne in za prihodnost velepomembne uspehe. Brezprimerna dejanja so se porodila iz prvobitne moči ženskega čustva. Kot pionirke v umetnosti, politiki, javnem življenju in v znanosti so ženske dokazale, da sloni mnenje o ženski neenakovrednosti na vseh poljih življenja na napačnih osnovah. Mnoge teh žensk, ki so nam zgled in primer, upanje in tolažba v boju naših dni, so uveljavile sebe in svoje delo, sebe in svoje življenje vzlic vsem mogočim sovražnikom in oviram. Vendar se ni morala nobena izmed njih boriti s tako strahotno brezupnimi okolnostmi kakor Helena Kellerjeva. Čeprav so mnoge izmed teh duhovnih pionirk trpele zaradi ubošstva, slabega zdravja in morda celo zaradi telesnih nadlog, je imela vendar vsaka izmed njih vsaj oči, da je mogla videti lepoto in revščino tega sveta, ušesa, da je mogla slišati glasove pravičnosti, tožbe in radosti, in usta, da je mogla oznanjati in izpovedovati tisto, česar ji je bilo polno srce. Oči Helene Kellerjeve pa so bile slepe, njena ušesa gluha, njena usta nema... Tema, otraplost in moreče brezglasje so bile ječa, ki je obdajala življenje tega čudovitega človeškega bitja. Iz te ječe, ki bi bila pomenila za vsako drugo noč večnega obupa, se je vzdignil zmagoviti nepremagljivi človeški duh te žene in se kakor sproščena srebrna ptica vzpel v svetle višave...

Oglejmo si malo življenje Helene Kellerjeve. Ako se vrnemo do dne njenega rojstva, zvemo, da se je Helena rodila kot povsem zdrav in normalen otrok dne 27. junija leta 1880. v Severni Ameriki. Tuscumbija v Alabami je bilo mesto, v katerem je smela Helena Kellerjeva prvih devetnajst mesecev svojega življenja gledati luč sveta, poslušati glasove sveta in vriskati z istim radostnim glasom, s katerim vsa druga mlada bitja pozdravljajo krasote neskončno bogatega stvarstva. V nežni starosti devetnajstih mesecev pa je napadla krepkega in dotlej zdravega otroka zavratna bolezen. Že so se bali, da umre. A smrt, ki je mnogo tednov grozeče plavala nad deklico, se je vendarle premislila in odprhnila. Izpustila je žrtev, ki jo je že držala v krempljih, toda sledovi neusmiljenih krempljev so ostali. Otrok, ki je smel živeti, je bil poškodovan v jedru svoje življenjske moči. Bolezen mu je bila vzela tri

najvažnejše čute: vid, sluh in dar govora. Slepa, nema in gluha — tako je bila odločila usoda. Vsak upor zoper njeno vsmoč je bil zaman.

Lahko si mislimo neizrekljivo žalost roditeljev. Ne videti, ne slišati, ne govoriti: kdo si more misliti strašnejše gorje? Večna noč, mrk obup iz dneva v dan, iz leta v leto... Obdana s temo, zavita v brezglasje, zaprta v nemoto odraščala deklica. Še čudo, da se vsaj telo razvija! Še čudo, da ubogo bitje, nesrečnejše od katerekoli živali, ne pogine od tega najhujšega jetništva! Pravijo, da je prvih sedem let odločilnih za človeško življenje. Ko je bilo Heleni Kellerjevi sedem let, ni vedela še nič o svetu; tema in nema muka sta bila vsa njena predstava o njem. Oče in mati sta seveda storila vse, da bi rešila ubogega otroka. Za zdravniško vedo je bil primer Helene Kellerjeve brezupen. Genialna pedagogka je bila tista, ki je rešila deklino pokopano dušo iz groba in jo napolnila z lučjo, z jasno bleščečo svetlobo. Ana Sullivanova je prišla v hišo Heleninih roditeljev, ko je Helena dopolnila sedmo leto. **Ob čudežu, ki ga pomeni Helena Kellerjeva za vse človeštvo, ne smemo pozabiti te žene,** ki ga je storila mogočega. Potrpežljivost, odločnost in zaupanje Ane Sullivanove so obrodili brezprimerne, da, lahko bi rekli, nadčloveške sadove. Kakšno veliko, usmiljeno srce je morala imeti ta ženska, ki je bil njen edini smoter v tem, da bi odprla Heleni življenje in jo iztrgala duhovni in duševni smrti! Neutrudljiva je bila Ana Sullivanova, noben neuspeh, nobeno razočaranje, noben izbruh obupa ji ni mogel vzeti poguma. In neukročni, divji otrok, ki si je dajal duška samo z nečloveškimi glasovi, je kmalu spoznal, da ima v tej ženski voditeljico, prijateljico, odrešnico. Polna strmenja in radosti, ki se razločno zrcali na njenem, doslej tako brezdušnem obrazku, se Helena uči. Uči se, kaj je voda, kaj sta zrak in solnce. Uči se prstne abecede, uči se branja, uči se pisanja; uči se — zavzeta stojita oče in mati pred čudežem — govorjenja. Sama ne sliši glasov, ki ji prihajajo iz ust, a misli jih, te besede, in tako dobivajo najprej plaho, potem pa čedalje razločnejšo podobo. Končno tudi sliši in vidi. Njene roke so tiste, ki ji nadomestujejo ušesa in oči. S tem da rahlo polaga te prenežne, z občutljivostjo prežete roke govorečemu na usta, dojemlje Helena Kellerjeva, kar ji hočejo povedati. S tem da previdno otipava oblike, vidi to, kar je skrito njenim očem.

Od leta 1902. do leta 1904. obiskuje Helena Kellerjeva Radcliffovo vseučilišče. Svet znanja razgrinja pred njo vso svojo neizmernost. In zgodi se, kar bi se človeku ne zdelo mogoče: ta gluha, slepa, nema ženska je zmožna poslušati predavanja in delati izpite. Nesrečnica, ki je morala toliko časa živeti v temi, se s prvobitno strastjo predaja novemu blaženstvu. Zemljepisje, računstvo, botanika, latinščina, grščina, astronomija, geometrija, zoologija, zgodovina glasbe — nobeno torišče znanja ji ne ostane zaprto. Njeni uspehi pri izpitih so odlični. In duh, vse zmagojuči, nesmrtni človeški duh je storil čudež in premagal gmoto: nepremagljiva volja, da bi slišala in dojemala zvoke, je Heleni Kellerjevi pomogla, da rabi oglušeli sluh. Besed sicer ne sliši, a vendar čuti stresljaje kakor iz daljnih svetov, tako da more razlikovati korake, sunke in topot. Iz korakov ji raste znanje o značaju in razpoloženju tistega, ki hodi. Po korakih vidi dejanja in gibe. V eni svojih knjig izpoveduje: «Tudi noč slepote ima svoja čudesa. Edina noč, v kateri ni nobene svetlobe, je noč nevednosti in brezčutnosti.» Čustvo! To je velika beseda nad njenim brezprimernim življenjem. Čustvo je vse. Čustvo nadome-

stuje oko, uho in usta. Čustvo in duh, znanje in volja. Kaj so oči?

«Hodila sem med ljudmi,» piše Helena Kellerjeva v svoji knjigi 'Svet, ki v njem živim', «ki so njih oči polne svetlobe in ki vendar ničesar ne vidijo, ničesar v gozdu, morju ali na nebu, ničesar na ulicah svetovnega mesta, ničesar v knjigah. Kakšna brezsmliselna maškarada je takšno gledanje. Ti ljudje imajo solnčni zahod, imajo jutrnje nebo, imajo škrlat daljnih gora — in njih duša hodi po tem čarobnem svetu in vseh njegovih lepot ne vidi.» Tako je postala pre-rokinja, ki je pričela svojo pot na kamnitni stezi in mahoma spoznala, da «puščava cvete kakor rožni grm». Kajti «nesreča, da smo slepi, nam ne jemlje našega deleža pri stvarih, za katere gre: pri ustrežljivosti, prijateljstvu, humorju, domišljiji in modrosti. Skrivna notranja volja je tista, ki kaže človekovi usodi pot. Na naši volji je, da smo dobri, da ljubimo, da si pridobivamo ljubezen in da mislimo ter tako postajamo modrejši.»

Tisočem svojih tovarišev in tovarišic je postala tolažilka, pomočnica, oznanjevalka sveta, polnega neizmernih čudežev. Že leta 1902. je spisala (Helena Kellerjeva piše

tako z roko kakor na pisalni stroji) «Zgodbo mojega življenja», prvo epohalno delo, ki je storilo, da so tisti, ki vidijo in slišijo, zavzeti, presunjeni in osramočeni prisluhnili, zakaj ta slepa, gluhonema žena jim je prinesla razodetje življenja in jim omogočila razumevanje čudovite skrivnosti narave in celo razmerja do umetnosti in znanosti — bolje, kakor jim je bilo dotlej mogoče. Predvsem je pa zameševala ceneno sočutje in delala za razumevanje za človečnost. Postala je nadzornica zavodov za slepce in gluhoneme v Združenih državah ter prirejala v vseh delih sveta predavanja, ki je z njih dobičkom podprla te zavode. Na svojem predavalnem potovanju po Japonski je zbudila tolikšno občudovanje in skoraj sveto navdušenje, da jo je cesar sklenil imenovati za «božjo hčer».

A nam je Helena Kellerjeva več. Nam je najčudovitejši simbol **vsemoči človeške volje**, ki je zmožna izpremeniti to, kar je neizpremenljivo. Nam je najvišji izraz tistega nepremagljivega človeškega duha, ki se iz vsake, še tako temne ječe vzpne v tiste jasne višave sproščenosti, kjer biva Helena Kellerjeva, češčena in občudovana kot **prva ženska, ki je izbrisala iz slovarja besedo «nemogoče»**. L.

Jarmila Svatá:

ZAKLENJENA MIZNICA

Sneg je dobil vijoličasto barvo od zahajajočega sonca, mrzel veter je zdaj pa zdaj žalostno zaihtel in zatulil.

Siv dim je švignil iz dimnika gozdarjeve hiše, vrata so žvižgovo zaškripala, mož in pes sta stopila v večerni mrak in zavila po klancu proti malemu mestu.

Na nebu se je zasvetila prva zvezda in človek, ki je potrpežljivo čakal vse popoldne med gostimi smrekami, je mislil, da je napočil njegov čas.

Ves prezebel je zlezal iz svojega mrzlega skrivališča in tekel plašno kakor zla, preganjana žival proti plotu. Z rokami, premrlimi od mraza, se je oprl nanj in napeto poslušal.

V hiši se ni nič zganilo. Čisto tiho je šel po malem hodniku od plotu do vrat ter jih odprl. Stal je mirno na pragu.

Nekje v kotu je zaječala ura, ogenj je miroljubno prasketal in skozi špranjice v vratih osvetljeval samo mali četverkotnik iz opeke pred pečjo. Sicer je bila povsod tema. Obotavljivo je stopil naprej. In zdajci je zaslišal star, utrujen glas, brez slutnje, da ve, kako strašen obiskovalec je pravkar odprl vrata.

«Kdo je? Zaprite, prosim!»

Bled obraz stare žene je pomolel iz teme in se zasvetil v žaru ognja.

Nič ni odgovoril. Počasi se je bližal. Ni se je bal. Saj to je bila gotovo tista starka, ki jo je popoldne večkrat videl na dvorišču. Z njo je seveda računal, vedel pa je tudi, kako se je lahko znebi.

Počasi se je približal. Naj ga vidi, bo vsaj vedela, kakšna je smrt! Upehana, do kosti prezebla smrt, bežeča dva in pol dneva skozi gozdove v platneni kaznilniški obleki in v gumastem plašču, ki ga je bil ukradel v neki veži v malem mestu.

Nepremično je zrl vanjo in ni zinil besede.

Zvedavo je dvignila glavo kakor stara, preplašena kokoš. Žalostno ga je gledala izpod rute.

Potem je izpregovorila, a to je bilo tako nad vse pričakovanje drugačno, kakor si je mislil, da je nehoti napravil vse, kar mu je naročila.

«Sedite! Hočete lonček čaja?»

Težko je vstala, prižgala brlečo svetilko, mu podala poln lonček in kos kruha. In vse to je delala tako nepri-siljeno, kakor je videl nekoč delati ženske na čajankah.

Osuplo jo je opazoval. Ozebli prsti so ga neprijetno ščemeli, ko so se dotikali vročega porcelana.

«Zunaj je mraz, kajne?» ga je prijazno vprašala stara žena in predstavljala posodo na štedilniku. Naglo se je obrnila k njemu in rekla:

«Rada bi vam dala nekaj denarja. Potrebujete ga, mislim. Ampak glejte, sin je zaklenil miznico, ko je pravkar odšel, in jaz — to razumete — je sama ne morem odpreti. Vam pa se bo morda posrečilo, in pokazala mu je s suho roko kuhinjsko mizo.

Komaj je zadrževal smeh. Ne le da ga je ta neumnica napasla, temveč še pokazala mu je, kje je denar. Rešila ga je največje skrbi, ki ga je mučila ves čas, ko je čakal v smrečju.

Stopil je k mizi. Kajpada, posrečilo se mu je in takoj. Saj je znal odpirati še kaj drugega. Miznica je samo malo zaškripala in že je bila zunaj.

Mirno se je vrnil k ognju. Malo mora še počakati. Miznico je sicer odprl, toda človeško telo se včasih trdovratno brani, čeprav so ga same kosti.

Ni še napravil dva koraka, ko je začutil, da se nekaj godi. Nagon mu je oznanjal nevarnost po vseh njegovih izkušenih živcih. Naglo se je obrnil in zrl v cev črnega, ostudnega revolverja.

Stara roka, ki ga je držala, pa se ni tresla. Tudi glas, ki mu je govoril, ni kazal preplašene usmiljenosti kakor prej.

Zvenel je ostro in hladno, čudovito jasno za tako staro osebo.

«Moj sin je včasih pozabljal. Prav ne-spametno. Saj mu bom to tudi povedala, ko se čez pol ure vrne. Pomotoma je zaklenil miznico in pozabil, da imam tam svoj revolver. Še dobro, da ste bili tako spretni. Nikar ne mislite, da ne znam s temle ravnati. Žena, ki živi leta in leta v taki samoti, se marsikaj nauči. In ne ganite se! — Tako, zdaj lahko greste.»

Zmedeno, obupano se je ozrl okrog sebe. Čutil se je bedastega, grdo ponižanega. Nerodno se je plazil k vratom.

«Stojte!» ga je spet ustavil hladni, čudno jasni glas.

«Poleg vas visi na obešalniki stara sinova obleka. Oblecite jo, da, oblecite! Ni vas treba biti sram. Tamle v kotu je tema in pa jaz sem samo stara žena. Morate to storiti. V tejle progasti obleki bi ne prišli daleč. Že včeraj so vas iskali. In tole čepico si tudi vzemite. Tako, zdaj pa pojdite!»

Vrata so se zaloputnila, močan veter je kmalu pogoltnil moževe oddaljujoče se korake.

Precej dolgo je stara žena še stala z revolverjem, namerjenim v temo. Potem ga je položila na mizo, šla k vratom ter jih skrbno zaklenila. Pobrala je progaste cunje s tal, odprla vratca štedilnika ter jih stlačila vanj. Opazovala je, kako razpadajo v žareč kupček. Tiho je vzdihnila, se vrnila k mizi, vzela revolver in ga preizkušala.

«Ta moj sin je res lahkomisljen,» je zamomljala, «ne samo da mi ga je zaklenil, temveč tudi nabiti ga je pozabil.»

ZA NAŠE MALE

KITAJSKA PRAVLJICA

Ribe in vsa druga bitja na dnu morja so žalovala: njih kraljica, morska kača, je zbolela. Hudo je zbolela in nihče ji ni vedel pomagati. Poklicali so na pomoč vse zdravnike z dna morja, a zdravila ji niso nič pomagala. Morska kraljica, velika kača, je strašno trpela. Vsi so se bali, da umre.

Sklicali so posvet in sklenili to in ono. Dvorski strežaji morske kraljice so znašali vsakovrstna zdravila in bedeli ob kraljici noč in dan, zdravje pa se ni maralo vrniti v morski dvorec.

Tedaj je prišla stonoga in dejala:

«Jaz vem, kaj bi naši kraljici povrnilo zdravje. Zajčja jetreca! Treba je samo, da jih použije, in takoj nam okreva. Res je, tu v vodi ni zajcev, toda nedaleč, takoj na bregu, so travniki in gozdovi, tamkaj bi ujeli zajca in ga privedli sem. Treba ga je najti, ga preslepiti in privedi na dvor. Tu ga ubijemo, mu vzamemo jetreca, da jih kraljica použije, in zdravje se bo vrnilo v naš dvor in z zdravjem splošna radost.

Verjeli so pametni stonogi, sklicali takoj sejo in sklenili, da pošljejo po zajca. Želva naj splava na breg, premoti zajca in ga privede na dvor na dnu morja.

Želva je odhitela na morskovo površino. Z brega se je napotila po travniku proti gozdu. Kmalu je srečala zajca.

«Dober dan,» je pozdravila želva, «kajne, ti si zajec?»

«Sem,» je dejal zajec, «kako da me poznaš, morska želva?»

«Kako bi te ne poznala, ko sem že toliko slišala o tebi in o tvojem dobrem srcu. Že dolgo sem se želela seznaniti s teboj. In vsi moji znaneci v morju bi te radi poznali zaradi tvoje dobrote in tvojega junaštva.»

Zajček pa je bil truden in se je kar zleknil v travo. Želva je to opazila in ga vprašala:

«Zakaj si tako truden, dragi zajček?»

«Kako bi ne bil! Pravkar sem spet moral bežati pred človekom, ki je s puško že pomeril name. Vedno so mi lovci za petami in vedno moram bežati iz gozda v gozd.»

«Zdaj je napeljal vodo na moj mlin!» si je mislila želva in mu začela sladko govoriti:

«Poglej, dragi moj zajček, tu na zemlji, praviš, so ti kar naprej lovci za petami. Človek je hudoben in te preganja, Edina rešitev zate bi bila, da pobegneš z zemlje. Zbeži od tod!

«Saj bi, toda kam?» je vprašal zajček.

«Z menoj pojdi, na dno morja. Vsi, ki bi te radi poznali, te bodo veselo sprejeli. In kar je glavno: človek ne more priti na dno morja. Varen boš in tvoje življenje bo mirno.»

«Rad bi šel s teboj, ki si tako dobra. A kaj ko ne znam plavati!»

«Pojdiva na breg pa sedi na moj koščen oklep, in jaz te varno ponese na dno morja, naravnost v dvor naše kraljice. Dobro se ti bo godilo in nihče ti ne stori nič hudega.»

In zajček se je dal ujeti.

Želva je priplavala z zajčkom na dno morja in stopila sta v dvor pred prestol morske kraljice. In želva je dejala:

«Vaše veličanstvo kraljica, vaša verna služabnica želva vam je pripeljala zajčka, da mu lahko iztrgate jetreca za svoja zdravila.»

Kakor hitro je zaslišal zajček te besede, je takoj vedel, koliko bije ura. Pa se je zajček takoj spomnil, kako bi se utegnil rešiti.

«O, kraljica, kaznuj svojo služabnico želvo. Zakaj želva mi ni povedala, da potrebuješ mojih jetreca za zdravilo. Ona je kriva, da ti jih ne morem dati. Nimam jih s seboj. Pustil sem jih v gozdu pod drevesom!»

Ves dvor se je razjezil na želvo in njeno nerodnost. Kraljica sama je ukazala, da mora želva takoj odnesti zajčka spet iz vode, da prinese jetreca s seboj.

Kraljica je bila še zmerom hudo bolna in želvo je skrbelo. Če se o pravem času ne vrne z zajčkom in njegovimi jetrci, jo bodo dvorni sodniki obsodili na smrt. Zato je hitro odplavala z zajcem z dna morja proti bregu. Tako je zajčku uspelo preslepiti želvo, kraljico in ves morski dvor.

Kakor hitro sta bila na bregu, je zajček skočil z želvinega hrbta. Bil je rešen. Želva s svojo počasnostjo ni mogla za njim, zajček pa je plesal okoli nje in govoril:

«Le vrni se brez mene na dno morja k svoji kraljici, da ti zavijejo vrat in starejo oklep. Ti si poprej preslepila mene, zdaj sem te pa jaz potegnil. In še to povej svoji morski kraljici, da nosim jetreca vedno s seboj, da jih pa ne mislim žrtvovati njej!»

In zajček se je obrnil, pomagal s svojim kratkim repkom želvi v slovo in odskakljal čez travnik v gozd.

Želva pa se iz strahu pred kaznijo ni upala vrniti v morje in tava še dandanes po zemlji.

Rešitev ugank štev. 7

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. Krup, 4. Moste, 5. er, 6. tko, 8. rob, 9. Stol, 13. lek, 14. podplat, 15. car, 16. sla, 18. Ur, 19. aja, 21. ar, 22. Kreta, 24. Asta, 25. Arad.

Navpično: 1. kjer, 2. um, 3. pot, 7. ropar, 9. sto, 10. te, 11. lesk, 12. metla, 13. las, 15. cula, 17. Arad, 19. ara, 20. ata, 23. ar, 26. Skoplje.

Rešitev ugank.

Ključ v ključavnici.

V tla, namreč glavičice od žeblicev.

Uganke štev. 9

Posetnica.

Niko T. Dev

Kaj je ta gospod po poklicu?

KRIŽANKA.

Vodoravno: 1. gora, kjer so se zbirale čarovnice, 4. papež (Petrov nasled-

nik), 5. veznik (okrajšana oblika), 6. pripadnik izumrlega naroda, 9. država v Aziji, 10. potrebujemo pri peki kruha, 11. rastlina, 12. del roke, 13. gorovje v Jugoslaviji, 14. hrana, 15. števniki, 17. slovanska pijača, 18. število, 19. egiptovski bog, 20. ugrabljeno blago, 21. računski izraz, 22. sočivje, 24. število.

Navpično: 1. vrsta klobukov, 2. ploskev, 3. število, 6. država v Aziji, 7. raste na glavi, 8. veznik, 9. moško

krstno ime, 10. del rastline, 11. se razvija v kalečem žitu, 12. rastlina, 13. zaimek, 16. žival, 17. krstno ime slovenskega pesnika, 18. nesnaga, 19. muslimanski bog, 20. predpona, ki daje besedi pomen starosti, 21. kratica za Krstus, 23. veznik.

Za prve hladne dane

K 7908

K 7908. Elegan-
tana halji-
na iz soile ili iz
ovnene tkanine.
Robe trebamo (za
veličinu II) 3.95 m,
ako je 130 cm širo-
ka. Kroj se može
dobiti u veličinama
I i II po 22 dinara.

S 1680

K 7838

S 1680. Ovaj kostim mogu obući i
vitke i punije žene. Suknja je sastav-
ljena iz dva dijela i ima sprijeda široku
boru. Haljetak je sprijeda sužen, a
stražnji dio je sastavljen iz tri dijela.
Robe trebamo (za veličinu IV) 2.70 m,
ako je 140 cm široka. Veliki kroj «Ultra»
može se dobiti u veličinama I, II, III,
IV, V i VI po 22 dinara.

I
L
r.
(z
šir
biti

ZA SVE MODELE SE KROJEVI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BR
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Kostimi

! bluze

B 2355

B 2339

K 7978

B 2355. Bluza s kimonskim štitnikom zatvorena je do vrata i može poslužiti ili za rad ili za praznike, već prema tome iz kakve je robe učinjena. Za bolju bluzu vrlo je prikladan žoržet ili satenasti krep. Bluza je sprijeda i straga pod štitnikom nabrana. Robe trebamo (za veličinu I) 2.75m, ako je 80, 92, ili 100 cm široka. Mali kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama 17 i I po 14 dinara.

B 2339. Nešto nova je oblik bluze iz prugasto šarene robe. Ova bluzica je sprijeda naborana, a naročito je uljepšava različit položaj pruga. Donji dio bluze je priljubljen uz život i sužen je. Opatnik je sašiven iz tri šuplja okrugla traka, koji su sprijeda svezani u petljicu. Trebamo (za veličinu I) 1.70 m robe, ako je 94 cm široka. Mali kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama 17 i I po 14 dinara.

K 7978. Uz priprosti kostim lijepo pristaje bluzica s tačkicama, koja se vidi na slici. Džepovi haljetka i bluze su ukrašeni jednakim zaliscima. Suknja ima sprijeda u sredini duboku boru, koja se dolje otvara. Za kostim trebamo (za veličinu III) 4.35 m, za bluzu 1.50 m, oboje široko po 80 cm. Veliki kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama I, II i III po 22 dinara.

SVETI MODELE SE KROJEVI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BROJEVIMA KOD UPRAVE «EVE»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

ZA SVEČANE PRIGODE

K 7926. Haljina za nevjestu, učinjena iz točkastog vela. Struk je sprijeda i straga gusto naboran. Haljina je krojena u jednom komadu i tijesno se priljubljuje uz žirot. Bore, koje sežu i preko ramena, prišivene su na gornji dio iz tila. Ovakva haljina je lijepa iz tafta. Robe trebamo (za veličinu I) 7.20 m, ako je 80 cm široka. Veliki kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama Ia i I po 22 dinara.

K 8009. Elegantna haljina za nevjestinu mater. Učinjena je iz svilenog krepa i popunjena čipkastom robom. Dobro pristaje i krupnijim ženama. Prednji i stražnji dio su krojeni iz jednog komada i gore produženi čipkastom robom. Haljina je sprijeda u sredini nabrana i ukrašena dugmetima, a dolje ima ušiven umetak s borama. Trebamo (za veličinu V) 4.75 m svile, ako je 90 cm široka. Veliki kroj «Ultra» se može dobiti u veličinama III, IV i V po 22 dinara.

K 7926

K 8009

K 8008

K 8008. Ukusna večernja haljina iz umjetne svile ukrašene cvijećem. Suknja ima sprijeda kratak otvor, koji je na obje strane zaokružen. Struk je moderno naboran, sprijeda ima umetak u obliku klina, a gore naramnice. Pojas se svezuje. Robe trebamo (za veličinu IV) 5.50 m, ako je 92 cm široka. Veliki kroj «Ultra» se može dobiti u veličinama II, III i IV po 22 dinara.

ZA SVE MODELE SE KROJEVI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BROJEVIMA KOD UPRAVE «EVE»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

DJECA MORAJU UVIJEK BITI PRAKTIČNO OBUČENA

K-M 5263

K-M 5316

K-M 5263. Priprosta haljina za djevojčicu s kratkim rukavima. Ova haljina može imati i duge rukave i bolero, kao što se vidi na slici na desnoj strani gore. Robe trebamo (za veličinu 11) 2.65 m, ako je 80 cm široka, a za haljinu s kratkim rukavima 30 centimetara manje. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama 9, 11 i 13 po 14 dinara.

K-M 5316. Haljina za djevojčicu sastavljena iz karirane suknje i bijele bluze. Suknja ima sprijeda šuplju boru, a gore širok prišiven pojas, koji se zakopčava na bluzu. Rukavi su kratki i dolje nabrani. Karirane robe trebamo (za veličinu 8) 90 cm, a bijele 1.10 m, ako je široka 80 cm. Mali kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama 8, 10 i 12 po 14 dinara.

K-M 5263

B-F 2575. Moderan tročertortinski haljetak s ranglan rukavima za mlade djevojke. Gore se zakopčava s tri dugmeta, a straga na sredini ima ušiven dio. Robe trebamo (za veličinu 16) 2 m, ako je 140 cm široka. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama 15, 16 i 17 po 14 dinara.

K-M 5153. Haljina za vježbanje. Kroz gornji rub hlača provučen je elastičan trak. Haljetak ima dva reda dugmeta. Robe trebamo (za veličinu 15) 2.10 m, ako je 140 cm široka. Mali kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama 9, 11 i 13 po 14 dinara.

K-M 5311. Pelerina iz sirovog sukna (lodna) za manje i veće djevojčice. Kukuljica je dugmetima prikopčana na pelerinu. Ovakvu pelerinu možemo učiniti i iz naročite soile. Robe trebamo (za veličinu 7) 1.60 m, ako je 140 cm široka. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama 3, 5, 7, 9, 11 i 13 po 14 dinara.

K-M 5153

B-F 2575

K-M 5311

ZA SVE MODELE SE KROJEVI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BROJEVIMA KOD UPRAVE «EVE», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

DOMAĆICA KOD RADA

W 2021. Pregača s naramnicama iz jednoboje modre robe je dobila novi oblik. Robe trebamo (za veličinu I) 1,70 m, ako je 80 cm široka. Kroj «Ultra — za sitno» može se dobiti u veličinama I, II i III po 7 dinara.

W 2006. Dražesna pregača iz karirane tiskane robe, koja je krojena kao kućna haljina. Na vratu može biti ili otkopčana ili zakopčana. Rub je učinjen iz tamnomodre robe. Robe trebamo (za veličinu I) 3,65 m, ako je 80 cm široka. Mali kroj «Ultra» može se dobiti u veličinama I, II i III po 14 dinara.

1707 M

W 2010. Pregača iz tiskane robe s cvjetovima. Trakovi s kojima se straga u pojasu zavezuje prišiveni su sprijeda. Naramnice su prikopčane dugmetima. Robe trebamo (za veličinu II) 1,70 m, ako je 80 cm široka. Kroj «Ultra — za sitno» može se dobiti u veličinama I i II po 7 dinara.

W 2010.

W 2006

W 2018

W 2018. Ova crno-bijela pregača s prsnikom je prikladna i za punije žene. Šavovi su crno obrubljeni. Pregača se svezuje straga u pojasu s trakovima, a prsni dio se zakopčava dugmetima. Robe trebamo (za veličinu IV) 2 m, ako je 80 cm široka. Kroj «Ultra — za sitno» može se dobiti u veličinama II, III i IV po 7 dinara.

ZA SVE MODELE SE KROJEVI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BROJEVIMA KOD UPRAVE «EVE», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Okusno i moderno rublje

W 2008. Spavaća košulja iz umjetne svile s cojeiovima, ukrašena na izrezu vrata i rukava s malim volanima. Pojas iz svilenog traka provučen je straga kroz bluzu, a sprijeda se svezuje u petljicu. Robe trebamo (za veličinu Ia) 3 m, ako je 78 cm široka. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama Ia i II po 14 dinara.

W 2022. Spavaća haljina iz ružičaste umjetne svile. Ukrašena je s modro-sivom svilom. Bluza je na vratu četverouglasto izrezana, a u pojasu se svezuje širokim trakom. Robe trebamo (za veličinu I) 3.20 m, ako je široka 80 cm. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama I, II i III po 14 dinara.

W 2016. Moderna spavaća košulja bez rukava. Kroz rub izreza na vratu i kroz podloženi pojas je provučen trak, koji na kraju svezemo u petljicu. Naborane naramnice su izrezane zajedno sa siražnjim dijelom, a sprijeda prišivene pod prednjim dijelom. Robe trebamo (za veličinu III) 3.60 m, ako je 80 cm široka. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama II i III po 14 dinara.

W 1855. Spavaća košulja za punije žene. Kratki kimono rukavi imaju kroz rub provučen trak s kojim se sležu. Izrez na vratu je sprijeda šiljast i usko obrubljen. Pas je iz iste robe kao košulja i svezuje se u petljicu. Robe trebamo (za veličinu VI) 3.70 m, ako je 80 cm široka. Mali se kroj «Ultra» može dobiti u veličinama IV, V i VI po 14 dinara.

W 2008

W 2022

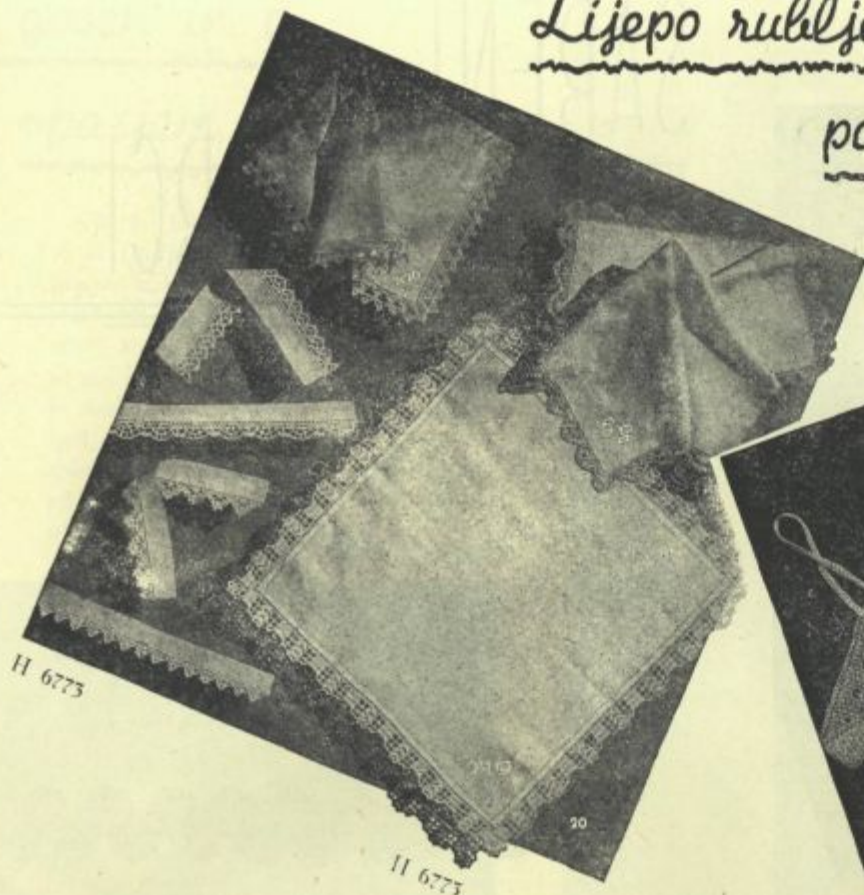
W 2016

W 1855

Lijepo rublje -

ponos domaćice

H 6773 i 6775. Lijepa čipke za rupčiće, koje kačkamo s bijelim ili bojadisanim kačkancem. Za sve uzorke na slici i još za neke druge čipke može se dobiti arak za ručne radove «Ultra» za 7 dinara.

H 6786

H 6787

H 6776. Dva ukusna kačkana ukrasa za rublje, koji su naročito lijepi, ako su u boji, a rublje bijelo. Kako ih kačkamo opisano je na arku ručnih radova «Ultra», koji se može dobiti za 7 dinara.

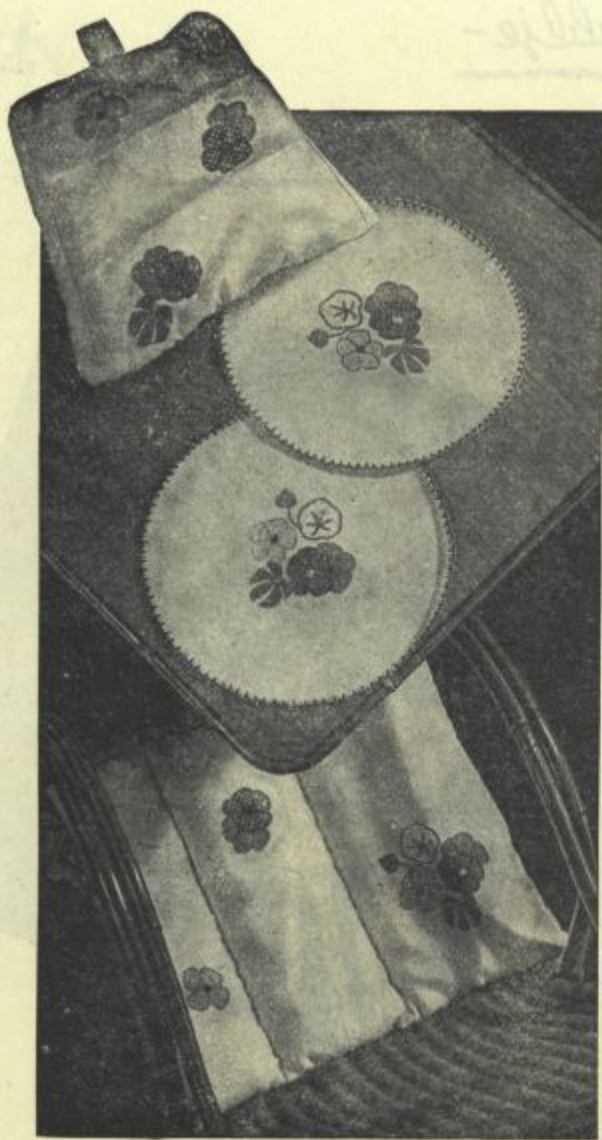
H 6786. Dnevna košulja ukrašena šupljim šavom i malim cvjetovima. Ovaj vez je naročito lijep na platnenom batistu. Uzorak za kopiranje «Ultra» može se dobiti za 7 dinara.

H 6787. Vezeni ukras za dnevnu košulju. Za ovaj ukras može se dobiti uzorak za kopiranje «Ultra» za 7 dinara.

ZA SVE MODELE SE UZORCI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BROJEVIMA KOD UPRAVE «EVE», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

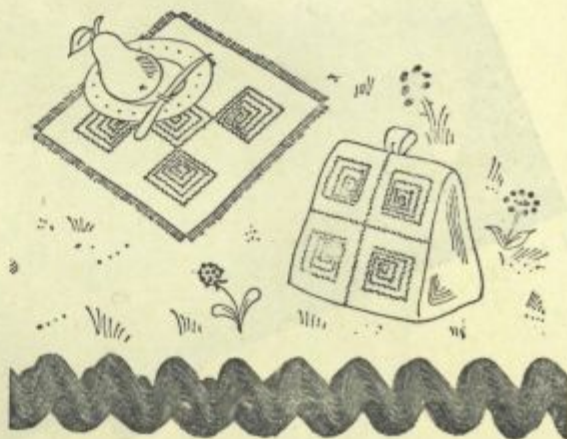
ŠARENI UZORCI

H 6850. Lijep uzorak s cvijećem, koji vezemo u više nijansa žute boje. Ubrusi imaju u promjeru 35 cm, jastuk ima 45 × 57 cm, ugrijač je 34 cm visok i 40 cm širok, stolnjak ima 125 × 145 cm. Za sve ove komade možemo dobiti dvostruk uzorak za kopiranje «Ultra» za 24 dinara.

H 6851. Ova garnitura iz nebijeljenog platna je ukrašena zubčićima crvene, modre i žute boje, koje prišijemo na šivaći stroj. Uzorak za kopiranje «Ultra» može se dobiti za 12 dinara. Na njemu su uzorci za jastuk, ubrus, ugrijač za čaj i stolnjak.

H 6618. Bijeli platneni stolnjak s velikim listovima, koje vezemo u dvije nijanse modre predice. Resice su prišivene ukrasnim ubodima. Velik je 95 × 95 cm. Dvostruki uzorak za kopiranje može se dobiti za 24 dinara.

ZA SVE MODELE SE UZORCI «ULTRA» NARUČUJU POD OZNAČENIM BROJEVIMA KOD UPRAVE «EVE»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

O goseh in o

«pasjem življenju»

Kdo mi lahko pove, na kakšen način so si ljudje izmislili izrek «pasje življenje» in kaj hočejo prav za prav s tem reči? Ali niso tu morda zamenjali pojmov? Morda si misli človek pri tem, da se mu godi tako slabo kakor psu? Ali bi se moral izrek morda glasiti, da je življenje kakor pes, ki kaže zdaj zobe, zdaj spet maha z repom, ki se zdaj dobrika, zdaj pa spet zarenči, hlastne in nazadnje celo vgrizne v živo meso.

To bi že kako razumela, težje pa razumem, da se psu tako prislovično slabo godi. Prav gotovo nam ni treba preveč iskati, pa dobimo primernejšo žival, če hočemo izraziti negativno življenjsko srečo in človeško usodo sploh. Jaz pravim, kadar mi v življenju najbolj trda prede, da se mi godi kakor gosi.

No, da, kaj bi se zato sramovala.

Res je, da je gos poprečno silno neumna žival. Izjeme so edinele tiste legendarne rimske gosi, ki so s svojo bistroumnostjo in z gaganjem opozorile branilce trdnjave, da se bliža sovražnik, s čimer so pomogle, da zadostuje rimska zgodovina s popolnoma mrtvim jezikom za osem let gimnazije.

Samo pogledjte gos na cesti; pred avtomobilom sta gos in kokoš najbolj neumni bitji pod soncem. Pa to še ni vse. Vzemite kokoš med kolena in ji izkušajte poriniti kepo piče v goltanec. Kokoš je vsaj toliko pametna, da bi se rajši zadušila, kakor da bi grizljaj pogoltnila, neumnejša gos ga pa le pogoltne.

Zdaj si pa kar na hitro oglejmo potek gosjega življenja.

Gos je že kot mati oropana vseh razkošnih čustev, ki izvirajo iz razmerja

matere do otroka. Gospa gos dovoli, da izvali njena jajca navadna kokoš. Ko zlezejo mlade goske iz lupine in ko so najlepše, njih prave matere sploh ni zraven, ampak čepi na peči v košari, kamor so jo odrinili. In kdo vodi mlade goske spomladi na prvi izprehod? Kdo jih varuje pri prvih korakih v življenje? Začudena koklja, navadna kokoš; gos se pa spet zanje ne zmeni.

Gos, če je niso medtem sploh že zaklali, prevzame nadzorstvo nad mladimi goskami šele tedaj, ko so pametnejše od matere same.

Ko bi pa hotel kdo vendarle reči, da gos ne živi slabo in težko, naj položi ponoči svojo glavo na golo slamnjačo.

Ko gos prvič skubejo, prične njeno pravo živlensko trpljenje. Strah, bo-

čine in ta sramota! Moj Bog, kako je smešna! Pa ne da bi se vsaj modro in kljubovalno odrezala: «Hoteli ste, da sem na pol gola, zato bom takšna tudi ostala.» Neumnica pa vneto poskrbi, da ji čimprej zraste novo perje in da tako obogati narodno gospodarstvo za nadaljnji kilogram puha, za nadaljnjo pernico.

Mimo tega uravnajo brezsrčni ljudje njeno življenje tako, da se ji nabira pod kožo debela plast sala, če je niso določili celo v ta namen, da se ji razvijejo čez mero velika jetra, saj so dušena na čebuli prav okusna poslastica.

Dostikrat se pripeti, da preživi uboga gos zadnje dneve svojega mučnega življenja v zamreženi kletki, iz katere lahko pomoli samo vrat do posode z vodo,

medtem ko se z ostalim trupom ne more niti ganiti, pa mora vendarle požreti velikanske množine sadistično izmišljenih kroglic tečne piče.

Gos, zašita do vratu v vrečo, je pa že tako kričeca slika socialne bede, da o tem rajši niti ne govorim.

Zadnja postaja gosjega trpljenja je pač njeno posmrtno življenje v tržnici, preden pride v pekačo. Gosi ponujajo ondi v nakup gole z mrtvo visečimi vratovi, stisnjene drugo k drugi. Ondi leži ostanek božjega ptiča in čaka, da ga bodo spekli.

In pes, ki je dal «pasjemu življenju» ime, hodi z gospodinjjo mimo in si misli: «Aha, gospa bo kupila gos, pa bomo spet nekaj dobrega jedli.»

Jabolčni riž

25 dkg riža operemo v mrzli vodi, mu prilijemo malo vode in ga denemo kuhati hkrati s $\frac{1}{2}$ kg olupljenih, na osminke narezanih in osnaženih jabolč, pridenemo ščepec soli, zvrhano žlico masla ter nekoliko limonovega olupka in sladkorja. V drugo posodo denemo malo vode in skuhamo v njej jabolčne olupke in obrezke, ki jih potem pretlačimo in zalivamo s to jabolčno vodo riž. Kuhani riž stresemo v večjo ali pa v več manjših ličnih posod, ki jih izplaknemo prej z mrzlo vodo, ga nekoliko potlačimo, potem pa zvrnemo «potičke» na krožnik.

Na naši sliki vidite grmado iz jabolčnega riža, ki jo naredimo z različnimi posodami in jo okrasimo z rozinami. Otroke posebno razveselimo, če postavimo prednje riž v obliki majhnih stožcev, ki jih napravimo z majhnimi skodelicami ali pa z jajčnimi kupami, in jih

obložimo z rozinami ali pa z mandeljni. Jabolčni riž serviramo z raztopljenim presnim maslom.

Ostanke jabolčnega riža stresemo v

kozico, ga potlačimo, na vrh pa denemo trd sneg iz beljakov, ki ga potresemo s sladkorjem. Kozico porinemo potem za 10 minut v pečico, da se sneg strdi.

Pečene preste

Zanje potrebujemo: $\frac{1}{8}$ l mleka, 1 celo jajce, 4 g soli, $2\frac{1}{2}$ dkg sladkorja, 8 dkg presnega masla, $\frac{1}{2}$ kg moke, 1 dkg kvasa in 1 rumenjaki, s katerim pomažemo preste, preden jih denemo peč. Vse, kar pri delu rabimo, mora biti toplo, zlasti pa moramo paziti, da je testo ves čas na toplem. Kvas mora biti popolnoma svež, moka pa pogreta.

Najprej razpustimo v mlačnem in osladkanem mleku kvas. Nato stresemo v pogreto skledo polovico moke, naredimo na sredi jamico, v katero vlijemo kvas in ga z moko na rahlo zmešamo v redko testo, po vrhu pa potresemo dru-

go polovico moke, skledo pokrijemo in postavimo na topel prostor. Ko je testo vzhajalo približno 20 minut, mu primešamo vse druge dodatke in naj vzhaja še enkrat tako dolgo, da se na vrhu testa pokažejo mehurčki. Zdaj šele testo dobro pregnetemo, da se ne prijemlje ne rok, ne deske. Iz tega testa naredimo nato podolgovate svaljke (na sredi debelejše, na koncih pa tanjše), ki jih zvijemo v preste (glej sliko) in pokladamo na dobro namazano pekačo, kjer naj še enkrat vzhajajo. Nazadnje jih pomažemo z raztepenim rumenjaki in spečemo v zmerni pečici.

NADEVANE KUMARE

Kumare olupimo, na obeh koncih odrežemo ter po dolgem prerežemo in izdolbimo. Nadevamo jih lahko z različnimi nadevi, tako na primer z mesom, z zelenjavo in mesom ali pa z majonezo.

Na naših slikah so kumare nadevane z mesno solato iz raznih ostankov mesa in pečenke. Meso, ki pa ne sme biti prepusto, narežemo na kocke. Tej sekanici pridenemo kislo smetano, kisa in pol majhne, na drobno sesekljanke čebule. Potem meso dobro premešamo, nato pa osolimo in opopravimo. Ko vpije meso vso tekočino, dodamo še sesekljanega zelenega peteršilja. S tako pripravljeno solato nadevamo izdolbene kumare in dodamo nazadnje še nekoliko majoneze.

Majoneza: 5 trdo kuhanih rumenjakov vmešamo z enim surovim rumenja-

muškatovega oreška ter nadevamo s to zmesjo kumare. Obe polovici kumar potem sestavimo, zvežemo z nitjo in ju spečemo v namazani kozici v pečici. Pečene kumare zalijemo s kisló smetano in dodamo, če hočemo, še sesekljanih kaper, potem pa dušimo kumare do kraja. Preden jih serviramo, porežemo niti.

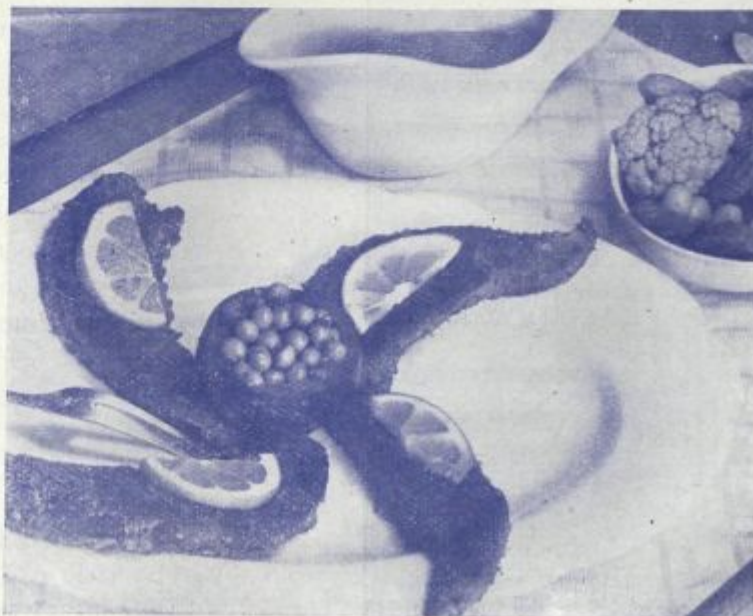
Nadevane kisle kumare. Razpolovljeno in izdolbeno kisló kumaro nadevamo s sesekljanimi ostanki kuhanega ali pa pečenega mesa in z majonezo. Ozaljšamo jo pa s ploščicami trdo kuhanih jajc in paradižnikov.

Ocvrt jezik

Jezik osnažimo, operemo in skuhamo z zelenjavnimi koreninami. Nato ga vzamemo iz vode in potegnemo z njega kožo, ga narežemo na reznje, ki jih pomočimo v jajcu in povaljamo v drobtinah, ter ocvremo na razbeljenem maslu, da so lepo rumeni. Z nadevanimi paradižniki in s pikantno solato je jezik prav dobra večerja.

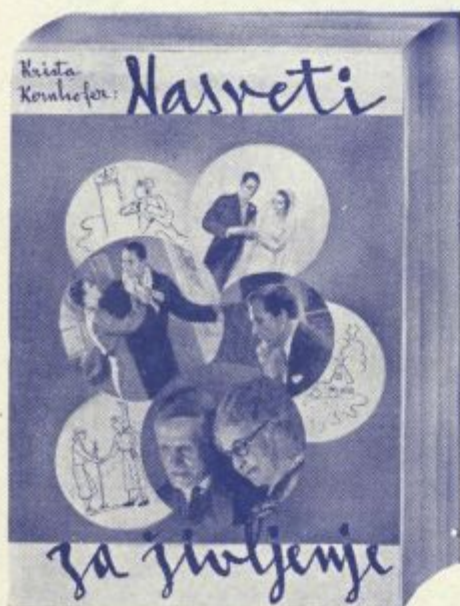
kom in dvema žličkama gorčice, nato pa prilivamo po kapljicah 60 g dobrega namiznega olja ter vmes neprestano mešamo, dokler ne nastane gosta omaka. Nato zdrgnemo na koščku sladkorja limonov olup, pridenemo še žličko stolčnega sladkorja, pol skodelice vode, pol skodelice kisa, pol skodelice juhe in pol skodelice belega vina in vse skupaj dobro vmešamo. To zmes osolimo in opopravimo ter dobro premešamo. Majonezo nabrizgamo nato z brizgalnikom, ki ima zvezdasto odprtino, v lepe oblike. Kumare okrasimo nazadnje še z majhnimi gobicami in s paradižniki, ki jih narežemo na ploščice.

Kumare v smetani. Olupljene, po dolgem razpolovljene in izdolbene kumare napolnimo s temle nadevom: V vodi namočene žemlje otisnemo in dušimo na opraženi čebuli in peteršilju. Nato pridenemo nekaj sesekljanih gob in vse skupaj dobro premešamo. Nazadnje dodamo 2–3 jajca, soli in nastrganega

TE KNJIGE BODO VAŠE SVETOVALKE

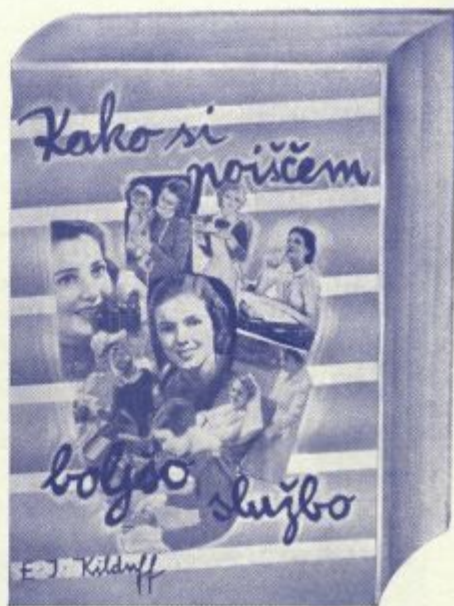

Knjiga, ki smo Vam jo danes priložili, Vam bo dala obilico preizkušenih nasvetov. Ravnanje se po njih in marsikatera bridka ura Vam bo prihranjena.

Prihodnji številki priložimo knjigo «Kako si poiščem službo». To bo knjiga za vse tiste, ki si morajo v potu svojega obraza kruh služiti. Staršem bo knjiga razodela, kako naj odraslim otrokom svetujejo, da pridejo na pravilen in lahek način do dela. Pa tudi tisti, ki so že v službah, dobe navodila, kako se dokopljejo z lastno

močjo do boljšega ali celo do vodilnega mesta.

Tretja knjiga bo priložena novembrski številki. To bo drugi del zanimive knjige Angele Vodetove «Spol in usoda». Že prvi del, ki je izšel lansko leto, je vzbudil ne samo v ženskih, temveč tudi v moških vrstah veliko pozornost. Drugi del govori o prirodnih, temeljnih, duševnih, socialnih, materialnih in upravnih osnovah zakona. Obravnava, kaj je važno in odločilno za srečen zakon, kakšen je vpliv ženskega javnega dela za zakonsko skupnost in družino. To knjigo bo morala imeti vsaka ženska, kajti nujno je

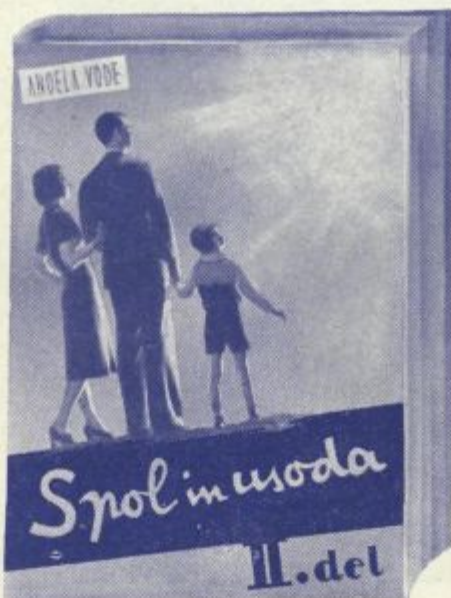

eno poglavje bo obravnavala ta knjiga, in to je selitev. Koliko truda in skrbi da selitev vsaki gospodinjini! Zato bo v tej knjigi popisana tudi praktični način selitve.

Za božič pa dobe naročnice priljubljeni **Gospodinjiski koledar** za leto 1939. s praktičnim gospodinjiskim knjigovodstvom.

Vse te knjige stanejo s poštnino vred samo 37 din.

Naročnice, ki pomotoma v tej številki niso dobile prve knjige, naj to takoj sporoče, pa jim prvo in drugo knjigo priložimo deseti številki.

potrebno, da se vsaka zanima za ženska vprašanja.

Decembrski številki bo priložena knjiga «Kako si opremim stanovanje», ki jo je spisala ing. arch. Dušana Šantel Kanonijska. To knjigo smo izdali na splošno željo naročnic. Saj je prav v pravilnem opremljanju stanovanja veliko zmede. Zato so tudi marsikateri zakonci po nepotrebnem zmetali veliko denarja za slabo in nesodobno pohištvo.

V stanovanju preživimo dve tretjini življenja. Zato mora biti dom udoben, da mož in otroci radi ostajajo doma. Knjiga bo imela veliko slik, načrtov, proračunov in nasvetov. Pa še

Ustanovitev posvetovalnice in doma za matere

Banovinska sekcija Jugoslovanske unije za zaščito dece v Ljubljani je izdelala na podstavi ankete, v kateri so sodelovali gg. dr. Bogoljub Dragaš kot predstavnik Doma za zaščito mater in dece, dr. Alojzij Zalokar kot predstavnik bolnice za ženske bolezni in porodnišnice v Ljubljani, gospa dr. Amalija Šimenc kot zastopnica Higienkega zavoda v Ljubljani, ga. dr. A. Žitko kot zastopnica mestne občine ljubljanske, ga. prof. Olga Grahor-Škerlj kot zastopnica Jugoslovanske ženske zveze, sekcije za dravsko banovino, in g. Franjo Starman kot zastopnik banovinskega odbora Rdečega križa, resolucijo za ustanovitev posvetovalnice za matere. V tej resoluciji ugotavlja, da za noseče žene, za porodnice in otročnice, kakor tudi za novorojenčke nimamo zadostne zdravstvene in socialne zaščite.

Ta pomanjkljivost je posebno za Slovenijo nevarna zlasti zaradi tega, ker se od dne do dne slabšajo gospodarske razmere naših mater in družin.

Ogromna večina nosečih žen se med nosečnostjo ne da preiskati niti od babice niti od zdravnika.

Nad 50 odstotkov porodnic poraja brez strokovne babiške pomoči.

Noseče žene, ki se čutijo ali zdravstveno v nevarnosti ali ki žive v slabih razmerah, prihajajo v mestne porodnišnice, ker v domačem kraju zanje ni dovolj preskrbljeno.

Ljubljanska porodnišnica je imela leta 1920. 895 sprejemov in 824 novorojencev. Frekvenca bolnice se je v 17 letih dvignila za 244 odstotkov. V ljubljanski bolnici za ženske bolezni je rodilo v 17 letih 23.142 mater.

Pogosto se tako zgodi, da morajo noseče žene po mestu prosjačiti, ker jih porodnišnice zaradi pomanjkanja prostora in zaradi nedostatnih sredstev ne morejo sprejeti, pogosto porajajo na vlakih, kolodvorih, cestah in v tramvajih in pogosto je porodna komplikacija že toliko škoda naredila, da ni več pomoči ne za mater, ne za dete, čeprav bi se lahko poprej o pravem času odvrnila zdravstvena škoda in socialna stiska.

To je temno in žalostno, obenem pa sramotno poglavje iz življenja sodobne družbe.

Nezadostna skrb za noseče se pa ne kaže samo v teh smereh. Umrljivost mater pri porodu in po porodu, umrljivost dece pri porodu in po porodu sta sicer velika, ker se žene na ta način zdravstveno tako pokvarijo, da nosijo težke posledice vse življenje. Izmozgane in izčrpane ne morejo več izvrševati niti svojih individualnih dolžnosti, še manj pa svojih materinskih nalog.

Da se stiski in bedi materinstva sistematično odpomore, smatra Jugoslovanska unija za zaščito dece za potrebno, da se dosedanjim organizacijam in zavodom, ki služijo za zaščito mater in dece, priključi nov člen v obliki posvetovalnice za matere.

Ta posvetovalnica naj bi bila dopolnilo obstoječih institucij in naj bi se osnovala najprej v Ljubljani. Organizirala naj bi se tako, da bi zadostovala za lokalne potrebe mesta Ljubljane in bližnje okolice, obenem pa naj bi bila vzoren zavod, na katerem naj bi se sistematično proučevale vse možnosti socialne in zdravstvene zaščite matere in na katerem naj bi se socialno in zdravstveno odgajal kader babic, zdravnikov in zaščitnih sester, ki bi delo posvetovalnice prenesli na deželo z istim namenom, toda s podeželskim razmeram prirojenimi oblikami organizacije. Ustanavljanje takih posvetovalnic po deželi za zdaj ni mogoče, pač pa je mogoče, da babice in zdravniki po deželi opravljajo sličen posel, za kar bi se metode in tehnike naučili v mestni posvetovalnici. Posvetovalnici bi bilo treba priključiti poseben dom za noseče, ki iz zdravstvenih in socialnih razlogov ne morejo porajati brez nevarnosti doma. Posvetovalnice

*Tu se vidi,
če se puder
dobro drži!*

Če se pri pudranju napravijo okrog oči, nosa in ust majhne kepice, potem je to jasen dokaz, da manjka Vaši koži prava podlaga za puder. Če pa namažete obraz s tanko, nevidno plastjo Elida kreme Ideal, tedaj se bo puder prav gotovo pravilno oprijel Vašega lica. Elida krema Ideal je idealna podlaga za puder. Vsebuje hamamelis, ki varuje in polepša kožo, zato je postala Elida krema Ideal pravo sredstvo za polepšanje, ki ga ne bi smela pogrešati nobena žena.

Pomladite kožo!

Privoščite ji tudi ponoči pravilno nego. Elida Citran Cold Cream čisti in hrani kožo ter jo ohrani svežo in čisto.

ELIDA
KREMA
IDEAL

skupno z domom za noseče bi stremele za tem, da bi žene lahko rodile doma in da bi za porodničnice odbirale samo tiste žene, pri katerih je zavodna nega ob času poroda in otroške postelje iz socialnih ali zdravstvenih momentov nujno indicirana. S to dvojno nalogo bi spravile porodniško službo v banovini v zdrav in prirodno utemeljen tir.

Posvetovalnica in dom za noseče spadata v okvir ljubljanske porodničnice zaradi tega, da se skrb za noseče in porodnice vodi po enotnih vidikih, kajti delo porodničnice bo v socialnem in zdravstvenem pogledu uspešnejše, če bo noseča žena že prej nadzorovana in se bodo pri njej ustvarili ugodni pogoji (profilak ično). Tudi novorojenček spada v okvir porodničnice toliko časa, da prevzamejo skrb zanj druge institucije. Posvetovalnica bo morala zaradi tega tesno sodelovati z ustanovami, namenjenimi za daljnjo zaščito dece. V njej se bo socialno delo povezovalo z zdravstvenim, ker je oboje neločljivo združeno, v njej se bo ustvarjalo sintetično sodelovanje porodničarjev s pediatri, higieniki in socialnimi delavci.

Ema Deisinger:

Kitajska žena od včeraj in danes

Najsi je še toliko nasprotij med Kitajci in Japonci, vendar so si oboji v eni točki enaki: oboji zahtevajo od žene prekomerno, nečloveško delo.

V kitajskih tkalnicah je vsakdanja slika, da leži ob znožju stroja, pri katerem dela tkalka, čula z majhnim otrokom. Najsi se tako ropotajo kolesa, najsi veje iz strojev prah in puh prediva, dete v čuli mirno spi, ker je že vajeno tovarniškega trušča in ropota koles. Mati ob takem stroju zasluži komaj toliko, da za silo skromno in bedno živi, ne more pa za časa svojega 12—14 urnega delavnika v tovarni še plačevati za svoje dete v kakem domu, zato ga ima poleg sebe v tovarni.

Kitajsko socialno skrbstvo je le'a 1937. napravilo preiskavo po tovarnah, da dožene, koliko otrok zaposluje vsaka tovarna. Navzlic prepovedi so otroci še vedno zaposleni v tovarnah; v neki tovarni za svilo v Hankau so dobili celo 11 letno deklico, ki je delala v tovarni že od svojega šestega leta in ji je plačevala tovarna po 6 centov na dan. Njeno delo je bilo, da je namakala v skledi z vročo vodo kokone in s svojimi spretnimi otroškimi prstki poiskala odvijajočo se nit pri vsakem kokonu, konček niti pa ponudila poleg stoječi tkalki. Roke tega 11 letnega otroka so bile popolnoma razpokane in nabrekli kakor roke statke.

In takih primerov je v kitajskih tovarnah še danes ta dan na tisoče in tisoče. Poleg teh najbolj zatiranih in izrabljenih ženskih bitij pa so na Kitajskem že prebujene žene, ki se zavedajo svojega človeškega dostojanstva.

Prebivalstvo na Kitajskem se naglo množi, a gostota prebivalstva se nekako naravno izravnava v zelo visokem kvocientu umrljivosti. Še pred nekaj leti so ležala otroška telesa na vseh vogalih prometnih in zakotnih ulic, samo v Sanghaju so v enem samem letu našli več ko 34.000 otročičkov, ki so jih starši izpostavili vsled bede in gladi.

Kakor hitro se je začela kitajska žena prebujati in se osamosvajati, so se izboljšale tudi higienske razmere in so tudi otročki dobili nekaj človeških pravic. Kitajska žena ni mogla več prenašati ponižanj, ki so izvirala iz isočletnih šeg in navad ter se zila nanjo kakor posvojenj. Kitajka s pohabljenimi nogami je smela le redkokdaj zapustiti sama svoj dom, s svojimi malimi nožicami ni mogla dosti hoditi in je že najmanjši sunek zadostoval, da jo je podrl na tla, pozibavala se je in le s težavo lovila korak, redkokdaj je prišla z ljudmi v dotiko, od svojega poročenj dne dalje ni videla nobenega tujega moškega razen svojega moža, z nobenim tujim moškim ni smela izpregovoriti besedice, ako ni hotela tvegati svojega življenja in sramotne mučilnice. Še pred desetletjem se je le

Na podlagi obširnih ugotovitev in statističnih podatkov je podala Jugoslovanska unija za zaščito dece, dravska banovinska sekcija, sledečo

rešolucijo:
Banovanska sekcija Jugoslovanske unije za zaščito dece v Ljubljani smatra ustanovitev posvetovalnice in z njo združene doma za noseče v Ljubljani za posebno nujno potrebno socialno-zdravstveno zahtevo. Ker je ta zavod za Ljubljano najbolj potreben in ker bo od njega imelo največ koristi prebivalstvo mesta Ljubljane, naj bi mestna občina ljubljanska kot iniciator storila vse korake, da se zahteva realizira s sodelovanjem drugih interesiranih oblasti in ustanov.

K tej rešoluciji se z velikim zadovoljstvom pridružujemo vse žene.
V našem listu smo o posvetovalnicah že večkrat razpravljali in smo v lanskim januarjem številki «Žene in doma» predlagali, da bi se ustanovile poleg zdravniške še pravna posvetovalnica, posvetovalnica za izbiro poklica in preskrbo službe, zakonska posvetovalnica in posvetovalnica za vzgojo otrok. Obžalovati je le, da je prav za te koristne ustanove tako malo iniciativ.

redkokdaj pripetilo, da bi mož jedel s svojo ženo pri mizi, ampak je kitajska žena jedla posebej in nikdar tistih jedi, ki jih je jedel njen mož. Pri večjih družinskih sprejemih in slavnostih ni smela nikdar in z nobenim izgovorom prestopiti praga salona, kjer je bila zbrana moška družba in se je njen mož zabaval v krogu svojih znancev in prijateljev.

Vse to se je sedaj izpremenilo. Kitajske žene so dosegle, da se je v Pejpingu ustanovila državna higienska zaščitna mater in dece. Po tem zgledu so tudi v drugih mestih začeli ustanavljati take zaščitne zavode. Veliko število oskrbovalnih sester je dobilo zaposlitev v teh zavodih. Leta 1929. so ustanovili državno šolo za babištvo in lepo število državnih ženskih bolnišnic, ki jih vodijo zdravnice.

Emancipacija kitajske žene je globoko posegla v vse javno in zasebno življenje Kitajske. Kitajec, ki je še pred desetimi leti smatral za neskončno žalitev, ako bi moral sedeti z ženo za isto mizo, ko bi ga vse na svetu ne moglo pripraviti do tega, da bi šel preko ulice skupaj z ženo, je dandanes toliko evropeiziran, da ne smatra več za poniževalno, če ga spremlja žena po ulici.

Začetek tega podviga kitajske žene datira od tedaj, ko je prevzel vladno Čankajšek, ki je zoper vso tradicijo povzdignil svojo ženo v državno tajnico in jo napravil s tem za svojo politično pomočnico.

V teh petih letih Čankajškove vlade je kitajska žena preskočila tisočletja. Kitajska žena je dandanes lahko odvetnica, zdravnica, žurnalistka, zobna zdravnica in celo policistka. Več kitajskih žen sedi v parlamentu, v ministrstvu za higieno in v prosvetnem ministrstvu. Ko so se začele sovražnosti med Kitajsko in Japonsko, je bila poslana za generalnega konzula v kitajsko poslaništvo v Londonu gospa Huang. V kitajsko-japonski vojni se odlikuje tudi kitajska žena kot bojovnica. Celi oddelki vojaštva so sestavljeni iz ženskih vojakov in policistk. Vse so se izkazale kot pogumne in neustrašene bojovnice. Prva vojaška letalka in pilotka je gospa Hu-ang-ho.

Pa tudi na gospodarskem polju so se žene visoko dvignile. Največji kitajski dnevnik izdaja žena, gospa Wang, ki ji praviyo kraljica časopisja.

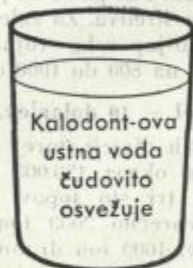
Tako si je kitajska žena v nekaj letih izvojevala dostojno mesto v življenju, v mnogih primerih dostojnejšega, kakor ga imajo njene bele evropske sestre, tako da se zdi, kakor bi se bile zamenjale vloge: na zapadu se začena zatiranje žene, na vzhodu pa podvig. V mnogih k ščanskih državah Evrope, ki se ponašajo z visoko zapadno kulturo, so dandanes žene bolj zatirane ko doslej in jim polagoma jemljejo pravice, ki so si jih bile v toku stoletij civilizacije pridobile, ko se na vzhodu vedno više dvigajo in si vedno večje spoštovanje pridobivajo.

Rešite svoje zobe!

Če je zobni kamen že omajal zobe, tedaj je prepozno. Storite rajši danes kot jutri, kar je potrebno, da se to prepreči: negujte Vaše zobe redno s Sargovim Kalodontom! „Dvakrat na dan Sargov Kalodont“ -- to ohrani Vaše zobe zdrave. Toda Sargov Kalodont mora biti, edina zobna krema v Jugoslaviji, ki vsebuje učinkoviti sulforicinoleat.

SARGOV

KALODONT

**Proti
zobnemu
kamnu**

Prepiri pri zajtrku

Dosti je ljudi, ki so slabe volje, ko se zjutraj ločijo svojega poklicnega dela. Če bi jih vprašali, kaj je temu vzrok, bi največkrat dobili odgovor, da so slabe volje, ker so imeli pri zajtrku prepir. Ura pri mizi s kavo, ki združi za nekaj časa vso družino, preden se odpravi na delo, potече dostikrat zelo žalostno. In ne da se tajiti, da je tega prav pogosto kriva žena.

Dostikrat morajo mož in otroci prav v naglici zlit vase kavo, ker ne utegnejo več sesti za mizo. Največkrat zaradi tega, ker je vsa družina z gospodinjo vred prepozno vstala. Mati takrat še napol oblečena zbudi otroke, pripravi mizo in skuha kavo. Dostikrat mize sploh ne more pripraviti, ampak samo postavi na rob štedilnika za vsakega člana družine skodelico kave ali mleka

in kos kruha. V naglici popije potem vsak svoj zajtrk.

Takšen zajtrk s prepirom in naglico ni samo nezdrav za moža in o'roke, ki morajo v poklicu oziroma v šoli delati, ampak utegne celo nevarno omajati mirno sožitje in srečo v družini, ker odidejo vsi od doma z vtiskom raztrganosti in nereda. Vse bi bilo drugače, če bi se naučili vstajati pol ure prej. Nihče ne bi smel iti zjutraj zdoma, dokler ne bi družina mirno pozajtrkala. Gospodinja in mati, ki kaj da na srečo svoje družine, bo zmerom poskrbela, da bo sama ob tem času že brezhibno in čedno oblečena. Kajti nič ni za obstoj zakona nevarnejšega, kakor če vzame mož s seboj od doma vtisk, da ima površno ženo, ki nič ne pazi nase. Ta vtisk ga potem spremlja vse dopoldne in se razgubi šele takrat, ko vidi ženo spet tako oblečeno, kakor si jo želi. Zlasti je to nevarno, če dela mož v podjetju ali v uradu, kjer pride v stike z lepo oblečenimi in negovanimi ženskami.

Izdaten in v miru použit zajtrk je pa tudi pogoj za dobro delo v poklicu in pri otrocih za napredovanje v šoli. Kdor zajtrk prav naglo pogoltne ali pa poje

le kakšno malenkost zaradi pomanjkanja časa, postane kmalu nervozen in se hitro utruji. Da niti ne pomislimo tega, da učinkujeta jutrna jeza in vznemirjenost ves dan in da izpodkopljeta veselje do dela.

Marsikatera mati ne zbudi otrok dovolj zgodaj, ker se ji smilijo, ko vidi, kako lepo spe. To je napačno sočutje. S četrtturnim podaljšanim spanjem ni mogoče nadomestiti tega, kar trpe živeči zaradi poznejše hlastne naglice. Tudi otroci bodo prišli bolj sveži in spočiti v šolo, če bodo zjutraj lahko v miru zajtrkovali ter se jim ne bo treba bati, da bi zamudili šolo. Če tega, da se jim utegne pripetiti na poti v šolo zaradi naglice kakšna prometna nezgoda, niti ne omenimo!

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Opel, reg. 5. Br. 7006/38

Zakoni, ki se razbijajo ob malenkostih

Niso velike reči, hude napake značaja, nebrzdljive strasti, ki razbijajo zakone, temveč mnogokrat so to malenkostne vsakdanjosti, ki bi se jim moglo pri količkaj dobri volji izogniti.

Često je krivda pri možu. Po večini so dozdevne malenkosti. Tako na primer vsaka žena bridko občuti, ako se mož v zakonu docela odvadi svojemu viteštvu. Vsaka žena je žalostna, če pozabi mož na obletnico poroke. In kako lahko bi jo osrečil z majhno pozornostjo, s šopkom, z iskrenim poljubom.

Kolikokrat strese mož jezo, ki jo je moral v poklicu pogoltniti, doma na svojo ženo. Godrnja, je izbirčen pri jedi, nič mu ni prav. In vendar je tudi žena izmučena od vsakdanjega dela. Ali je tega treba? Zakaj prav za prav ima vendarle ženo rad.

Mnogo mož si tudi še po poroki ohrani slabe navade iz samskega stanu. Ne prihajajo točno domov, delajo nered v lepo urejenem stanovanju, pustijo, da leže kosi obleke tu in tam, berejo pri mizi časopise itd. Vse to ne izvira morda iz slabe volje, iz namena, žaliti ženo, temveč iz neke raztresenosti in udobnosti, a vendar zadostuje, da zagreni ženi življenje.

Vsaka žena hoče biti lepa in s kako skromnimi sredstvi se zna marsikatera lično obleči. Vsa žari od veselja, če ji mož reče: «Danes si pa lepa! Kako ljubko obleko imaš! Ti si vendar zame najlepša!» Ako pa tega nikoli ne sliši od moža, je prikrajsana za mnogo radosti.

Neredko pa so tudi žene, ki iz raztresenosti in brezmiselnosti rušijo mir svojega zakona.

Delavčeva žena

Meščani se vračajo s počitnic domov. Spočiti in okrepljeni so in gospodinje se spet z veseljem lotevajo dela.

Delavčeva žena ne pozna počitnic. Možev skromni zaslužek zadostuje komaj za preživljanje družine. Komaj, pravim, ampak v večini primerov mora še žena sama zagrabit za delo, da ne zmanjka pred koncem meseca najnujnejših živil. Mnoge hodijo v tuje hiše kot postrežnice ali pa pomagajo boljnim strankam pri pranju, nekatere pa hodijo na polje cv tabrh.

Otroci odraščajo brez pravega nadzorstva. Sami se potikajo okoli ali pa čepijo doma in čakajo, kdaj se roditelja vrmeta z dela. Zato se tudi zgodi toliko nesreč. Otroci si sami poiščejo zabave,

Poznam zakon, ki je postal nesrečen zaradi prevelike gospodarnosti žene. Vse je oskrbovala sama, in sicer s čudovito naglico, stanovanje je bilo vedno v najlepšem redu. Kadar je prišel mož domov, se je takoj jedlo, in komaj je zadnji grizljaj zdrknil v želodec, je žena odnesla ves pribor in ga začela umivati v kuhinji.

Ropot krožnikov je kar udarjal na uho utrujenega moža. Tu pa tam je dobil mož skodelico naglo pripravljene, goste črne kave. Ah, in mož si je tako želel, da bi po obedu še malo posedel s svojo ženo! Seveda, potem bi posoda dalje časa stala v kuhinji, kuhinja bi bila pozneje pospravljena — in tega vrla gospodinja ni trpela. Toda kaj je več vredno: srečen zakon ali vedno skrbno pospravljena kuhinja?

O tem zakonu vem, da je ta naglost in nemirnost žene pognala moža iz hiše in da je drugod iskal, česar ni dobil doma.

V nekem drugem primeru se je razbila zakonska sreča zaradi prevelike varčnosti žene. Mož je bil umetniško občutljive narave, toda skromen, samo neokusnosti so ga odbijale. Njegova preveč varčna žena pa je dajala za vsakdanje obede zmeraj najslabšo posodo (obtolčeno, počeno) na mizo, ko je bila kredenca polna lepih skodelic, krožnikov, vilic, nožev itd. To je bilo samo za goste. Mož se je zaradi tega doma neugodno počutil. Ali ni bila njegova duševna harmonija važnejša kakor posoda?

In tako nastanejo iz samih malenkosti, brezmiselnosti in nepremišljenosti večkrat hudi boji. B. B.

in ker so brez nadzorstva, se igrajo z vžigalicami in nenadoma nastane požar, ali pa se igrajo z očetovim samokresom, ali s puško in se obstrelijo. Večkrat se tudi igrajo neprimerne igre, ki imajo včasih hude posledice. Tako si je pred nekaj tedni majhna deklica zadrgnita zanko okoli vratu, da bi se za šalo in svojim mlajšim sesticam v zabavo obesila. A sirota se je v resnici obesila in mlajše sestre ji niso znale pomagati. Lahko si mislimo obup matere, ko se je vrnila zvečer trudna od dela domov in našla otroka mrtvega!

Dnevnik opozarjajo ob takih nezdah starše, naj bolje pazijo na otroke. Toda kako naj taki starši pazijo na otroke, če morata oba od jutra do mraka garati, da lahko skromno preživljata otroke in sebe?

Opozarjali bi kvečjemu lahko podjetnike, naj svoje delavce, ki so družinski očetje, bolje plačujejo, da ne bo treba njih ženam hoditi po tujih hišah delat, da bodo lahko pazile doma na otroke. zž.

Koliko stane sodobna vojna

Zelo težko je izračunati, koliko stane vojna, ker se nekatere postavke ne dajo izraziti s številkami. Že mnogokrat so poizkusili izračunati izdatke, ki jih je povzročila udeleženi narod svetovna vojna. Ameriški strokovnjaki navajajo vsoto 190 milijard dolarjev; všteti pa so samo neposredni izdatki, na primer za vojni material. Všteti niso seveda milijoni človeških življenj, pa tudi ne velikanske vsote za uničevanje lastnine in imetka itd. Če prištejemo te in druge gospodarske škode k vrednosti vojnega materiala, znašajo izdatki — seveda samo približno — za svetovno vojno okrog 340 milijard dolarjev.

In koliko bi stala vojna dandanes? Po mnenju washingtonskih izvedencev še mnogo več. Cene vojnega materiala so se dvignile, sodobno orožje je neizmerno drago. Izdatki za sodobno vojno se dajo komaj izračunati. Pač pa se da približno oceniti uporaba streliva. Za zgled je navedena kitajsko-japonska vojna. Tona streliva se ceni na 800 do 1000 dolarjev.

En strel = 10 dolarjev.

Armada šestih divizij, torej po ameriškem računu okrog 150.000 mož, ki ima približno tri sto topov, uporabi vsak dan povprečno 2000 ton topovskih izstrelkov, 1000 ton drobne municije (pehota, strojne puške) in 100 ton letalskih bomb, seveda le če je vojna v polnem razmahu, kakor je na primer na Daljnem vzhodu. To se pravi, da izstreli taka armada vsak dan za 2 do 3 milijone dolarjev streliva. Vsak izstrel iz topa stane okrog 10 dolarjev, polkilogramski šrapnel 14 dolarjev. Če vrže letalo dve težki bombi, velja to 800 dolarjev! Tudi za mornarico so izdatki znatno narasli. En sam strel iz ladijskega topa stane 120 dolarjev, moderni torpedo «samo» 12.000 dolarjev.

Tudi prevoz in preskrba moštva, prevoz materiala itd. niso všteti. Sodobna vojna ladja stane dandanes 60 milijonov dolarjev, približno dvakrat toliko, kakor je stala v času svetovne vojne.

Tridesetletna vojna je bila poceni.

Pri teh računih pa ni upoštevano, da bi porabila sodobna vojna mnogo več tankov, kemikalij, plinov in sodobnih obvarovalnih sredstev, kakor jih je svetovna vojna. Tudi obramba civilnega prebivalstva bi znatno zvišala izdatke. Samo plinske maske za ves narod bi veljale več ko v prejšnjih stoletjih vsa vojna.

V enem samem tednu svetovne vojne se je izdalo več za vojni material kakor za vso tridesetletno vojno. B.

TISTI DRUGI

Nekatera žena ni nikoli zadovoljna. Kupi si črne čevljičke in se potem dolgo kesa, da ni kupila rjavih. Omoži se iz ljubezni in vse življenje sanja o bogastvu.

Gospa Skalova je vzela zdravnika; toda včasih so trenutki, ko je trdno prepričana, da bi se bila morala odločiti za arhitekta Gorca.

To je bil tako mil, pozoren fant! Imela sta se zelo rada! Toda potem je prišla matura, visokošolske študije, no, in slednjič je prišel tudi doktor Skala.

Bil je nekaj let starejši od Gorca, imel je čedne dohodke in se je lahko oženil.

Mladi arhitekt je bil odrinjen na drugi tir. Izginil je v svetu. Nihče ni vedel zanj.

Zgodilo pa se je, da je gospod doktor pozabil prinesiti na dan obletnice poroke šopek rož svoji ženi. «Tega bi Gorec gotovo nikoli ne storil. Bil je tako pozoren», je žalostno premišljevala gospa Skalova.

In takih drobnih reči je bilo več. Zdaj pa zdaj majhen krok s prijatelji, odpor proti nakupu dragega perzijanskega kožuha, pudrnica za dve sto, čeprav se dobe tudi za štiri sto. No seveda. Doktor Skala! Gorec bi kaj takega ne bil zmožen.

O takih rečeh je premišljala gospa Skalova tudi v toplih, kjer si je zdravila bolno srce. V toplicah so imele gospe vse polno toalet in drag nakit. Samo ona — toda kaj bi mislila na to! Ko bi se namesto Skalova pisala Gorčeva, potem... Ni domislila do konca. Zaslišala je pozdrav in se presenečena ozrla.

Pred njo je stal arhitekt Gorec, nekoliko izpremenjen po dolgi vrsti let. Toda še zmeraj živahen, krepak, eleganten. Priklonil se je in galantno poljubil gospe Skalovi roko.

«Dragi prijatelj — toliko let se nisva videla. Gotovo sem se precej izpremenila — v svojo škodo seveda — toda saj razumete — nisem več mlada. Tako me veseli, da ste me spoznali in se oglasili pri meni.»

Arhitekt Gorec je z ljubkim smehljajem odklanjal hvalo in se prav rad odzval povabilu, naj sede na klop poleg gospe Skalove. Prižgal si je cigareto in se z nekoliko duhovitim besedami dotaknil preteklosti.

Ah preteklost! Ta je napolnjena z mladostjo, lepoto, veseljem in — ljubeznijo. Toda sedanjost? To so doraščajoči otroci, vsakdanost dolgoletnega zakona in skrbno skrivanje sivih las in gubic.

In vendar — kako je Gorec še zmerom čeden in telesno prožen! Gospa Skalova se je spomnila na zaskrbljenega moža s plešo. Vzdihnila je. Gorec je postal pozoren. «Srce? Ali pa morda kake skrbi?» je sočutno vprašal.

Gospa Skalova se je zavedela. «Da, da, srce», je naglo rekla.

Potem sta se razgovorila o otrocih. Gorec je s ponosom govoril o svojem nadarjenem dvajsetletnem sinu. Tudi sedemnajstletno hčerko je omenil. Gospa Skalova je smehljaje se priznala, da ima četvero otrok. «Prišli so hitro drug za drugim in so kakor stopnice», je rekla.

Arhitekt jo je poslušal z vljudnim zanimanjem. Hipoma pa so mu oči zažarele. «Moja žena prihaja», je dejal in pokazal na damo, ki je šla počasi po ozki stezi v parku.

Radovedne oči gospe Skalove so pohitele v naznačeno smer in se vse začudene ustavile pri gospe Gorčevi. Zagledala je mlad, lep obraz, svežo deklško postavo in klobuček drzne oblike na lepo urejenih laseh.

«To — to je — vaša gospa?»

«Da», je odgovoril Gorec ponosno.

«Kako je to mogoče? Saj ste vendar govorili o dvajsetletnem sinu, ta dama pa...»

«Šele tri in dvajset let ji je.»

«Potem vendar...»

«Seveda. Ni mati mojih otrok. To je moja druga žena.»

«Ah tako! Razumem, prva vam je umrla.»

Gorec se je zasmejal. «Tudi to ne. Je živa in zdrava. Samo nekoliko stara je in grda. Saj razumete — dvoje otrok — pet in štirideset let — vse to ne stori žene lepše. Mi možje se bolj počasi staramo. Nisem mogel več gledati njenega uve-

Ali zdaj lahko pride obisk?

Še nekaj gibov in gospodinja bo končala.

Človek je takoj bolj miren, če ve, da bo lahko prenesel kritične poglede obiskovalca.

Vse vrste blaga, če so skrbno izbrane, so seveda **Indanthren**, zakaj kar je Indanthren, se da prav lepo prati, ne obledi na svetlobi in kljubuje vsakemu vremenu.

Ampak kadar kupujete, naj Vam pokažejo Indanthren-znamko.

lega obraza in njene zaradi debelosti nelepe postave. Zato sva se razšla. Menda ni greh, ako tudi pri svojih petdesetih letih ljubim pomlad, sonce in mladostno lepoto.»

«Morda», je bridko rekla gospa Skalova in podala Gorcu svojo hladno roko.

Najša anketa

Kako si s svojimi starši zadovoljna (zadovoljen)

Spoštovana gospa urednica!

Mislim, da je Vaša nova anketa namenjena predvsem odraslim. Otroci sami ne vedo povedati, kaj jim je na starših všeč in kaj ne. Ko pa odrastejo in spoznajo svoje dobre in slabe lastnosti, se jim kmalu posveti, komu so dolžniki zanje. Ali je bila vzgoja pravilna ali ne, spozna človek šele tedaj, ko začne samostojno stopati v življenje.

Moja roditelja sta že mrtva, in tako ne bom nikomur storila krivice, če povem, kaj se mi je pri njuni vzgoji zdele napaka. Bila sem edini otrok. Razumljivo je, da sta se oba vedno bala zame. Toda ta strah se je zmerom večal in mi je postal prava muka. Spominjam se, da nisem smela nikoli sama na cesto. Ko sem hodila že v tretji razred osnovne šole, me je mama še vedno spremljala zjutraj v šolo in me hodila opoldne pred šolo čakati, «da bi ne prišla pod tramvaj, pod avto ali pod kakšen voz». Z otroki sosednjih hiš se nisem smela igrati, «da bi se ne nalezla uši, da bi me v razigranosti ne nabili, sunili ali pa naučili grdih besed». V poletnih mesecih sem sedela doma, medtem ko so se drugi otroci hodili na Ljubljano kopat. Sama se nisem smela iti kopat, mama pa je bila bolna in ni smela sedeti na solncu. Nobenega športa nisem smela gojiti, «vse je bilo prenevarno». Tako še dandanes ne znam plavati niti smučati. Sorodniki so pač opazili, da sta moja roditelja preveč plašna, toda nihče ju ni mogel pregovoriti ali prepričati, da mi s tem škodujeta. Tako sem postala popolnoma nesamostojna, in ko sta umrla, sem se komaj znašla v življenju. Neki starejši, odločni teti imam zahvaliti, da mi je v poznejših letih privzgojila malo več samostojnosti.

Razumljivo je, če se starši bojijo za življenje svojih otrok, še bolj razumljivo je, če se posebno bojijo za otroka-edinca. Toda pomisliti morajo, da ne bodo večno živeli in da mora otrok postati prej ali slej samostojen. Zmeren šport otroku gotovo ne bo v škodo, ampak le v korist. Počasi si utrdi hrbtnico in se zna samostojno razgledati v življenje. Prevelik strah pa greni otroku mladost in mu oteži življenje. To sem izkusila na lastni koži.

Z odličnim spoštovanjem

Ivanka N. iz Ljubljane.

Velecenjena gospa urednica!

Z velikim zanimanjem prebiram odgovore Vaših cenjenih naročnic. V današnjih časih, ko moramo gledati na vsak dinar, ko ga desetkrat obrnemo, preden ga damo iz rok, se mi zdi potrebno, da opozorim starše, naj učijo svoje otroke varčnosti.

Ko sem bila majhna, so mi dobre tete ali pa prijateljice moje mame pogosto darile desetico ali pa tudi kronico, če sem jim napravila kakšno uslugo. Starši nas niso nikoli navajali k varčnosti. Tak «zasluženi» denar smo hitro nesli v trgovino, da smo si kupili sladkorčkov, ali pa v slaščičarno, da smo se nalizali sladoleda. Tako nismo spoznali vrednosti denarja, dokler ni oče umrl in se je v povojnih letih pokojnina jela obupno krčiti. Saj veste, v kakšnih razmerah so ostali «kronski upokojenci». Lahko si torej mislite, kako težko je bilo za nas mlade, da smo se morali v teh letih odrekanja sladkarijam in drugim dobrotam. Trajalo je več let, preden smo spoznali vrednost denarja in krutost življenja, ki zahteva, da se marsičemu odrečemo. Mislim, da starši ne morejo izkazati otroku večje dobrote od te, da ga navajajo k varčnosti. Otroci mora začeti zgodaj spoznavati vrednost denarja, časih si mora tudi iz lastnih prihrankov kupiti to ali ono potrebno

Poslovil se je z brezhibnim poklonom in odhitel k svoji ženi, ki se je medtem približala.

Gospa Skalova je zamišljeno zrla na rumeni pesek, s katerim je bila posuta pot. «Tega bi Skala najbrže nikoli ne storil», je rekla in oči so se ji napolnile s solzami radosti.

reč, da zna potem ceniti darove, ki jih prejema od staršev. Varčen človek z zmerom lahko prerine skozi življenje in denarna stiska ga ne more tolikanj potreti kakor razvajenca.

Nашa mama zdaj sama uvidi, da naša to stran ni prav vzgajala, in nam zdaj zmerom svetuje, naj svoje otroke navajamo k varčnosti. M. L., Sv. L.

Spoštovana gospa urednica!

Kočljivo je odkrito odgovoriti na Vaše vprašanje, če starši tudi sami radi prebirajo «Ženo in dom». Zato Vas prosim, da podpišete moj dopis s psevdonomimom.

V celoti se s starši prav dobro razumem. Toda mami zamerim, da me zmerom samo graja in nikoli ne pohvali. Če napravim vse dobro in prav, potlej molči, če pa napravim najmanjšo stvar narobe, se usuje name ploha dobrih opominov, graje in podobnega. Ko sem prinesla ob koncu šolskega leta izpričevalo z odličnim uspehom domov, je bila mama tiha in me ni z najmanjšo besedico pohvalila ali izpodbudila. Ko pa sem prinesla iz Glasbene Matice malo slabše izpričevalo domov, mi je celo uro pridigala, da se moram poboljšati, da bom staršem še kdaj hvaležna, če bom znala lepo igrati na klavir, in tako dalje. Pri moji prijateljici pa sem videla, kako je bila mati vesela, ko je prinesla odlično izpričevalo domov. Objela jo je in se ji vsa srečna nasmehnila. Podarila ji je za spomin lep prstanček. Ne mislite, da mi je kaj do darila! Toda strašno rada bi videla, da bi me mama kdaj pohvalila in me tako izpodbudila k učenju. Petnajstletna.

Zakaj bi mož ne smel?

Zakaj bi mož ne mogel po tihi ulici nekaj časa voziti otroškega vozička namesto žene? Seveda ne pojde z otrokom sam na izprehod, medtem ko bi žena doma brala roman. Lahko pa priskoči ženi na pomoč, če ima ona važno delo ali če mora k zdravniku ali nakupuje v zelo frekventirani ulici, koder je težko peljati voziček.

Zakaj bi si mož ne mogel sam pogreti jedi, ako mora žena do določene ure oprati v pralnici perilo? Vse mu je pripravila, pogrnila mizo in postavila na štedilnik ali kuhalnik lonček z juho, ponev itd. Možu to ne bo škodovalo, žena pa ne bo gubila časa, ker ji ne bo treba iz pralnice.

Zakaj bi si mož ne mogel prišiti sam gumba, ki se mu je pravkar odtrgal? Saj si je gumb prišil sam tudi kot vojak ali skavt. S tem prihrani ženi delo, toda nihče naj o tem ne zve. In veste zakaj? Gumb na srajci se ne odtrga, ako je trdno prišit in ako tisti, ki srajco

lika, pogleda, ali so vsi gumbi trdno prišiti. Če ne, se odtrga in žena se zave, da je prezrla majhno dolžnost. Ni žene na svetu, ki bi ji ne bilo strašno neprijetno, če bi jo kdo na to opozoril. Noben mož pa ni tak diplomat, da bi to prestregel in pogoltnil, kar hoče reči. Zdaj pa pomislite, da bo šival gumb pred znano gospo. Sveta nebesa! «Znane» gospe so različne. Nekatere so morda dobromiselne, odkritosrčne prijateljice, ki ne vidijo v tem, da si mož sam šiva gumb, nič hudega. Marsikatera «znana gospa» pa tako šivanje brž pograbi kot masten griljaj za svoj opravljeni «gobček». Morebiti bo srečala gospo Klepetčevu in ji bo brž povedala, kakšen siromak je glavar rodbine, kjer je bila pravkar na obisku. «Pomislite, gospa Klepetčeva, ta revež si mora sam krpiti perilo...»

Ni čuda, da se potem žena jezi in zameri možu njegovo uslužnost.

Vidite torej, da smejo možje marsikaj, toda žene jih morajo učiti previdnosti, kaj se pred kom sme in kaj ne. B.

Brodolomca

Sonce je bilo kakor rdeča krogla in je neusmiljeno pripekalo na zapuščeni otok. Oton Klun je splezal s pečine, s katere je cele ure gledal, da bi opazil kako ladjo. Toda zaman.

«Nič», je rekel, ko je stopil k svoji ženi Pavli.

«Prav danes sta dva tedna od najinega brodoloma», je dejala žalostno.

«Zdi se, da bova na tem pozabljenem otoku preživela ostanek najinega življenja. V teh dveh tednih nisva zagledala niti ene ladje...»

«Lepa nada za bodočnost», je rekla Pavla. Čeprav ni bilo v njenem glasu niti trohice posmeha, jo je Oton nezaupljivo pogledal. Zadeva, zaradi katere sta šla na to nesrečno potovanje, se mora poravnati. Vseeno je, kdaj. Tu je bila prav tako ugodna priložnost, kakor bi bila kje drugje.

«Ali se zavedaš, kakšno življenje naju čaka, ako ne zagleda nobena ladja najinega znamenja?»

«Življenje na tem zapuščenem otočku bi še ne bilo tako neprijetno — huje je, da bova morala spet skupaj živeti», je rekla Pavla tiho.

Po kratkem molku je nadaljevala nekoliko nervozno:

«Način najinega skupnega življenja tukaj — morava seveda malo izpremeniti.»

Oton jo je vprašujoče pogledal.

«Kaj misliš s tem?»

«Če sva sklenila, da se dava ločiti, ostaniva pri tem sklepu in se smatrajva za ločenca. Ti je vse jasno?»

* * *

Pavla je vzela pečeno ribo z ognja in jo podala Otonu.

«Tu je tvoja večerja.»

«Počakaj malo in sedi, Pavla!»

Čakala je, kaj ji bo povedal.

«Če mi hočeš kaj povedati, povej hitro! Moram iti na pečino, zdaj sem jaz na vrsti, da pazim na ladje.»

«To je tisto, o čemer hočem govoriti. Saj nima pomena, da kar naprej oprezujeva na ladje.»

«Ali ne upaš več, da se bova rešila?»

«Ne preveč. Spominjam se, kaj je rekel mornar tik pred nezgodo. Bili smo v krajih, ki so najbolj zapuščeni. Najbrže sva preveč oddaljena od rednega ladijskega prometa.»

Pavla ga je mirno poslušala.

«Pa bom vzlic temu vso noč na straži», je dejala hladno.

Oton je ostal pri ognju in zamišljeno zrl za odhajajočo Pavlo.

* * *

Pavla je splezala na skalo. Tam sta imela pripravljen kup drv, da bi ga zažgala, ko bi opazila kako ladjo na obzorju. Zamišljeno je sedela in zrla po prostranem morju. Zdajci je začula za seboj korake. Ozrla se je. Bil je Oton.

«Kaj hočeš tukaj?» je ostro vprašala. «Samo eden naju mora biti na straži.»

Mirno je korakal k sedeči Pavli.

«Pavla, bodi pametna — vse govorjenje o ločitvi zakona — je neumnost — rad te imam in — in bom zmeraj imel samo...»

Vstala je. Stala sta si tik drug pred drugim. In nenadno se jima je zdelo, da so bila vsa nespornostna med njima — malenkostna. Objel jo je.

«To je bil tako brezpomemben flirt s tistim dekletom», je skesano rekel. «Nobene druge ni — kakor ti. Ali nisi tega vedela?»

«Nisem bila prepričana...» je zašepetala. «Zato — samo zato sem čakala.»

«Čakala — o čem govoriš?»

Obrnila mu je obraz proti morju. V daljavi je bilo videti luč majhne ladje. «To je ladja, ki pelje živila v kazniški kolonijo. Videla sem jo vsako noč — ob tej uri...»

Nasmehnil se je.

Objela ga je in zašepetala:

«Danes še ne dava znamenja — morda jutri — danes še nočem biti rešena!...»

ELIDA MILA

— ljubijo celo najbolj
razvajene žene

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na nežno kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA 7 MILO
CVETIC

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

Po nakitu spoznaš omikanega človeka

Preprosta obleka zahteva tudi preprosto nakit. Pa tudi posamezni kosi med seboj se morajo skladati. Predmete iz rdečega zlata ne moremo nositi s predmeti iz rumenega zlata; sinji kamni se ne skladajo z vijoličastimi ali pa z rumenimi.

Mlada dekleta potrebujejo le malo nakita. Majhne deklice lahko nosijo srebrni prstan ali pa ovratno verižico. Po birmi nosi mlado dekle zlato urico, preprost zlat prstan s skromnim kamnom in zlato ovratno verižico s preprostim obeskom. Zadnja leta so se mladim dekletom posebno priljubili zlati križci, ki so prav lični.

Zaponke, ogrlice in druge take reči naj bolj učinkujejo s skladnostjo z obleko kakor pa s svojo vrednostjo.

Nakit s športnimi znaki (cepin, jahalna palica, podkev, smuč, drsalice, reket in podobno) nosimo lahko samo k športni obleki, a tudi tu ni neogibno potreben. Najlepši nakit mladega dekleta so vedre in smehljajoče se oči.

Obupane matere

Mamice se pritožujejo, češ da so otroci svojeglavi, uporni, zanikrni. Ne šiba, ne prigovarjanje nič ne pomaga. Kako jih poboljšati?

Otroci morajo nagajati, sicer bi niti ne bili otroci. Ampak zaradi tega ne smejo matere že obupavati.

Vzgoja otrok je zmeraj trd oreh. Čim porednejši je otrok, tem bolj potrpežljiva mora biti mati.

Šiba, prigovarjanje, zlasti pa preveč besed in kričanja nič ne pomaga. Mati mora pokazati trdno voljo, ne sme odnehati, tako da otrok čuti, da je mati močnejša. Ampak naše mame so predbore in nevtrajne v vzgoji. Otrok nagaja, je trmast, se upira, mati kriči, vzame celo šibo, švigne, toda takoj jo to bolj boli kakor njenega ljubljence. Deček ali deklica joka, da trkajo sosedo na steno, in mati maši otroku usta, ker se boji, kaj bodo rekli ljudje, in ga tolaži, ljubljencek pa, ki bi zaslužil trikrat več, je strašno užaljen.

Pustite rajši šibo in kaznujte razumno, s trdno voljo, ki se ji vda tudi še tako trmast deček ali še tako svojeglavna deklica.

Tudi mlade dame naj bodo pri nošnji nakita previdne. Dekliških prstanov navadno ne nosijo več. K poročenemu prstanu nosijo enega ali dva prstana z majhnimi, vendar pravimi kamni ali pa z biseri. Prstane nosimo zmerom samo na prstancu! Prstani na mezinu napravijo roko široko. Pečatnih prstanov dame ne nosijo, ker so videti pretežki in preveč moški. Obeski in zaponke pri mladih damah ne smejo imeti prevelikih kamnov. Zaponke s fotografijami sorodnikov izdajajo slab okus. Nakit iz na pol zlahtnih kamnov, če je umetniško izdelan in so kamni vdeleni v drage kovine, lahko nosimo k preprosti obleki. Uhanov mlade gospe in mlada dekleta skoraj ne nosijo več. Nova generacija prepušča ta okras rajši divjaškim plemenom.

Starejše dame nosijo lahko bogat nakit. Toda tudi tu se moramo ogibati pretiranosti. Več ko dveh ali treh prstanov poleg poročenega ne smejo nositi; ti prstani pa se morajo drug drugemu dobro prilagajati. Tudi pri ostalem nakitu se je treba omejiti. Uhan z velikimi briljanti ali biseri smejo nositi samo starejše dame. Toda velikost kamna ima tudi v tem primeru svoje meje. Majhni, čisti kamni in biseri so lepši od velikih, a manj dragocenih.

Na potovanju nosimo malo nakita, pri športu pa le najpotrebnejšega. K žalni obleki ne nosimo razen črnega žalnega nakita brez leska nobenih dragocenosti.

Kadar otrok nagaja in jezi, govorite z njim kar najmanj. «Zdaj boš napisal nalogo, potem pa pojdeš ven!» Če bo naloga zanikrna, jo bo moral napisati, če bo treba, tudi trikrat, dokler ne bo dobra. Ne odnehajte in ne popustite, temveč samo ukazujte; drugače pa nič ne govorite! Ne bojte se joka, naj se otrok le cmeri! Če ne pojde enkrat ven, mu ne bo nič škodovalo. Če bo kljuboval, se ne menite zanj! Naj kriči, ga bo že minilo. Seveda to mater razburja, ampak pokazati tega ne sme. Otrok na to greši in bo hitro izvolal, kje je mati najbolj občutljiva. Zlasti ne kažite sočutja in ne bodite premeški!

Otrok mora čutiti, da s svojim kljubovanjem prizadeva materi bolešč, toda da jo mati zatajuje, ne govori o njej in kaže moč svoje volje.

Malopridnosti, lenobe, pohajkovanja boste otroke odvadili. To da seveda dobi dela, biti pa morate spet zelo potrpežljivi, nič ne smete popuščati, temveč morate neprestano paziti. Nadzirajte in kontrolirajte otrokovo delo, izprašujte sošolce in vprašajte včasih tudi v šoli, izkratka, zanimajte se za delo v šoli, in otrok bo spoznal, da z vami ni šala.

Ne vzgajajte z nepotrebnimi besedami ali s šibo. Saj lahko otroku odrečete marsikatero veselje. Odrecite mu knjigo, igračo in mu dajte samo to, kar res zasluži, in kmalu boste videli, koliko zmore v vzgoji vaša železna volja. Svojega otroka imate radi, toda nepotrebna mehkost škoduje, vaš ljubljencek jo bo kmalu izvolal in bo nanjo grešil.

Kam z deklicami?

To vprašanje je važno ob začetku šolskega leta, zakaj odgovornost staršev za bodočnost hčerk je danes težja, kakor je bila prej.

Zakon danes ni varna preskrba hčerk. Izkušnja uči, da se rušijo celo prav ugodni zakoni. Tudi hčerka iz premožne rodbine utegne biti odkazana sama nase, ako postane vdova ali če se zruši zakon. Takim tragedijam je mogoče odoleti samo s primerno vzgojo. Pametni starši dajejo deklicam tako vzgojo, da bi se mogle v bodočnosti same preživljati, četudi jim morda ne bo treba izkoristiti te možnosti. Seveda ne smemo pri vzgoji za poklic puščati vneimar možnosti, da se dekle utegne poročiti. Mlada žena mora spočetka računati s skromnimi dohodki moževimi. Mladi domačiji koristi vsako znanje, vsaka spretnost, ki jo prinese mlada žena v zakon. Treba je torej vzgajati hčerko i za poklic i za rodbino. Dajte svoji hčerki strokovno izobrazbo. Odkrito svetujem: ako ni vaša hčerka zelo nadarjena, jo dajte rajši v meščansko šolo, ne v srednjo! Zlasti v višjo srednjo šolo pošiljajte samo zares bistre deklice, ki se zanimajo za studij. Srednja šola daje deklicam za poklic kaj malo dobre nade.

Meščanska šola nudi dobro izobrazbo za praktično življenje. Je v ožji zvezi z življenjem ter je priprava za mnoge druge šole.

Zelo primeren poklic je ženskam učiteljstvo, vendar pa je treba v današnjih časih to premisliti, da ne ostane hčerka bogve kako dolgo brez službe.

Priljubljene so trgovske šole (dveletne) in akademije. Vpisujejo pa naj se vanje samo hčerke, ki izkazujejo dober uspeh v računstvu in jezikih. Na dobro službo pa sme seveda upati le taka absolventka, ki se je res nekaj naučila. Ni dovolj le, da zna računati, znati mora tudi stenografijo in strojepis, in sicer popolnoma, tako da oboje lahko v praksi uporablja. Zelo važno je kajpada tudi znanje jezikov.

Priporočljive so dalje obrtne in gospodinjske šole. Ako se dekle omoži, ji bodo strokovno znanje in pridobljene spretnosti v zanesljivo oporo pri gospodinjstvu.

Malokateri deklici pa je bilo žal, ako se je po nekaj razredih srednje šole ali po meščanski šoli izučila dobre obrti, zakaj obrt ima «zlato dno».

Preprosta lepota pravila

Že stara stvar je, da imamo mnogo sredstev za nego in ohrano lepote, ki so izvrstna in vsaki ženski dosegljiva. Toda ne uporabljamo jih — ker so preveč preprosta in poceni.

Pomni vsaj nekaj preprostih pravil!

Vsako jutro namoči košček vate ali platneno krpico v mlačen čaj in jo položi za nekaj minut na oči. (Ni treba, da bi bil ravno kamilični čaj, dober je tudi navadni.)

Kadar hočeš iti zvečer z doma in imaš utrudljiv dan za seboj, napravi iste obkladke z borovo ali rožno vodo.

Namaži vsak večer trepalnice in obrvi z ricinovim oljem. Neprekosljivo sredstvo za rast in lep lesk, ako — delaš trajno tako!

Umij si glavo vsaj vsake štiri tedne. Prej si natri kožo na glavi s toplim oliv-

nim oljem. Toplo olje vnikne globoko v kožo, poživlja lasne koreninice in pospeši obtok krvi.

Vsak dan si temeljito očisti lase, in sicer v nasprotni smeri.

Vroča kopel zjutraj ni dobra! Rajši se hitro otri z mrzlo vodo. Kdor je zelo občutljiv, naj se umije najprej s toplo, potem z mrzlo vodo in oplakne nazaj nje s prav mrzlo.

Vroča kopel zjutraj slabi, ako ne utegnemo potem dovolj dolgo počivati. Zvečer pa je zelo zdrava. Taka kopel eno ali dve uri, preden gremo zvečer z doma, poživlja in olepša.

Jajce, citróno, malo olja ali nekaj kapelj mleka imamo vedno doma. Če si namažemo obraz z jajcem, se koža prijetno osveži in napne. Citróna pobeli kožo, olje pa jo poživlja, zgleda in pomiri.

Preden greš z doma, namoči krpo v mrzlo vodo, jo dobro ožmi in zdrigni z njo vse telo od nog navzgor do tilnika. Nato se obriši z rokavico iz žime.

Leži pet minut popolnoma mirno v zatemnjeni sobi tako, da so noge više kakor glava. Na obrazu imej medtem vročo, dobro ožeto frotirko.

Če se vozimo vso noč z vlakom in hočemo biti takoj ob prihodu sveži, si otrimo vse telo s frotirko, namočeno v mrzli vodi in dobro ožeto. Potem se otrimo s kolinsko vodo in se malo popudrajmo z lojcem. To se da narediti tudi na vlaku in zelo osveži. Napravimo tako zlasti tedaj, če nimamo priložnosti, da bi si privoščili kopel.

Ako hočeš imeti prav bele zobe, si jih umij od časa do časa z razredčenim vodikovim hiperoksidom. Tudi sol je izvrstna. (Ne prepogosto, ker bi škodovalo zobnemu emajlu!)

Vsak dan: gibanje na svežem zraku.

Vsak teden: če le mogoče, 1 dietni dan.

Vsak mesec: 1 cel dan počitka!

Vsako leto: nekaj tednov na prostem brez dela.

In pa: spanje — spanje in še enkrat spanje! Ni boljšega zdravila za ohranitev lepote. B.

PARFUM FORVIL PARIS

Zaloga za zimo

Nastrgana in posušena jabolka. Zrela zgodnja kiselkasta jabolka, ki ne počakajo zime, olupimo in zrežemo na strgalniku tako kakor kisló repo. Potem jih denemo na papir ali pa na desko in posušimo počasi v bolj hladni pečici. Preden jih pozimi uporabimo, jih poparimo z mlekom, da se napno.

Kako shranimo nastrgane buče. Veliko bučo obelimo, jo z žlico izdolbimo in nastrgamo tako kakor kisló repo. Narezano bučo potem osolimo, okisamo in potresemo s kumino. Čez eno uro buče močno otisnemo in napolnimo z

Veramon - ovitek z 2 tabletama

Ta zavojček zmora odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami,
Ovitek z 2 tabletama

Oglas reg. pod št. 25.409 od 4. X. 1957

njimi primeren kozarec, tako da segajo za dva prsta pod rob, in nalijemo nanje prekuhane hladne in slane vode (na 1 liter vode 3 dkg soli). Kozarec zavežemo potem z dvojnimi pergamentnimi papirjem in ga kuhamo eno uro v sopari. Čez tri dni kuhamo zaprti kozarec še enkrat pol ure v sopari. Ko jemljemo pozimi buče po malem iz kozarca, moramo zelo paziti na snago, da se nam buče v načetem kozarcu ne kvarijo. Buče, ki smo jih vzeli iz kozarca, pa vržemo takoj na prežganje in ravnamo dalje z njimi kakor poleti.

Kako shranimo cele buče. Cele buče počakajo za zimo, če jih pobelimo z apnom in spravimo na suh in hladen prostor.

Kako shranimo kumarice v slani vodi. V trilitrski kozarec zložimo majhne, zdrave in dobro oprane kumarice, med nje pa denemo podolgovate rezine hrena in jih zalijemo z vodo, kateri smo pridelali 5 dkg soli, majhno žličko celega popra, kocko sladkorja, za grah velik košček galuna in 1/2 dkg salicila. Kozarec zavežemo potem z dvojnimi pergamentnimi papirjem in ga postavljamo osem dni na sonce, ponoči in kadar ni sonca, pa na toplo ognjišče.

Kako shranimo kumarice v kislu. Kumarice dobro operemo, zberemo in zložimo v skledo. V kis, ki pa ne sme biti preveč razredčen, vržemo žlico soli, ga prevremo in z njim poparimo kumarice. Kumarice pokrijemo potem z drugo skledo in počakamo, da se

Neštevilne poklone

za Vaš izredni izgled boste prejeli, ako se boste posluževali KHASANA rdečila za ustne in za lice. KHASANA daje obrazu lepoto in mladostno svežost, ne da bi se slutila njega uporaba. Obe sta odporni proti slabemu vremenu, vodi in poljubom.

Za diskreten ton: Superb, za živahnejše učinkovanje: Corail ali Carmin, za zagoreli izgled: Khasana-Soleil.

KHASANA

ohlade. Nato jih zložimo v kozarec, pridenemo koper, liste višnje in vinske trte, celega popra in hrena ter jih zalijemo s kisom, v katerem smo kuhali kumarice. Kozarec zapremo z dvojnimi pergamentnimi papirjem in ga postavljamo najmanj 10 dni na sonce. Kis se v kozarcu nekoliko skali, kar pa nič ne škodi. Ko se tekočina izčisti, postavimo kozarec na suh, hladen in temen prostor. Za ta namen so najboljši zeleni kozarci, ker ne propuščajo preveč svetlobe.

Mezga iz olupljenih češpelj. Češplje poparimo, olupimo in denemo kuhat. Ko se pol ure kuhajo, primešamo na vsak kilogram češpelj 40 dkg sladkorja in nekaj nageljnovih žbic. Dalje ravnamo kakor z vsako drugo mezgo.

Vložene paprike.

I. način:

Zdrave zelene paprike operemo, izrežemo pri peclju pokrovčke, jih izpraznimo in prevremo v slani vreli vodi. Nato poberemo paprike iz krova in še vroče naložimo v kozarec ter jih zalijemo z vrelim kisom, ki smo ga prej razredčili s polovico vode. Če nameravamo te paprike porabiti za solato, jih lahko nekoliko potlačimo, preden polijemo nanje kis. Ko se vse skupaj ohladi, kozarce zavežemo in postavimo na hladen prostor.

II. način:

Glavo presnega zelja narežemo kakor za solato in zelje za nekaj časa kakorkoli obtežimo, da se zmehča. Potem operemo in iztrebimo primerno število paprik in jih napolnimo z zmehčanim zeljem. Napolnjene paprike postavimo na

to na gosto pokonci v slan krop. Ko vro paprike 3—5 minut, jih poberemo iz krova in zložimo v kozarec, nakar jih zalijemo z vrelim kisom, ki smo ga prej razredčili s polovico vode. Ko se vse skupaj ohladi, kozarce zavežemo.

Kakor pri vsakem shranjevanju sadja, sočivja in zelenjave, se mora paziti na to, da so kozarci popolnoma čisti.

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Ruska juha ali boršč. 2. Nadevani petelinčki (žlikrofi). Solata iz stročjega fižola.

Zvečer: Jabolčni riž.

Torek.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z opečenim kruhom. 2. Pečena sekanica z zeljem. Polenta. Sadje.

Zvečer: Paradižnikove jajčne omlete. Solata.

Sreda.

Opoldne: 1. Obarna juha (8). 2. Zeljnate krpice. Češpljev kompot.

Zvečer: Mešana jajca. Češka solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Suha juha s praženim zdrobom. 2. Prekajeno meso. Dušeno sladko zelje. Pražen krompir.

Zvečer: Sladka repa. Palačinke.

Petek.

Opoldne: 1. Mlečna gobova juha. 2. Češpljevi cmoki.

Zvečer: Ocvrte sardelice. Solata s krompirjem.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha s pljučnim zvrtkom (75). 2. Govedina. Korenje v omaki. 3. Cvetača na poljski način.

Zvečer: 1. Telečja obara. Ajdovi žganci.

Nedelja.

Opoldne: 1. Jabolčna juha (47). 2. Kumarična pečenka (174). Dušen riž. 3. Kostanjev puding.

Zvečer: Obloženi kruhki. Čaj.

Opomba: Številke v oklepaju pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

HALLO! HALLO!

Ali že veste, da se tvrdka Ivan Jax in sin seli in da zato po skrajno znižanih cenah prodaja šivilne stroje, kolesa in vse nadomestne dele?

In ali veste, da veljajo znižane cene le avgusta in septembra?
Ste razumeli? Prosim, ponovite! In zabeležite si, da ne pozabite!

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 2

UGODNA PRILIKA!

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

Idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehko. Če se hočete obvarovati solnčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREME in MILO. Če hočete odvrniti škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušeno in znano LILAS DE CREME. — Prava samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Ruska juha ali boršč.

Pol kilograma govejih reber kuhamo v 1½ litra slane vode približno 25 minut. Olupljeno peso (15 dkg) zrežemo na rezance in dušimo na presnem maslu (2 dkg), na katerem smo prej oprazili seseklano čebulo (2 dkg), ter jo poskropimo z žlico kisa. Zelnato glavo (15 dkg) zrežemo na rezance in poparimo. Nato zrežemo na rezine 10 dkg zelene, 5 dkg peteršilja, 5 dkg korenja in na večje kose tudi 10 dkg paradižnikov. Ko je meso na pol kuhano, pridenemo juhi dušeno peso, poparjeno zelje, paradižnike in vse narezane korenine ter jo kuhamo še tako dolgo, da je meso popolnoma mehko. Potem vzamemo meso iz juhe in zgostimo juho s prežganjem, ki ga naredimo iz 2 dkg presnega masla, 2 dkg moke in za nožvo konico paprike. Ko juha prevre, jo po okusu okisamo in osladkamo (1 dkg sladkorja), da dobimo sladkokisel okus. K juhi ponudimo kisló smetano (za to količino približno 20 žlic).

Kuhano meso lahko seseklamo in vremo v juho ali ga pa porabimo za nadevane petelinčke.

V tej juhi skuhamo lahko tudi na kocke zrezan krompir, paradižnike pa lahko pretlačimo skozi sito v juho, namesto da jih narežemo na kose.

Pečena sekanica z zeljem.

Srednjeveliko zelnato glavo razrežemo na štiri dele. Velike liste odtrgamo, srčiko pa razrežemo in dušimo na presnem maslu (2 dkg), na katerem smo oprazili 2 dkg čebule. Potem zmeljemo na stroj ¼ kg surove teletine, ½ kg svinine in ¼ kg kuhanega prekajenega mesa. Tej zmesi pridenemo v mleku namočeno in otisnjeno žemljo, seseklano dušeno zelje, eno surovo jajce in eno na presnem maslu (2 dkg) pečeno mešano jajce, soli, popra in limonovega olupka. To zmes dobro premešamo in naredimo iz nje cmok ter ga denemo na razbeljeno mast (5 dkg) v pekačo, katere dno smo obložili z velikimi poparjenimi in kuhanimi zelnimi listi, in ga z listi tudi pokrijemo in lepo zapečemo. Ko sekanico pečemo, jo pokrijemo najprej z vlažnim papirjem, da se zelje ne zasamodi, in jo pogosto oblijemo z vodo in belim vinom (4 žlice belega vina). Pečeno sekanico narežemo na režnje, v omako pa vmešamo 2 dkg moke, jo prevremo in ponudimo k mesu.

Paradižnikove jajčne omlete.

¼ kg rdečih paradižnikov poparimo, olupimo, počez razpolovimo in spravljemo iz njih pečke in vodo. Nato jih razrežemo na četrtine in jih vržemo v ko-

zico na presno maslo, pridenemo soli, popra in sesekljane peteršilja ter jih zdušimo. Nato potegnemo kozico na rob ognjišča, da ostane topla. V ponvi za omlete razbelimo nekoliko presnega masla, spečemo v njej jajčno omleto in denemo na sredo kupček paradižnikov meze.

Češpljev kompot.

Pol kilograma presnih češpelj olupimo in skuhamo v ½ litra vode, kateri smo pridejali 6 dkg sladkorja, limonovega olupka in cimeta.

Češka solata.

15 dkg telečje in 10 dkg puste svinjske pečenke ali pa kuhane govedine, 5 dkg kuhanega belega fižola, eno veliko jabolko in 4 manjše olupljene kisle kumare zrežemo na rezance, pridenemo 3 dkg sesekljane čebule, ¼ dkg kaper, 5 zrn stolčenega belega popra in pol žličke gorčice ter vse skupaj dobro premešamo, nato pa stresemo v majonezo iz treh rumenjakov, nakar naj solata tri ure počiva. To solato predenemo potem v stekleno skledo in jo okrasimo z zelenim peteršiljem, glavno solato, redkvico in z limono.

Suha juha s praženim zdrobom.

Suho juho pripravimo po navadi takrat, kadar kuhamo prekajeno meso, ki ga lahko polijemo z različnimi prikuhami ali ga pa porabimo za cmoke, rezance ali kakšno drugo jed. Prekajeno meso pristavimo v krop, da ostane meso bolj okusno. Juha je potem sicer slabša in ji okus izboljšamo šele z raznimi dodatki.

Ko je prekajeno meso kuhano, juho precedimo (1½ l), jo po okusu osolimo, pridenemo 8 dkg na rezance narezanih korenin zelenjave, prežganje (iz 2 dkg masti ali presnega masla in 2 dkg moke) in 4 dkg zdroba, opraznega na 2 dkg presnega masla. Vse to kuhamo tako dolgo, da je vsa zelenjava mehka. V jušniku razžvrkljamo z ¼ l mleka eno jajce, pridenemo sesekljane peteršilja, na to pa prilivamo juho in pri tem ne prestando mešamo.

Mlečna gobova juha.

V ¾ l mrzle kisle smetane dobro vmešamo eno jajce in 3½ dkg moke ter jo osolimo. Potem vlijemo vanjo 1¼ l kro-pa, v katerem smo skuhalo 15 dkg osnaženih, na rezine narezanih jurčkov, lisčič, sivk ali drugih užitnih gob, in mu pridenemo za nožvo konico kumine. Nato kuhamo juho še nekaj časa in jo nazadnje okisamo s kisom ali pa z limonovim sokom (4 žlice). K njej ponudimo na kocke narezanega in na presnem maslu opraznega kruha.

Cvetača na poljski način.

Cvetačo skuhamo in nato oprazimo na presnem maslu, toda previdno, da se ne zdrobi. Potem jo stresemo na okrogel krožnik in postavimo na toplo. V kozici

Kompot
Jean Kovan
Guljane
Cvetkovic 6

Ali je pismo prijetne vsebine?

To zremo šele potem, ko pismo odpremo! Tudi v zrna žitne kave ne vidimo in ne vemo, kaj je v njih: navadno žgana škrobovina ali dragoceni praženi slad. Pri Kneippovi nam tega seveda ni treba pogledati. Pri njej je gotovo v vsakem zrnцу praženo sladno jedro, ki daje kavi iz Kneippove visoko rešilno moč, prijeten, zrnati kavi podoben okus in polno aroma.

Kneippova
SLADNA KAVA

Za Vaše USTNICE...

Če bi radi imeli, da bi bile lepe, sijajne in bleščeče, pa da bi vendar ne bile videti namazane, uporabljajte rdečilo „GUITARE“ — neizbrisno in brez sledov — moderen izdelek, ki zares drži ves dan, ne da bi ga bilo treba kaj popravljati, in ki ne pušča nobenih sledov. Poizkusite ga še danes in nikoli ne boste hoteli uporabljati drugega. — Rdečilo „GUITARE“ se izdeluje v osmih novih odtenkih — vsi so sijajni in prosojni — in v šestih novih tonih: „Naravna lepota 1938“. Prodaja se v vseh strokovnih trgovinah po din 30.—, 20.— in poizkusni kos, ki zadostuje za mesec dni, po din 9.—. Ljudevit Schön, odd. V/1, Zagreb, Jelačićev trg št. 1.

razbelimo polagoma precejšen kos presnega masla, zarumenimo na njem pest drobtin in zabelimo z njimi cvetačo, po vrhu pa potresemo eno na drobno sesekljano v trdo kuhano jajce in nekoliko sesekljane peteršilja.

Kostanjev puding.

35 dkg zdravega kostanja skuhamo. Ko ga pretlačimo, ga je še približno 20 dkg. Nato napravimo iz 5 beljakov trd sneg in mu primešamo 20 dkg sladkorja, 5 rumenjakov, 5 dkg raztopljenе čokolade in pretlačeni kostanj. To zmes stresemo potem v dobro namazano in z drobtinami potreseno posodo za puding in jo kuhamo v sopari približno eno uro. Ta puding ponudimo s stepeno sladko smetano.

Zveza gospodinj v Ljubljani neumorno deluje za gospodinjsko vzgojo našega ženstva. Ob letošnjem jesenskem velesejmu od 1. do 12. septembra bo zveza zopet stopila na plan s skrbno urejeno razstavo «Naši gostje». Naša dežela je po svojih naravnih lepotah svetovnoznana. Zato je pri naj tujski promet važen gospodarski činitelj. Potrebno pa je, da nudimo tujcu, ki je pri nas v gosteh, isto in takšno udobnost, da se bo počutil med nami kakor doma, da bo povsod pripovedoval o našem gostoljubju in domačnosti, da bo k nam še prišel in privabil tudi druge. Glavni del te razstave bo pokazal naloge in delo žene v tujem prometu. Drugi del razstave je namenjen družinskemu krogu in njegovim gostom. Tretji del razstave pa bo pokazal pravilno ravnanje z namiznim orodjem, porcelanom in perilom. Poleg tega bo podala razstava gospodinjam še mnogo migljajev in praktičnih navodil, ki jih bodo mogle kar najbolje izkoristiti v svojih domovih.

Higiena v gospodinjstvu

Na ljubljanskem jesenskem velesejmu, ki se vrši od 1. do 12. t. m., bo razstavila priznana tvrdka Impregno svoje praktične predmete, kakor: IMPREGNO-omela, krtače za parkete, različne metlice, desinfektorje za stranišča, politure, paste za parket, ekstrakte in praške zoper mrčes, kreme za čiščenje čevljev, voščilo za parkete in še druge praktične Impregno-izdelke.

Impregno-omela in krtače priporočajo ministrstvo za socialno politiko in državne higienske ustanove.

Impregno-izdelki so bili odlikovani na raznih mednarodnih razstavah. Tako n. pr. v Londonu, Bologni, Mantovi, Solunu in Toulousu.

Naše gospodinje bodo posebno zanimala higienska omela iz bombaža, ki so impregnirana s kemično vsebino. Tako kemično impregnirana omela preprečujejo pri pometanju prašenje, ker ga kemijska sestavina vpije in popolnoma uniči ter izpremeni v droben pesek. Obenem uniči kemijska sestavina tudi vse bacile in bakterije, ki se v ogromnih množinah nahajajo v prahu.

Impregno-omela prihranijo gospodinj tri četrtine dela. Ta omela se seveda uporabljajo tudi za brisanje prahu na pohištvo in se z Impregno-omelom politirano in lakirano pohištvo nikdar ne more poškodovati, ampak samo olepšati. Prav tako uporabljajo avtomobilisti Impregno-omela za razpršitev avtomobilov.

Na letošnjem velesejmu bo v paviljonu «F» št. 123-125 tvrdka prevzemala taka kemijska omela v renoviranje. Gospodinje naj prineso v impregnacijo vsa svoja Impregno-omela in naj si pri tej priliki ogledajo vse te praktične vrline Impregno-izdelkov.

Misli ob koncu poletja. Gotovo je, da se pričakanja in upi, ki so bili — mimogrede rečeno — veliki, niso izpolnili. Naj bodo tega krive sončne pege ali že karkoli, od pomladi do konca poletja je bilo toliko vremenskih motenj, da vsi upravičeno tožimo.

Vremenski preroki nam zato obetajo menda kot odškodnino lepšo jesen in

Superlysoform je zanesljivo sredstvo za desinfekcijo! Pri Vaši intimni toaleti Vam je Superlysoform najboljši prijatelj, ki Vam bo preprečil vse polno neprijetnih pojavov.

Vpija najhitreje in popolnoma vsak neprijeten duh. Osvežuje in lepo diši. Zadrževajte originalni Superlysoform v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

hudo zimo. V tem in onem primeru pride v poštev obleka in sploh oblačila, ki si jih boste zopet nabavili najboljše v manufakturni trgovini Novak.

Za prehodni čas in jesen krasne nove vzorce v svežih modnih barvah, ki poživijo in razvesele vsakogar. Za pozno jesen in zimo tople volnene tkanine za obleke, suknje itd. Seveda poleg krasnih svilenih in velour barhentov za domače halje Vas postrežejo v manufakturi Novak na Kongresnem trgu (pri nunski cerkvi) tudi s fino flanelico za perilo in drugimi tkaninami, ki jih vedno potrebujete za družino. Že zunanost te tvrdke z desetimi modnimi izložbami Vas bo presenetila, še prijetnejše iznenadenje pa bo skrbna postrežba in posebno ugodne nizke cene. V jesenskih in zimskih mesecih se priporoča poset tvrdke Novak že v dopoldanskih urah.

Važno opozorilo za hišne posestnike, stanovanjske najemnike, zavode itd.

Zdaj je čas, da se pobrigate za nov štedilnik, ki Vas bo na vse strani zadovoljil: majhni stroški — velika toplota. Priporočamo Vam kvalitativne štedilnike Triumph, proizvod osješke livarne, ki Vam nudi najboljše jamstvo. Ne pozabite torej: ŠTEDILNIK TRIUMPH.

**Zjutraj seveda,
posebno pa zvečer:**

Chlorodont-zobna pasta

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.
Deset broširanih redbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Kokopisi se ne vračajo.

Odgovorna urednica Rijs Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Ivan Ovsenik v Ljubljani.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

MEZ

odlična prediva
za ročna dela

C.M.S.

Mojstrovina

^z **Dr. Oetker-jevim**
PECILNIM PRAŠKOM

Lepe starke

*Poskusite ta enostaven
lahek način, da boste
izgledali sveža in mlada*

Smetana mleka in olivno olje, oboje prečiščeno — in pasterizirano — pomešane sta še z drugimi dragocenimi tajnimi sestavinami po slovitim receptu, po katerem se že dvajset let izdeluje bela nemastna krema Tokalon. Ona hitro hrani in pomlajuje Vašo kožo. Odstranjuje gube in pege s tena. Od nje izgleda koža sveža in mlada ter daje prijeten občutek in vonj. Dlačice ne rastejo več. Francozinje se kot celota smatrajo danes mnogo lepše, kakor so bile pred nekoliko leti. Strokovnjaki pravijo da se mora ta nenavaden pojav pripsati zelo povečani porabi kreme Tokalon. Vsak mesec se jo proda do milijona tub. Tudi Vam je potrebno, da jo začnete še danes uporabljati, pa boste izgledali vsako jutro mlajša. Uspešna učinkovitost Vam je zajamčena v vsakem primeru, ali pa se Vam vrne denar.

Pokažite «Ženo in dom»

svojim prijateljicam in znankam.
Za dve novi naročnici dobite
par krasnih, svilenih nogavic.

13-1/2 Ženska krilna kombinacija iz svilenega šarmeza, okrašena z mrežo in vezenimi cvetli, rožnata, lakna, rumena, modra, zelena, bela ali črna, v velikostih I do III Din 30'--.

**Takšne
so
naše
cene!**

13-2/2 Ženska krilna kombinacija iz dobrega šarmeza, bogato okrašena s čipkastim motivom in s cvetli iz atlasnega šarmeza, zelena, modra, lakna ali rumena, v velikosti I do III Din 48'--.

13-3/2 Ženska krilna kombinacija iz dobrega šarmeza, okrašena s cvetli, z roko vezenimi, rožnata, lakna, modra, rumena, zelena ali bela, velikost I do III Din 36'--.

13-4/2 Ženska krilna kombinacija iz dobrega šarmeza, okrašena z mrežo in atlasnimi cvetli, rožnata, lakna, modra, rumena ali zelena, velikost I do III Din 44'--.

13-5/2 Ženska hlačna kombinacija iz svilenega atlasnega šarmeza, okrašena s čipkami in vezenimi cvetli, rožnata, lakna, rumena, zelena ali modra, velikost I do IV Din 48'--.

13-6/2 Ženska krilna kombinacija iz zelo trpežnega šarmeza, bogato okrašena z veznim plastronom na svili, rožnata, modra, rumena ali zelena, velikost I do III Din 45'--.

13-7/2 Ženska krilna kombinacija iz svilenega šarmeza, rožnata, lakna, modra, rumena, zelena ali bela Din 36'--; z napačkami Din 20'--; hlačke Din 16'--; z napačkami Din 10'--.

13-8/2 Ženska krilna kombinacija iz svilenega šarmeza, rožnata, lakna, modra, rumena ali zelena Din 45'--; hlačke Din 19'--.

13-9/2 Spalnasrajca, šarmez, okrašena z vložkom od čipk, rožnata, modra, rumena ali zelena Din 82'--; hlačke Din 24'--; krilna kombinacija, šarmez, okrašena s čipkastimi vložki in cvetli, Din 53'--.

13-10/2 Ženska krilna kombinacija iz finega luknjičastega šarmeza, okrašena z veznimi cvetli, rožnata, modra, zelena, ali rumena, velikost I do IV Din 56'--; hlačke, vel. III-IV Din 29'--.

13-11/2 Ženska krilna kombinacija iz šarmeza, okrašena z veznimi cvetli, rožnata, lakna, modra, rumena ali zelena, velikost I do III Din 38'--; hlačke, velikost I do III Din 16'--.

Ako blago ne ustreza ga zamenjamo ali vrnemo denar. Zahtevajte naš bogato ilustrirani katalog. Dobite ga brezplačno.

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a r e b i l i c a 4 - 6